

Η ΦΩΝΗ

των Μεγάρου Χαροκόπειού

ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' - ΕΤΟΣ 24ο ΑΡ. ΦΥΛ. 91-96

Β' Εξαμ. 1993-Α'-Β' Εξαμ. 1994

Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΧΩΡΙΟΥ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΜΕΓΑΛΟΧΩΡΙΤΩΝ
«Η ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ»
ΒΡΑΒΕΙΟ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ
ΒΡΑΒΕΙΟ ΕΘΝΙΚΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: Μαιροκορδάτου 6 (5ος όροφος) - 10678 ΑΘΗΝΑ - Τηλ: 3637057

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' - ΕΤΟΣ 24ο ΑΡ. ΦΥΛ. 91-96
Β' Εξαμ. 1993-Α'- Β' Εξαμ. 1994

ΣΥΝΤΑΣΣΕΤΑΙ ΑΠΟ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Αρ.ISSN 1106-420X

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

Σύνταξη: Ν. Α. ΚΑΡΒΕΛΗΣ

Ι. Γενναδίου 16

Τηλ: 7210 282

DTP-Εκτύπωση:

ΣΤΟΥΝΤΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΠΕ

Ελ. Βενιζέλου 250, Καλλιθέα

Τηλ: 9419 301

Αποστέλλεται ΔΩΡΕΑΝ στους
Μεγαλοχωρίτες και τους φίλους
του Μεγάλου Χωριού Ευρυτανίας.
Κυκλοφορεί μεταξύ των Ευρυτά-
νων του εξωτερικού

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΥΛΗΣ: Φίλιππος Καλλιάνης - Μαίρη Καλλιάνη

Χειρόγραφα δημοσιευμένα ή όχι δεν επιστρέφονται.

Τα ενυπόγραφα κείμενα εκφράζουν τη γνώμη του συγγραφέα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελ.

Από το 1870 μέχρι σήμερα (Γεώργιος Ι. Δανύης.....	1
Η Γενική μας Συνέλευση (Μαίρη Μπουρνάζου-Καλλιάνη).....	3
Ευχαριστήριο Μήνυμα (Νίκος Α. Καρβέλης).....	6
Τα Καλήμερα στο Μεγάλο Χωριό (Θανάσης Βονόρτας).....	8
Η Ιστορία Υδρευσης του χωριού (Ελένη Παΐδα).....	9
Περίγηση στις εκκλησίες και τα εξωκλήσια του Μ. Χωριού.....	11
Φροντίδα για τα παιδιά-Φροντίδα για το μέλλον (Ελένη Παΐδα).....	15
Σελίδα Μνήμης (+π. Κ.Δ.Β.).....	16
Πολιτιστική Εβδομάδα Μεγάλου Χωριού 1994 (Φίλιππος Καλλιάνης).....	21
Η Βραβευθείσα Εκθεση - Πολ. Επιτροπή Κοινωνικών Υπηρεσιών	25
Πολιτιστικές εκδηλώσεις Μ. Χωριού (Δοκιμάκης Γιάννης).....	26
Ειδήσεις από το λαογραφικό Μουσείο.....	27
Λαογραφικό Μουσείο (Γιώργος Δάλκος).....	29
Ο Τύπος έγραψε.....	30
Κουβεντούλες, τσίπουρο λάϊτ, αλλά και επισημάνσεις (Φίλιππος Καλλιάνης).....	31
Μεγαλοχωρίτικα	33
Χοροεσπερίδα (Μαίρη Καλλιάνη).....	38
Ευρυτανικά (+π. Κ. Δ. Βαστάκης).....	40
Ληξιαρχικά.....	44
Η Στήλη των Ξενητεμένων μας (Γ. Κ. Σταυράκης).....	45
Εισφορές για τους σκοπούς του Συνδέσμου.....	49
Κοινωνική Ζωή.....	50
Επιστολές.....	51
Κοινωνιολογικά Θέματα (Γιώργος Ν. Σταυράκης).....	54
Βιβλία και Συγγραφείς.....	57
Μεγαλοχωρίτικα Πένθη.....	62

ΑΠΟ ΤΟ 1870 ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ

Είναι δυστύχημα για όλους τους Μεγαλοχωρήτες, που δεν έχουμε στη διάθεση ήας κανένα στοιχείο για τους πρώτους θεμελιώτες της δράσεως του Συνδέσμου μας, και είναι ακόμη μεγαλύτερο δυστύχημα που το αρχείο του Συνδέσμου μας κατεστράφει, στη Κωνσταντινούπολη, εν επιγνώσει των υπευθύνων μελών του, για να αποφευχθεί ο κίνδυνος να περιέλθει στα χέρια των Τούρκων, κατά την διάρκεια του Ελληνοτουρκικού πολέμου του 1897. Από ορισμένες, εν τούτοις, ενδείξεις (η εκ μέρους του Συνδέσμου μας ενίσχυση του αγώνα των Κρητών το 1868-το συμβόλαιο αγοραπωλησίας του Κοινοτικού Ξενοοχείου το 1873-1875 κτλ) οδηγούμεθα στο συμπέρασμα ότι ο Σύνδεσμος μας συνεστήθη, το πρώτον, γύρω στο 1870, διελύθη διαρκούντος του Ελληνοτουρκικού πολέμου του 1897 και συνεστήθη, εκ νέου, την 5ην Απριλίου 1905. Η μακρά πορεία για την επίτευξη των σκοπών του Συνδέσμου μας συνθέτει μια εικόνα που δεν άλλαξε από το 1870 μέχρι σήμερα. Ολοι προσέφεραν, για να γράψει ένας έκαστος εξ αυτών τη δική του ιστορία, στις σελίδες της πορείας του Συνδέσμου μας. Με την εμπνευσμένη πρωτοβουλία όλων όσων πρωτοστάθσαν για την επίτευξη

○ν ευγενών σκοπών τουκαι εις πείσμα των αντίκων συνθηκών που αντικατλεστήσε ο Σύνδεσμος μας, κατέστη δυνατή η καλλιέργεια μεταξύ των μελών του της αγάπης για συλλογική προσφορά, προς χάριν της συλλογικής ωφέλειας.

Το διαχρονικό αυτό σημείωμα είναι αφιερωμένο, σε ένδειξη ευγνωμοσύνης για την προσφορά τους, σε όλους τους διατελέσαντες Προέδρους του Συνδέσμου μας, από της συστάσεως του, μέχρι σήμερα, ήτοι, στους:

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

1. 1905-1919 Γεώργιο Ν. Μεσίρη	15 έτη
2. 1920-1929 Ελευθέριο Γ. Οικονόμου	10 »
3. 1930-1930 Δημήτριο Ν. Μεσίρη	1 έτος
4. 1931-1944 Αριστέδη Δ. Κοντομέρκο	14 έτη
5. 1945-1968 Δημήτριο Ι. Κοντομέρκο	24 »
6. 1968-1968 Ευθύμιο Δ. Δασκαλόπουλο	1 έτος
7. 1968-1969 Αθανάσιο Δ. Μπούρλο	2 έτη
8. 1969-1970 Πρεσβ .Κ αν/νο Δ. Βαστάκη	2 »
9. 1971-1983 Κων/νο Δ. Σιαμανή	13 έτη
10. 1984- Νικόλαο Α. Καρβέλη	-

Ολοι μας θα διατηρήσουμε αλώβητη από την φθορά του χρόνου την μνήμη όσων δεν βρίσκονται, πλέον, μεταξύ μας.

○ α ήταν, ωστόσο, μεγάλη παράλειψη αν δεν στεκόμαστε για λίγο στο έργο και την προσφορά του αλήστου μνήμης Επιτίμου προέδρου του Συνδέσμου μας **Δημητρίου Ιωάννου Κοντομέρκου**, ο οποίος, χωρίς να υποστείλει, ούτε για μιά στιγμή, τη σημαία των ιδανικών του, ανάλωσε τη μισή σχεδόν ζωή του για το καλό και την πρόοδο του χωριούμας. Διακριτικός, ήρεμος, μεθιδικός, εργατικός, φιλοπρόδοος, μετριόφρων, υπομονετικός και ακούραστος, ξεκίνησε τη δράση του σαν υπεύθυνος Διευθυντής συντάξεως της εφημερίδος "ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΧΩΡΙΟΥ" για να περάσει, εν συνεχεία, στη Γενική Γραμματεία του Συνδέσμου μας το 1929 και να αναλάβει Πρόεδρος αυτού το 1945. Σαράντα χρόνια ευγενικής προσφοράς και προσπάθειας είναι υπεραρκετά για να αποτελέσουν παράδειγμα προς μίμηση-και Σύμβολο- και Σημαία, για όλους όσους μοχθούν να προσφέρουν χωρίς να διεκδικούν.

Σε επιβράβευση των προσπαθειών όλων των διατελέσαντων Προέδρων του Συνδέσμου μας, αλλά και για να αποτελέσει η προσφορά τους, αυτή, φωτεινό, προς μίμη-

ση από τους επερχόμενους ,εισηγούμαι την απονομή ενός βραβείου εξαιρέτων πράξεων εις:

- 1.Τους εν ζωή απογόνους (τέκνα-εγγόνια) των διατελεσάντων Προέδρων του Συνδέσμου μας και
- 2.Τους εν ζωή-διατελέσαντας στο παρελθόν, προέδρους του συνδέσμου μας.

Αξιος ο μισθός τους

Το έργο, η δράση και η προσφορά του σημερινού προέδρου του Συνδέσμου μας, του αγαπητού σε όλους μας, χειρούργου Ω.Ρ.Λ., **Νικολάου Αθανασίου Καρβέλη**, θα καταγραφεί μιά μέρα στις σελίδες της ιστορίας του Συνδέσμου μας. Τίποτα δεν ξεφεύγει από τη ιστορική αναδρομή.

Τέλος, ότι πιο πάνω εισηγούμαι για την επιβράβευση των Προέδρων του Συνδέσμου μας, το εισηγούμαι και για την επιβράβευση των Προέδρων της Κοινότητας μας, υπό την προυπόθεση, όμως, ότι η Κοινότητα μας θα δεχθεί ότι μιά τέτοια επιβράβευση θα εξυπηρετήσει το καλό του Χωριού μας.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΑΝΙΛΗΣ

Η ΕΤΗΣΙΑ ΤΑΚΤΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΜΑΣ

Η ετήσια τακτική Γενική Συνέλευση του Συνδέσμου μας πραγματοποιήθηκε στις 10 Απριλίου 1994 στο εντευκτήριο του Συνδέσμου μας, Μαυροκορδάτου 6 στην Αθήνα.

Εχοντας νόμιμη απαρτία ο Πρόεδρος κ. Καρβέλης ευχαρίστησε τους παρόντες για την παρουσία τους, ευχαρίστησε τους συνεργάτες του για την άψογη συνεργασία και ότι χαίρεται ιδιαιτέρως για τα νέα μέλη που απαρτίζουν το νέο Διοικητικό Συμβούλιο.

Εμνημόνευσε τα αποθανόντα μέλη του Συνδέσμου.

Κατόπιν ο Πρόεδρος αναφέρθηκε στα πεπραγμένα του Δ.Σ.

Περιοδικό "Φωνή του Μεγάλου Χωριού" Ευχαρίστησε τον εκδότη κ. Πουρνάρα που ανέλαβε την έκδοση του περιοδικού 1993.

Πολιτιστική Εβδομάδα: Είχε μεγάλη επιτυχία το φρετεινό καλοκαίρι (1993), ευχαρίστησε τον κ. Φιλίππο Καλλιάνη Πρόεδρο της επιτροπής που διοργάνωσε εκ μέρους του Συνδέσμου την Πολιτιστική εβδομάδα, η οποία έχει καθιερωθεί και προβάλλει τον Σύνδεσμο και το Μεγάλο Χωριό. Ευχαρίστησε τους χορηγούς της Πολ. Εβδομάδας Ε. & Κ. Χονδρό.

Λαογραφικό Μουσείο: Ευχαρίστησε την επιτροπή Τ. Κοντομέρικο, Φ. Καλλιάνη και Β. Ματσέλη και ενημέρωσε ότι στην επιτροπή προστέθηκε και η κ. Ε. Πουρνάρα-Καρκαζή. Επίσης ευχαρίστησε την οικογένεια Αμπαδάρη και ιδιαίτερα την παπαδιά για την άψογη λειτουργικότητα του Μουσείου.

Χορεστερίδα: Επιτυχία τεράστια σε σημείο να μην υπάρχουν προσκλήσεις.

Βασιλόπιττα: Ζεστά, οικογενειακά στο εντευκτήριο μας

Εκδήλωση Επιτροπής Μουσείου: Όλος εκτάκτως σε ταβέρνα με επιτυχία. Ευχή μας να καθιερωθεί.

Γραφεία Συλλόγου: Από φέτος κάθε Τετάρτη λειτουργούν άψογα χάρις στον κ. Λώλο.

Κατόπιν αναγνώστηκε η έκθεση της εξελεγκτικής επιτροπής από την κα Ε. Πλαϊδα.

Ο Ταμίας κ. Καραγιάννης έκανε τον οικονομικό απολογισμό του 1993 και τον προϋπολογισμό του 1994. Η Γ. Συνέλευση απήγαγε το Δ.Σ. και το συνεχάρει για τις δραστηριότητες του. Κατόπιν η Γ. Συνέλευση ασχολήθηκε με γενικού ενδιαφέροντος θέματα.

Παρευρέθει και ο Πρόεδρος της κοινότητος κ. Χάσκος ακρού έκανε έναν σύντομο χαιρετισμό ενημέρωσε για το κοιμητήριο ότι υπάρχουν πολλές δυσκολίες. Η Γ. Συνέλευση με ψήφισμα εκφράστηκε στο σύνολο της, ότι το Νεκροταφείο δεν θα φύγει από εκεί.

Για το ρολό ο κ. Αυγερόπουλος προσφέρθηκε να κάνει δωρεά, θα το αναλάβει μόνος του. Εδώ ο Πρόεδρος κ. Καρβέλης ενημέρωσε την Γ. Συνέλευση ότι επίσημη ανακοίνωση δεν υπάρχει και ότι τα χρήματα που ξεκίνησε ο Σύνδεσμος έφαν για το ρολό θα διατεθούν σε παραπλήσιο σκοπό, εκτός εάν κάποιος τα θέλει πίσω. Επίσης τέθηκε το θέμα της βρύσης στον Πλάτανο και εκφράστηκε η ευχή από την Γ. Συνέλευση, "όταν γίνεται μία δωρεά σε μία προϋπάρχουσα καλό είναι να μην εξαφανίζει την άλλη". Γιατί θα είναι αιτία να σταματήσουν οι δωρεές. Πρόταση από τον Πρόεδρο του Συνδέσμου να μπεί η πλάκα με το όνομα του Περίδια σε κάποιο σημείο στον Πλάτανο.

Το Δ.Σ. στη Γενική Συνέλευση της 10/4/94

ΕΚΘΕΣΗ ΕΞΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Αθήνα 19 Μαρτίου 1994, ημέρα Σάββατο και ώρα 5.00 μμ, οι υπογεγραμμένοι

1. Ελένη Παϊδα 2. Αθανάσιος Καρίπης και 3. Μαργαρίτα Βονόρτα, που αποτελούμε την Εξελεγκτική Επιτροπή του Συνδέσμου Μεγαλοχωριτών «Η ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ», μετά από πρόσκληση του Διοικητικού Συμβουλίου του συγκεντρωθήκαμε στο γραφείο του Συνδέσμου, οδός Μαυροκορδάτου 6 και κάναμε τον έλεγχο της διαχείρισης από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Στη διάθεση μας είχαμε όλα τα διαχειριστικά βιβλία, δυπλότυπες αποδείξεις, χρηματικά εντάλματα και λοιπά στοιχεία του Ταμία και κάναμε τον έλεγχο της διαχείρισης από το 1-1-1993 μέχρι και 31-12-1993.

Από τον έλεγχο διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

1. ΕΞΟΔΑ

Για την είσπραξη των εσόδων χρησιμοποιήθηκαν διπλότυπες αποδείξεις και σύμφωνα μ' αυτές το ποσό των εσόδων έφτασε τα 3.680.977 δρχ. μαζί με το υπόλοιπο οικονομικής χρήσης 1992.

2. ΕΞΟΔΑ

Από τα χρηματικά εντάλματα που χρησιμοποιήθηκαν, διαπιστώθηκε ότι τα έξοδα ήταν 1.938.713 δρχ.

Το υπόλοιπο για τη νέα οικονομική χρήση είναι 1.742.264 δρχ. και είναι κατατεθημένο στην τράπεζα.

Το αξιόλογο υπόλοιπο που υπάρχει, δίνει τη δυνατότητα στο Διοικητικό Συμβούλιο να πραγματοποιήσει τον τρέχοντα χρόνο μεγαλύτερα επιτεύγματα.

Σαν εξελεγκτική επιτροπή συγχαίρουμε το Δ.Σ. για την πολλαπλή δράση του και τις προσπάθειες του για την επίτευξη των σκοπών του Συνδέσμου και του ευχόμαστε επιτυχία στις επόμενες δραστηριότητες του.

Η Εξελεγκτική Επιτροπή

Ελένη Παϊδα

Αθανάσιος Καρίπης

Μαργαρίτα Βονόρτα

ΕΣΟΔΑ

Υπόλοιπο χρήσεως 1992	454.264
Υπέρ των σκοπών του συνδέσμου	453.400
Υπέρ του λαογραφικού μουσ.	250.000
Υπέρ των Ιερών Ναών	408.600
Υπέρ της Φωνής Μεγάλου Χωρ.	17.500
Υπέρ Ωρολόγων Μεγάλου Χωρ.	89.000
Εσοδα από την πολιτ. εβδομάδα	70.035
Εσοδα από χοροεσπερίδα	569.000
Επιχρήγηση Υπουργ. Εμπορίου	398.596
Επιχρήγηση Υπουργ. Νέας Γεινάς	200.000
Συνδρομές μελών	355.500
Εγγραφές νέων μελών	7.000
Χορηγία από "ΠΑΝΕΜΠΟΡΙΚΗ"	300.000
Εσοδα από τόκους	108.082
	3.680.977

ΕΣΟΔΑ

3.680.977

ΕΞΟΔΑ

Δια κοινόχρηστα	313.451
Δια εξοπλισμό στέγης γραφείου	261.700
Δια καταστατικό	100.000
Δια γραφική ύλη, ταχ/κά, κλπ	162.647
Δια ΟΤΕ	13.600
Δια έξοδα μηνη/νου Εθνομ/ρων	41.590
Δια έξοδα εορτής Καλιακούδας	38.200
Δια έξοδα πολιτιστικής εβδομάδας	322.125
Δια έξοδα πνευμ/κης στέγης Μ.Χ.	36.800
Δια έξοδα εμφάσιού μουσείου Μ.Χ.	120.000
Απόδοση δωρεών σε Ι. Ναούς	408.600
Ζημιά χορ/δας "INTERCONTINENTAL"	<u>120.000</u>
Κατάθεση σε λογ/μο Εμπορικής	1.938.713
Κατάθεση σε λογ/μο Εθνικής	1.574.370
Σε ταμείο συλλόγου μετρητά	22.044
	<u>145.850</u>

3.680.977

1.938.713

ΤΑΜΕΙΟ (για μεταφορά

ΣΕ ΕΤΟΣ 1994)

1.742.264

3.680.977

3.680.977

Ο κ. Χάσκος είπε ότι δεν το είχε επισημάνει αυτό και ότι δεν έχει καμμιά αντίρρηση.

T.Κοντομέρκος:Τα λιοντάρια να δοθούν στο Μουσείο και να μην πεταχθούν.

E.Πλαΐδα:Ενημέρωσε ότι οι Μεγαλοχωρίτες της Αμερικής έδωσαν \$3000 για το σχολείο.

Π.Καλοζούμη:Το μπάζωμα του ρεύματος θα καταστρέψει το περιβάλλον και θα φράξει το στόμιο. Ο κ. Χάσκος απήντησε ότι η μελέτη θα γίνει μετά την απαλοτρίωση των οικοπέδων Παπανδρέου και Παπασπύρου.

Φ.Καλλιάνης:Ευχαρίστησε όσους βοήθησαν για την επιτυχία της Γιολ. Εβδομάδος και τους χορηγούς Ε & Κ Χονδρό.

T.Κοντομέρκος:Ευχαρίστησε όσους προσέφεραν χρήματα ή αντικείμενα για το Λαογραφικό Μουσείο.

E. Πλαΐδα:Να πληρώσουν τις υποχρεώσεις τους τα μέλη.

Αποφασίστηκε μετά την επιστολή του κ. Κοντού να συσταθεί επιτροπή από τους Δ.Δάσκο,Ι.Βονάρτα και Δ.Κοντό να διερευνήσουν τις δυνατότητες για την προτομή του Εθνομάρτυρα Π.Κ.Βαστάνη.

Μη υπάρχοντος άλλου θέματος έληξε η Γεν. Συνέλευση.

Η Γ. Γραμματέας
Μαίρη Φ. Καλλιάνη

ΕΣΟΔΑ

Υπ. προηγ. χρήσεως	1.742.264
Συνδρ. μελών,εγγραφές	400.000
Επιχορηγήσεις.	850.000
Εσοδα από εκδηλώσεις	800.000
Εισφορ. υπέρ σκοπών	
Συνδέσμου	1.200.000

ΕΞΟΔΑ

Εξ. λειτουργίας γραφείου	400.000
Συμπλ. εργασίες & εξοπλγραφ.	500.000
Εκδοση Φ.Μ.Χ.	500.000
Για Πνευμ.Στέγη & Λαογ. Μουσ.	2.000.000
Πολτ. Εκδηλ. Μεγ. Χωριού	350.000
Απόδοση εισφορών	400.000
Απρόβλεπτα έξοδα	842.264

ΣΥΝΟΛΟ

4.992.264

ΣΥΝΟΛΟ

4.992.264

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ ΜΗΝΥΜΑ

Του Προέδρου του Συνδέσμου κ. N.A. ΚΑΡΒΕΛΗ

Κάθε φορά που σχεδιάζεται το πλάνο των δραστηριοτήτων του Συνδέσμου και γενικότερα η προοπτική για την πορεία και τους στόχους του, λαμβάνονται υπόψη ορισμένες προϋποθέσεις. Συγκεκριμένα:

- Οι διατάξεις του καταστατικού μας.
- Η γνώση του μέχρι σήμερα επιτελεσθέντος έργου από τα προηγηθέντα Διοικητικά Συμβούλια.
- Η συνειδητοποίηση της αξίας και σημασίας αυτού του έργου και μάλιστα όσο περισσότερο ανατρέχουμε στο παρελθόν, στο ξεκίνημα...
- Η κατανόηση των μηνυμάτων της κάθε εποχής και στην προκειμένη περίπτωση της δικής μας.
- Το έμψυχο δυναμικό (εντός και εκτός Διοικητικού Συμβουλίου) που είναι διατεθημένο να προσφέρει στον κοινό σκοπό.

Η τελευταία προϋπόθεση, δηλαδή η παρουσία των κατάλληλων προσώπων είναι αυτή που συμβάλλει αποφασιστικά να γίνει ο σχεδιασμός έργο.

Μόνο με τη βοήθεια βέβαια συνεργατών ατόμων με δυναμισμό και φαντασία, με πίστη και αφοσίωση στην επιτυχία του επιδιωκόμενου σκοπού, με αίσθημα ευθύνης, με προσωπική άποψη και θέση για τη μεθόδευση που θα ακολουθεί, μόνον έτσι έρχεται η επιτυχία π.τ.ις όποιες δυσκολίες.

Ευτυχής συγκυρία για το Σύνδεσμο η συνύπαρξη τέτοιων ικανών προσώπων και αυτή την περίοδο.

Σημαντικό έργο για το Σύνδεσμο και το Μεγάλο Χωριό επιτελείται και εκδηλώσεις αποδεσμεγμένα επιτυχημένες (με Πλανευρυτανική και πέραν αυτής απίχηση) οργανώνονται.

Ως Πρόεδρος του Συνδέσμου αισθάνομαι ιδιαίτερα ευτυχής που περιβάλλομαι από τέτοιους συνεργάτες και φίλους.

Τους εκφράζω την απειριόστη εκτίμησή μου, άπειρες ευχαριστίες και νομίζω ότι μεταφέρω ανάλογα αισθήματα του συνόλου των μελών του Συνδέσμου μας.

Ελπίζω, είμαι βέβαιος, ότι θα συνεχίσουν να προσφέρουν τις πολύτιμες υπηρεσίες τους και στο μέλλον, βοηθώντας το έργο του προεδρείου που θα μας διαδεχθεί.

Παρά το γεγονός ότι είναι κοινότυπη επανάληψη, πρέπει να τονίσω την ανάγκη για έμπρακτη συμπαράσταση όλων των μελών του συνδέσμου προς το Διοικητικό Συμβούλιο και της διάφορες επιτροπές που αναλαμβάνουν να υλοποιήσουν το πρόγραμμα που σχεδιάσθηκε.

Μάλιστα δεν αρκεί μόνο αυτό αλλά θα πρέπει όλο και περισσότερα μέλη να πλαισώνουν και συμπληρώνουν τις επιτροπές, έτσι ώστε τελικά ο Σύνδεσμός μας να είναι ένα μελίσσι σε πλήρη δράση και απόδοση.

Η επιτροπή Πολιτιστικών Εκδηλώσεων και η Επιτροπή Λαογραφικού Μουσείου αγωνίζονται με αυταπάρνηση και τα αποτελέσματα του έργου τους είναι γνωστά και αναγνωρισμένα. Ο ταμίας του συνδέσμου καταπονείται αδιαλαμπτύρητα. Όλοι μας συμπαριστάμε, αλλά πώς!!!

Ο καλός ο λόγος είναι χρήσιμος, αλλά όχι αρκετός. Χρειάζεται πραγματική, ουσιαστική βοήθεια, δηλαδή προσωπική συμμετοχή.

Πάντως το μέλλον δείχνει αισιόδοξο.

Νέοι άνθρωποι συνεχίζουν την παράδοση προσφοράς έργου στο Σύνδεσμο με αγάπη και ανιδιοτέλεια και αυτό δεν είναι απλά παρήγορο, είναι κυριολεκτικά αισιόδοξη μελλοντική προοπτική.

Υποχρέωσή μας είναι να τους συμπαρασταθούμε και να τους δώσουμε τη δυνατότητα να αναπτύξουν τις δικές τους ιδέες και ικανότητες, θέτοντας τη σφραγίδα και της δικής τους προσωπικότητας.

Δεν αρκεί να στηριζόμεθα μόνο στα δικά μας προγράμματα. Χρειάζεται να αντλούμε γνώμες και γνώσεις μέσα από το πλούσιο δυναμικό των μελών και των φίλων του Συνδέσμου.

Άλλοι με την πείρα τους και άλλοι με τις γνώσεις τους πολλά έχουν να δώσουν.

Τέλος ένας άλλος τομέας, για τον οποίο θεωρώ ότι ορισμένα μέλη μας επιτελούν σπου-

δαίο έργο, είναι η συμμετοχή και συμβολή τους στην τακτική έκδοση της «Φωνής του Μεγάλου Χωριού».

Με οποιοδήποτε τρόπο και αν εκφράζεται αυτή η συμμετοχή (συγγραφή κειμένων, οικονομική συμμετοχή, επιμέλεια έκδοσης, κ.ο.κ.), είναι πολύτιμη και στους συμμετέχοντες εκφράζουμε ευγνώμονες ευχαριστίες.

Ας μη ξεχνάμε ότι η έκδοση της «Φωνής...» αποτελεί κάθε χρόνο γεγονός ξεχωριστής σημασίας γιατί είναι ο σταθερός, διαρκής και άμεσος δεσμός επικοινωνίας μεταξύ των απανταχού Μεγαλοχωριτών.

Ένας δεσμός που έχουμε χρέος να διατηρήσουμε και να ενισχύσουμε.

Για άλλη μια φορά ένα μεγάλο ευχαριστό σε ΟΛΟΥΣ.

ΤΑ ΚΑΛΗΜΕΡΑ ΣΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΧΩΡΙΟ

Τα καλήμερα όλοι ξέρουμε πως είναι ένα παλιό πατροπαράδοτο έθιμο του χωριού μας που λέγονται την παραμονή των Φώτων. Ολοι εμείς οι μεγαλύτεροι θυμόμαστε που τα λέγανε οι πατεράδες μας, οι μπαρμπάδες μας ακόμα και οι παππούδες μας, όμως στα μαύρα χρόνια της κατοχής σταμάτησαν και ξαναοργανώθηκαν το 1955 από πολλούς Μεγαλοχωρίτες, που σήμερα άλλοι ζουν και άλλοι μας άφησαν χρόνια.

Ο πρώτος χορός -το γλέντι- μεταπολεμικώς έγινε στο μαγαζί του **Σταύρου Καρίπη** στις 6-1-1955. Σήμερα βέβαια άλλαξαν τα πρόγραμμα, γίνεται σε μεγάλη αίθουσα λόγω που μαζεύεται πολύ κόσμος. Γίνεται στο εξοχικό κέντρο **ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΣ** στη διασταύρωση σιδελφών Καλύβα με ορχήστρα και με το θαυμάσιο μπαλλέτο του χωριού μας, τα δικά μας παιδιά, τα Μεγαλοχωρίτικα παιδιά, που μας εκπλήσσουν επί 40' της ώρας με τους ωραίους παραδοσιακούς ελληνικούς χορούς, που τους αξίζουν πολλά συγχαρητήρια, καθώς και στον ακούραστο δάσκαλο του χωριού τον κ. Χρυσικό που συνοδεύει τα παιδιά μας σε κάθε εκδήλωση να είναι καλά.

Επίσης συγχαρητήρια στους αδελφούς Καλύβα για την άφογη εξυπηρέτηση, τους εύχομαι υγεία και καλές δουλειές.

Θα ήταν παράλειψη, να μην συγχαρούμε τα παιδιά του Μεγάλου Χωριού που ζουν στην Αθήνα και κάνουν τρόπο να βρεθούν στο χωριό μας να πουν και αυτά τα **ΚΑΛΗΜΕΡΑ**, που τους παραδίνουμε και πρέπει να τα συνεχίσουν. Διότι οι χωριανοί μας αυτές τις ημέρες το θέλουν, το έχουν ανάγκη και πρέπει να παρακινήσουν και άλλα παιδιά.

Λίγα λόγια για τα καλήμερα.

Γι' αυτούς που τα ξέρουν, γι' αυτούς που τα ξέχασαν και γι' αυτούς που θέλουν να τα μάθουν. Στις 5 του μηνός Γενάρη το βράδυ, μόλις σκοτεινιάσει οι Καλημεράδες μαζεύονται στην πλατεία του χωριού και ξεκινούν για το γαύρο, που αρχίζουν να τα λεν τα λασποκοπιαζμένα με τις ανάλογες ευχές δηλαδή. Ανάλογες ανέχουν γιούς, κόρες ελεύθερες, παντρεμένους, ξενιτεμένους κλπ. Εν τω μεταξύ οι μεζέδες είναι έτοιμοι, λουκάνικα, πίτες, τυριά, κρασί κοκκινέλι, τοίπουρο, κονιάκ και όλα παν ρολόι για τα λασποκοπιαζμένα.

Ολα τα σπίτια αυτή την βραδυά είναι φωτα-

γωγημένα, πέρνουν άλλη όψη γιορτινή. Και τα λασποκοπιαζμένα προχωρούν από πόρτα σε πόρτα μέχρι τις 3 την νύχτα περίπου που τελειώνουν. Ξαναπάν στην πλατεία και τα λεν για όλο το χωριό.

Την άλλη ημέρα το πρωί, των Φώτων, μόλις τελειώσει η εκκλησία περιμένουν έξω την επιτροπή των καλημεράδων με τον δίσκο, κονιάκ, τοίπουρο, σταφίδα, σύκα, να κεράσουν τους εκλησιαζόμενους, να τους ευχηθούν αλλά και το κυριώτερο για να βάλουν το χέρι στην τοσέπη, δηλαδή για τα δύολα. Και με αυτά τα χρήματα που μαζεύουν προσκάλούν όλους τους χωριανούς και ακόμη και τους παρευρισκόμενους για το βράδυ, για το φαγοπότι, για το γλέντι, που περνούν μία βραδυά αξέχαστη, χαρούμενη, ζεστή και πιο πολλή αγάπη.

Το πρόγραμμα το ξεκινούν οι **ΚΑΛΗΜΕΡΑΔΕΣ**, που τα λεν για όλους τους παρευρεισκομένους στο κέντρο. Μετά αρχίζει το μπαλλέτο του χωριού μας. Και εν συνεχεία χορούς δημοτικούς και άλλους μέχρι πρωίας.

Βονόρτας Θανάσης

ΤΑ ΚΑΛΗΜΕΡΑ

Καλήμερα Καλήμερα αφέντημ καλή σου μέρα
Αφέντημ στα σαράγιασσον καντίλια κρεμσμένα
Δίχον αλίσια κρέμονται δίχος αέρα σιόνται
Αν βάλης λάδι και κερί φέγγουν στη γειτονιά σου
Αν βάλης λάδι μοναχά φέγγουν την αφεντιά σου
Πολλά ήπαμε τ' αφέντη μας να πούμε στην κυρά
μας

κυράμ όταν στολίζεσαι και πας στην εκκλισιά σου
βάζης τον ήλιο πρόσωπο και το φεγγάρι αστήθι
και τον καθάριο αυγερινό βάζης καγγελοφρίδι.
Αν έχει κόρη. Κυράμ τη θυγατέρα σου κυράμ την
ακριβή σου
την έλουζες την χτενίζες στα σύννεφα την κρύβης
και σπάραξε το σύνεφο και φάνη η κόρη μέσα
την ήδε ο γιός του βασιλιά την ήδε ο γιός του ρήγα
δεν θέλω εγώ τον βασιλιά δεν θέλω εγώ τον ρήγα
μουν θέλω τσοπανότουλο να πέζη τι φλογέρες
Εδώ έχωμε ένα γιό καλό και πολλά παιδιά και άξια
παλικάρια

γύρεβεν για να παντρευτούν
να βρουν να αραβνιάσουν
να πάρουν από ψιλή μεριά και από Γιωργάδες
μάνα
νάνε ψιλές νάναι λιγνές
νάναι καγγελοφρίδες.

Κέραστα αφέντημ κέραστα τα λασποκοπιαζμένα
να πάνε στο κρασοπουλί
να φάνε και να πιούνε
και να πολυχρονίσουνε
να πούνε και του χρόνου

Θανάσης Βονόρτας

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΥΔΡΕΥΣΗΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

Σήμερα όλα τα σπίτια του χωριού,η σχεδόν όλα,έχουν από μιά ή περισσότερες βρύσες για να καλύπτουν τις ανάγκες τους σε νερό.

Ομως τα πράγματα δεν ήταν έτσι για τις μανάδες μας,τις γιαγιάδες μας και τις προγιαγιάδες μας.Και αναφερομαί στις μανάδες και γιαγιάδες,γιατί αυτές είχαν επωμισθεί το έργο της προμήθειας νερού για τις ανάγκες του σπιτιού.

Οι μικρές και οι μεγάλες βαρέλες,που βλέπουμε σήμερα στο Λαογραφικό μας Μουσείο,ήταν στην ημερήσια διάταξη και η προμήθεια του νερού μια από τις βασικές καθημερινές ενασχολήσεις των γυναικών,που το κουβαλούσαν συνήθως φορτωμένες.

Από που όμως οι παλιές Μεγαλοχωρίτισσες προμήθευοντουσαν το πολύτιμο νερό;

Μ'αυτό το ερωτηματικό ζεκίνησα μιά μικρή έρευνα που βασίζεται σε μαρτυρίες χωριανών και μερικά στοιχεία που βρέθηκαν στο Αρχείο του Συνδέσμου Μεγαλοχωριτών «Η ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ» και ζητώ εκ των προτέρων συγγνώμη για τυχόν παραλήψεις ή ανακρίβειες.

Από τα γραπτά στοιχεία του Συνδέσμου προκύπτει,ότι το θέμα της υδρεύσεως του χωριού αποσχολούσε πολύ σοβαρά τους κατοίκους του και ότι ο Σύνδεσμος έκανε πολύ σημαντικές και πολύχρονες προσπάθειες για την αντιμετώπιση του προβλήματος.

Στο Αρεχείο της Κοινότητας δεν υπάρχουν στοιχεία για τις ενέργειες των χωριανών που από τον πόλεμο του 40,γιατί όπως γνωρίζουμε αυτό κάτικε.

Υπάρχουν όμως έγγραφα στο Αρχείο του Συνδέσμου που δείχνουν ότι από το 1920 ο Σύνδεσμος είχε πάρει κρατική άδεια για να διενεργήσει έρανο μεταξύ των απανταχού Μεγαλοχωριτών και το προϊόν του εράνου να διατεθεί για την κατασκευή υδραγωγείου στο Κεφαλόβρυσο. Η προσπάθεια αυτή κράτησε πολλά χρόνια και οι δυσκολίες ήταν μεγάλες με τα ελάχιστα επικοινωνιακά μέσα της εποχής εκείνης.

Τα χρήματα του εράνου,που έφταναν στις 150000 δρχ.,ήταν κατατεθμένα στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος και χάθηκαν κι' αυτά με την υποδούλωση της χώρας μας στα στρατεύματα κατοχής.

Αμέσως μετά την απελευθέρωση οι Μεγαλοχωρίτες,παρ' όλες τις σοβαρές απώλειες που υπέστησαν σε έμψυχο και άψυχο υλικό,άρχισαν για την ανασυγκρότηση του χωριού και βέβαια με πρωταρχική τους μέριμνα την ύδρευση που είχε υποστεί μεγάλες ζημιές από τον πόλεμο και είχαμε πολλά κρούσματα τυφοειδούς πυρετού,όπως αναφέρει και έγγραφο της Υγειονομικής Υπηρεσίας Καρπενησίου το 1944.

Ας δούμε όμως πως ήταν η κατάσταση στις αρχές του αιώνα μας.

Κεφαλόβρυσο ήταν πηγή ζωής για το χωριό μας,όπως άλλωστε και σήμερα μαζί με την πηγή Κεφαληνού.Οι βρύσες που υπήρχαν τότε,έφερναν το νερό από το Κεφαλόβρυσο με χτιστούς αγωγούς και ήταν οι εξής:

- 1.Του Παπαγιαννάκη,που είναι απέναντι στο μαγαζί του Πριόβιλου.
- 2.Του Βλαχογιάννη,που υπάρχει και σήμερα,αλλά δεν λειτουργεί και η οποία εχει ανάγλυφη επιγραφή ότι κατασκευάστηκε το 1872.Καλό θα ήταν να ξαναλειτουργήσει,σαν διακοσμητική βέβαια,χωρίς όμως να αλλοιωθεί η αρχική της κατασκευή.
- 3.Της εκκλησίας που ήταν δίπλα στο παλιό καμπαναριό της Αγίας Παρασκευής.
- 4.Του Μπούχαρη,που είχε ένα πολύ ωραίο λιθόχιστο πλαίσιο και ήταν μετά τη γέφυρα του Μυλοκάλανου και στην αρχή του δρόμου που πηγαίνει προς το σπίτι του Παπαστύρου.Επί των ημερών του Δανίηλ απ' όπου έπαιρνε νερό η γειτονιά.
- 5.Μιά μικρή πηγή ήταν και η βρύση του Τσιαντή.Αυτή βρισκόταν κάτω από τη γέφυρα που υπήρχε στο ρέμα κάτω από το σπίτι μου και ένωνε το δρομάκι που περνούσε κάτω από το σπίτι της Φωτεινής Λιάπη με την τοποθεσία «Κήπους».Υπολείματα της γέφυρας υπάρχουν και σήμερα.

6.Η βρύση του Μπόνη,που υπάρχει και σήμερα με λίγο νερό που δεν το θεωρούσαμε πόσιμο.Αυτή βρίσκεται κάτω από το σπίτι του Βασ. Δ. Μέρμηγκα καταπλακωμένη από θάμνους και χόρτα.

7.Οι βρύσες του κεφαλόβρυσου που εξυπηρετούσαν πολλές γειτονιές του χωριού.
Από το Κεφαλόβρυσο ξεκινούσαν και έξι αρδευτικά αυλάκια,τα οποία οι χωριανοί διατηρούσαν καθαρά και τα πρόσεχαν πολύ,γιατί κατά τους καλοκαιρινούς μήνες που λειτουργούσαν χρησιμοποιούσαν τα νερά τους για τη λάτρα των σπιτιών και καμμιά φορά και για πόσιμο.Ο Γαύρος είχε πολύ νερό από τις ωραιότερες πηγές Τριανταφύλλη και Καρδαρά,αλλά η μεταφορά του ήταν αρκετά επίπονη,λόγω της μεγάλης κλίσης του εδάφους.Κατά την δεκαετία 1920-30 με Πρόεδρο τον Δημ. Παίδα που με προσωπική εργασία του ίδιου,του πατέρα μου και άλλων χωριανών αντικαταστάθηκε το παλιό χτιστό δίκτυο με πήλινους αγωγούς και εγκαταστάθηκαν οι δύο πρώτες παροχές που ήταν η μία στο πατρικό του πατέρα μου και η άλλη στο σπίτι του Κων. Κοντομέρκου(Αθηνάς Παπανδρέου).Επίσης τότε τοποθετήθηκαν και πολλές νέες βρύσες όπως στης Ανδρείνας,στο Ρολόι,στου Καρβούνη,στου Τσιρονίκου,στου Καραγιάνη και στο σχολείο.

Και ερχόμαστε τώρα στη μεταπολεμική εποχή,που όπως ανέφερα και παραπάνω έγινε ένας πολύ μεγάλος αγώνας και από τους τότε Προέδρους του χωριού και από τον Σύνδεσμο.

Εγιναν και από τους δύο φορείς πολλά διαβήματα σε κρατικές υπηρεσίες,στην Αμερικανική Βοήθεια,στη Μητρόπολη Αιτωλοακαρνανίας,σε Συλλόγους και στους απανταχού Μεγαλοχωρίτες για την ανεύρεση χρημάτων κατασκευής υδραγωγείου.

Ξεφυλλίζοντας τους φακέλους του Συνδέσμου με εντυπωσίαν βαθύτατα πρώτον η μεγάλη αλληλογραφία των Προέδρων του χωριού με τον Σύνδεσμο,που ήταν και μονος τρόπος επικοινωνίας,και δείχνει την στενή συνεργασία και την αρμονική τους σχέση και δεύτερον οι δυσκολίες που αντιμετώπιζαν για τον συντονισμό των ενεργειών τους.Αγώνας για μερικά μέτρα σωλήνων και μερικές χιλιάδες επί πλέον.

Μετά από πολλές κοινές τους προσπάθειες το 1954-55 με Πρόεδρο τον Βασίλη Περίδα έγιναν τα υδραγωγεία Κεφαληνού και Κεφαλόβρυσου,αντικαταστάθηκε το παλαιό δίκτυο και το ποιητείθηκαν πολλές βρύσες σε όλες τις γειτονιές και ανακουφίστηκαν οι κάτοικοι του χωριού.Από τότε άρχισαν οι κάτοικοι του χωριού να βάζουν το νερό μέσα στα σπίτια τους και μαζί με το νερό και τον πολιτισμό.Με το πέρασμα των χρόνων,την κατασκευή πολλών νέων σπιτιών και την φθορά του δικτύου ύδρευσης,δημιουργήθηκαν πολλά προβλήματα επάρκειας και ποιότητας του νερού,που έγιναν πολύ έντονα στη διάρκεια της ανομβρίας που αντιμετωπίσαμε πριν λίγα χρόνια.

Τότε είχαμε τονίσει την ανάγκη,την επιτακτική ανάγκη,αλλαγής του διχτύου και την διεύρυνση του υδραγωγείου.Ευτυχώς η ανάγκη αυτή αντιμετωπίστηκε θετικά από τις προσπάθειες των Προέδρων του χωριού μας,τις κρατικές επιχορηγήσεις και τα κονδύλια της Ε.Ο.Κ. και φτάσαμε στο επιθυμητό αποτέλεσμα.

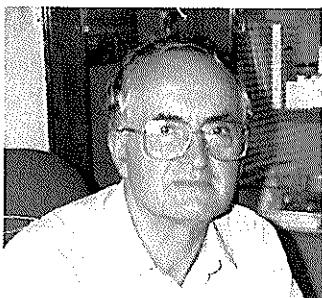
Το 1992 με Πρόεδρο τον Δημ. Χάσκο του οποίου η προσωπική εργασία υπήρξε ουσιαστική και σημαντική διευρήθηκε το υδραγωγείο Κεφαλόβρυσου,αντικαταστάθηκε το δίκτυο με πλαστικούς αγωγούς,τοποθετήθηκαν υδρομετρητές σε όλα τα σπίτια,ως και πυροσβεστικοί κρουνοί.

Σήμερα οι Μεγαλοχωρίτες απολαμβάνουν άφθονο και καθαρό νερό,εκτός από τους κατοίκους του Γαύρου που έχουν ακόμα πρόβλημα επάρκειας και το οποίο θα πρέπει να αντιμετωπιστεί το συντομότερο δυνατόν,γιατί δεν είναι καθόλου τιμητικό για το χωριό να υπάρχουν ακόμη χωριανοί με καθόλου ή ελάχιστο νερό.

Σήμερα,όπως ανέφερα και στην αρχή έχουμε όλοι το πολύτιμο νεράκι στα σπίτια μας και δεν κουραζόμαστε γι' αυτό,όπως οι παλιές Μεγαλοχωρίτισσες.

Εξέλειπε όμως η ωραία εκείνη ατμόσφαιρα της βρύσης που γνωρίσαμε εμείς οι παλαιότεροι.Η βρύση δεν πρόσφερε μόνο το νεράκι της αλλά είχε ακόμη και κοινωνικές και μορφωτικές επεκτάσεις,γι' αυτό υμνήθηκε τόσο πολύ από ποιητές,πεζογράφους,τραγουδιστές κ.α.

Στη βρύση συναντιόντουσαν οι γειτόνισσες να συμμεριστούν τις χαρές και τις λύπες τους,να μάθουν τα νέα,να κανονίσουν που θα πάνε την επομένη για ξύλα,να κανονίσουν τις συνεργασίες τους για τις αγροτικές εργασίες.Ακόμη και προξενιά γίνονταν στη βρύση και πολλές φορές ήταν και τόπος συναντήσεως των αγαπημένων.

Περιήγηση στις εκκλησίες και στα εξωκλήσια του Μεγάλου Χωριού

Γράφει: ο Γιώργος Κ. Σταυράκης

Δεκαπενταύγουστος 1994, το Μεγάλο Χωριό κατάμεστο από παραθεριστές ντόπιους και φίλους του χωριού περνούν τις καλοκαιρινές διακοπές στο όμορφο, οφεινό, δροσερό χωριό μας.

Στη μικρή κοινωνία του χωριού μας όλοι ζούνε τα γεγονότα εξ επαφής. Κόσμος πάει κι'έρχεται χωριανοί από την Αθήνα και ξενητεμένοι από Αμερική Αυστραλία και αλλού έρχονται να νοιώσουν την θαλπωρή της ιδιαίτερης πατρίδας, να δούνε τους συγγενείς και να εναπολήσουν τα όμορφα παιδικά τους χρόνια.

Το χωριό μας όντας το επίκεντρο ενδιαφέροντος στην περιοχή της ποταμιάς γίνεται ακόμα περισσότερο γνωστό και πόλος έλξης με τις εκδηλώσεις της πολιτιστικής εβδομάδας, που έγιναν πλέον θεσμός και αγκαλιάζουν όλα τα νέα παιδιά. Η πολιτιστική εβδομάδα είναι ίσως μιά από τις πλέον επιτυχημένες δραστηριότητες του Συνδέσμου και αφήνει τις καλύτερες αναμνήσεις στα νέα παιδιά και τα «δένει» συναισθηματικά με τον τόπο των γονέων τους, δηλαδή το χωριό μας.

Η πρόδοδος είναι πλέον φανερή. Το χωριό από απόψεως υποδομής συγκροτείται. Νέα αξιόλογα σπίτια γίνονται κάθε χρόνο. Το υδροδοτικό δίκτυο μας δίνει αρκετό νερό και λειτουργεί κανονικά. Το ρολόι του χωριού ξανά-χτυπά κανονικά και όλα φαίνονται εντάξει.

Φέτος ήρθαν να παραθερίσουν στο χωριό μας οι αδελφοί Μιχάλης και Μάρκος Κ. Λιάπης με τις οικογένειες τους. Υστερά από την αναπαλαίωση και την επισκευή του πατρικού τους σπιτιού σε «Μετσοβίτικο» στηλ, τους ευχόμαστε να το χαίρονται και να έρχονται όσο γίνεται πιο συχνά στο χωριό μας, που είναι και δικό τους.

Δεκαπενταύγουστος λοιπόν, με τα ηλιόλουστα μεσημέρια και τα δροσερά βράδυα, ο Παπακώστας Λαμπαδάρης ποτέ δεν παραλείπει να χτυπά τις καμπάνες στις εκκλησίες και τα εξωκλήσια του χωριού μας καλώντας τους πιστούς στον εσπερινό και τις ακολουθίες της Κοιμήσεως της Θεοτόκου. Φέτος λόγω εργασιών στην Μητρόπολη του χωριού μας Αγία Παρασκευή, όλες οι ακολουθίες έγιναν στα εξωκλήσια και βεβαίως στον Αγιο Γεράσιμο που είναι ένα ακόμα στολίδι του χωριού μας. Στην Αγία Παρασκευή πρόκειται να προστεθούν νέες Αγιογραφίες στους τοίχους του Ναού. Ο αγιογράφος ήδη εργάζεται. Ο Παπακώστας επί εικοσιτέσσερα συναπτά χρόνια στο χωριό μας είναι ο ακούραστος «στρατιώτης» της εκκλησίας όχι μόνο από απόψεως ιερουργικών καθηκόντων, αλλά, και για την συντήρηση και τον εξωραϊσμό την εκκλησιών του χωριού μας που δεν είναι καθόλου λίγες.

Ισως είναι καιρός να πούμε λίγα λόγια για τον παπά του χωριού μας, ο οποίος με τις όποιες ανθρώπινες αδυναμίες επί εικοσιτέσσερα τώρα χρόνια παραστέκεται στις χαρές και τις λύπες όλων των Μεγαλοχωριτών. Με τον απλό και άδολο εκείνο τρόπο προσπαθεί να ξεπεράσει εκείνες τις δυσκολίες που ανακύπτουν πολύ συχνά στις μικρές επαρχιακές κοινωνίες. Δεν πρέπει να ξεχνούμε όμως ποτέ ότι οι κληρικοί είναι και αυτοί άνθρωποι, αλλά πάνω απ' όλα είναι σύμβολα και ο σεβασμός προς αυτούς πρέπει να είναι δεδομένος.

Καμμία κοινωνία θρησκευόμενη ή όχι, δεν δικαιούται να σχολιάζει το κύρος εκείνων που έταξε να την διοικήν από υποκειμενικά και προσωπικά κριτήρια.

Ο Παπακώστας και η πρεσβυτέρα κα. Ειρήνη παίζουν ένα αξιόλογο ρόλο στη συνοχή της κοινωνίας του χωριού. Η παπαδιά πρόθυμη και ακούραστη καλωσορίζει τους ξένους, συμπαραστέκεται στους χωριανούς στους δύσκολους και παρατεταμένους μήνες του χειμώνα. Έμεις οι άλλοι απολαμβάνουμε τη ζεστασιά του καλοριφέρ στην Αθήνα και περιμένουμε να τους βρούμε εκεί το καλοκαίρι για να εκκλησιαστούμε. Αυτοί δεν μας άφησαν ποτέ ότι γνωρίζω.

Σήμερα το Π. Κέντρο με την προσθήκη και του Λαιογραφικού Μουσείου αποτελεί κέντρο ενδιαφέροντος για τους επισκέπτες του χωριού μας και είναι ίσως ανάμεσα στα λίγα που βρίσκονται στην περιφέρεια της πατρίδας μας.

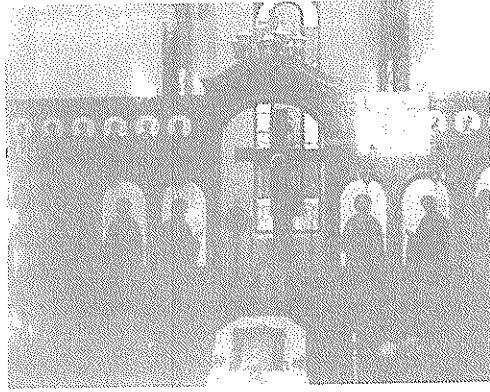
Επιστρέφουμε λοιπόν στις εκκλησίες και τα εξωκλήσια του χωριού μας που όπως είπα δεν είναι καθόλου λίγα. Αν δεν κάνω λάθος το χωριό έχει περί τις έντεκα εκκλησίες στις οποίες περιλαμβάνεται βεβαίως η Αγ. Παρασκευή και ο Αγ. Γεράσιμος ο Νέος Μεγαλοχωρίτης.

Φέτος ο γράφων είχε σκοπό να φωτογραφίσει και να περιγράψει το τέμπλο και τα Άγια Σκεύη της Μητρόπολης Αγίας Παρασκευής. Λόγω όμως των προαναφερθέντων έργων στο Ναό δεν ήταν δυνατόν να παρθούν οι κατάλληλες φωτογραφίες και αναβάλλεται για τον ερχόμενο χρόνο. Παρακάλεσα τον Παπακώστα, ο οποίος ευχαρίστως δέχτηκε να πάμε μαζί σε μερικά από τα εξωκλήσια του χωριού για να πάρουμε μερικές φωτογραφίες. Επιλέξαμε λοιπόν μερικές από τις καλύτερες δυνατόν και τις παραθέτουμε στη Φωνή του Χωριού μας, με μιά σύντομη περιγραφή της καθεμιάς.

Ετοι θα μπορούν και οι χωριανοί μας που δεν έρχονται τακτικά στο χωριό, όπως είναι λόγω χάριν οι ξενητεμένοι μας, να βλέπουν και να θυμούνται τα εκκλησάκια όπου και αυτοί πήγαιναν μικρά παιδιά να εκκλησιαστούν.

Στο επόμενο τεύχος της Φωνής (1995-96) ελπίζουμε να έχουμε την αναλυτική ιστορική και λαογραφική περιγραφή της Μητρόπολης του Χωριού μας με τίτλο:

ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ Το «Μαντρί» που έγινε η Ιστορική Μητρόπολη του Μεγάλου Χωριού.

Άγιος Γεράσιμος ο Νέος. Δεύτερος σε μέγεθος εκκλησία κοσμεί την είσοδο στο χωριό μας. Χτισμένη από τα χέρια του αρχιμαστορα Δημ. Μακρή και αρχιτεκτονισμένη από τον Φαΐδωνα Κυδωνιάτη και τη σύζυγο του. Κράτησε πέντε χρόνια να χτιστεί (1955-1960). Φωτο: Γ. Σταυράκη

Το εσωτερικό Τέμπλο του Αγίου Γεράσιμου ξυλόγυλυππο καλλιτεχνικό. Διακρίνονται τα πανέμορφα Βιτρώ.

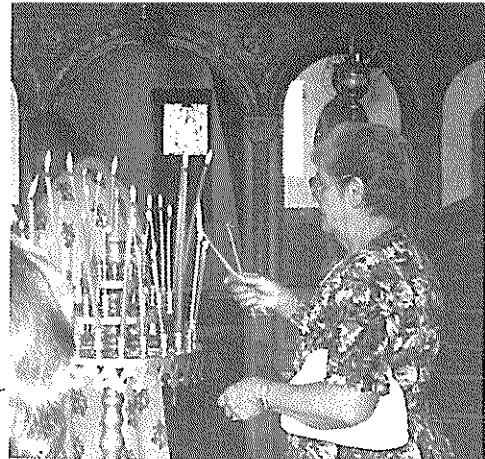

Άγιος Αθανάσιος

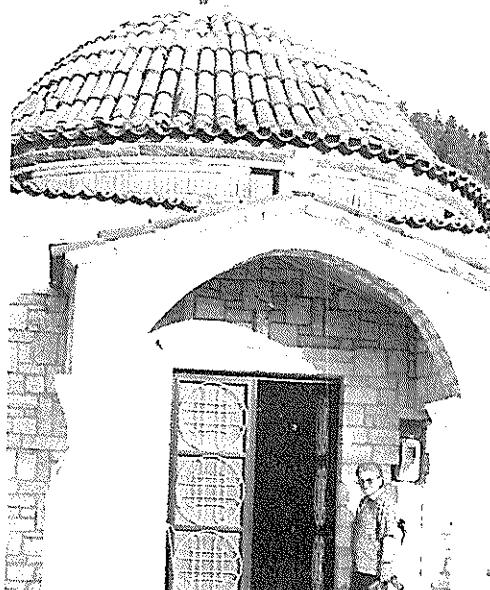
Χτισμένη το έτος 1924. Με δαπάνη του Γ.Ν. Μεσίρη. Είναι η ώρα του Εσπερινού. Ο παπακώστας βρίσκεται μπροστά στην είσοδο. Ο Αγ. Αθανάσιος είναι χτισμένος σε χώρο ιδιαίτερου φυσικού κάλλους για την Ευρυτανία.

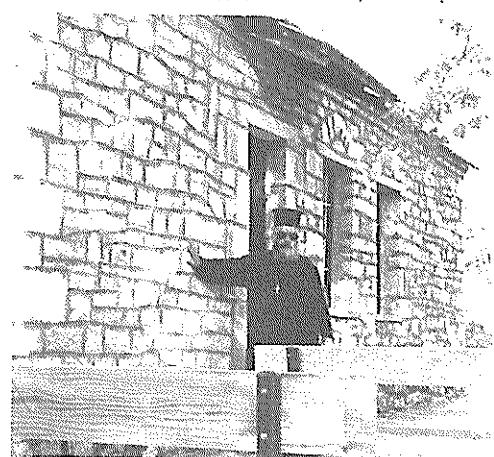
Το τέμπλο του Αγίας Αθανασίας, απέριττο γλυπτό πάνω σε ξύλο με πολύ όμορφες παραστάσεις και χρώματα

Το εσωτερικό ξυλόγλυπτο Τέμπλο του Αγ. Δημητρίου.
Είναι ιδιαίτερα καλλιτεχνικό. Είναι η ώρα του εσπερινού.. Πιστή Μεγαλοχωρίτισσα ανάβει το κεράκι

Αγιος Δημήτριος.
Μικρό πέτρινο καλλιτεχνικό εκκλησάκι στη μνήμη του Αγίου και σε αντικατάσταση πρωτέρας εκκλησίας στο χώρο του σημερινού Δημ. Σχολείου.
Αρχιτεκτονημένο από τους Φαίδων-Ελευθ. Λίνος και Φοίβος Κυδωνιάτης. Χτίστηκε το 1974 από τον Χρ. Τσελεπή. Δαπάνη και επιμέλεια του Συνδέσμου Μεγαλοχωρίτων. Μεγαλοχωρίτισσα κυρά πάει στον εσπερινό. (Φωτο: Γ. Σταυράκη)

Αγιος Γεώργιος.
Πετρόχιστο ξωκκλήσι, χτισμένο το 1920 με δαπάνη του Γεωργ. Κ. Νικολόπουλου.
Βρίσκεται χτισμένο σε καταπράσινα παραποτάμια περιοχή. Ο Παπακώστας Λαμπαδάρης την ώρα που μπαίνει στο εξωκκλήσι.

Αγία Παρασκευή.

Το Άγιο Ευαγγέλιο.Πολύτιμο εκκλησιαστικό κειμήλιο.Είναι επίχρυσο αφιέρωμα της οικογένειας Ιωάννου Ν. Παπαγιανόπουλου.

Στο κάτω κέντρο είναι χαραγμένο το όνομα και το έτος 28 8'βρίου 1887

Κάθε γωνιά απεικονίζει ανάγλυφα ένα ρητό τους τέσσερις ευαγγελιστές.Στο κέντρο είναι η Ανάσταση του Θεανθρώπου.

Φωτο:Γ.Σταυράκη

Ενα από τα Αγια Ποτήρια της Αγ. Παρασκευής.Είναι επίχρυσο.

ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΓΙΑ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ

ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΤΙΑ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

Ολοι μας φροντίζουμε να προσφέρουμε στα παιδιά μας ότι καλύτερο μπορούμε, για να ξήσουν αυτά ήπαως καλύτερα από μας και γιατί ξέρουμε ότι αυτά είναι η προέκταση του εαυτού μας, το μέλλον του τόπου μας και της κοινωνίας μας.

Από αυτές τις σκέψεις, φαντάζομαι, ορμόμενος ο Σύλλογος Μεγαλοχωριτών Αμερικής, αποφάσισε να κάνει κάτι για το σχολείο του χωριού μας που θα βοηθούσε, στην καλύτερη και πλατύτερη μορφωση των μαρών Μεγαλοχωριτών.

Εστειλε, λοιπόν, \$3000 και αγοράστηκαν τα παραπάτω είδη: 1 φωτοτυπικό μηχάνημα, 1 τηλεόραση μεγάλη με δύο κεραίες, 1 video, 12 κασέτες video εκπαιδευτικού περιεχομένου, 2 κασέτες σχολικών τραγουδιών και μία επί πλέον κασέτα γραφίτη για το φωτοτυπικό.

Ολα έχουν εγκατασταθεί και τοποθετηθεί στο σχολείο και βοηθούν πολύ το έργο των δασκάλων. Ολα τα σχολεία των πόλεων σήμερα χρησιμοποιούν σε καθημερινή βάση το φωτοτυπικά μηχανήματα, στα δε ολιγοθέσια σχολεία, όπως είναι και του χωριού μας αποτελούν απαραίτητο εργαλείο των δασκάλων προς όφελος των μαθητών βέβαια.

Αυτό θα ήθελα να εκφράσω τα θερμά μου συγχαρητήρια στους συγχωριανούς μας της Αμερικής για την πολύ ουσιαστική προσφορά τους στα πολύ σπουδαία, έξυπνα και χαριτωμένα παιδιά του χωριού μας, τα οποία τους ευχαριστούν και τους στέλνουν την αγάπη τους.

Οι μεγάλες αποστάσεις που χωρίζουν τους Μεγαλοχωρίτες από το χωριό μας, δεν μειώνουν την αγάπη τους γι' αυτό, αντίθετα την δυναμώνουν και την δραστηριοποιούν σε έργα προσφοράς για την καλυτέρευση του.

Εύχομαι το παράδειγμα τους ν' ακολουθήσουν και άλλοι, γιατί οι ανάγκες του σχολείου μας είναι μεγάλες. Εχει πολλά χρόνια να επισκευαστεί και φρεσκαριστεί και αντιμετωπίζει θέμα θέρμανσης και ευπρέπειας.

Είχα πολλά χρόνια να επισκεφτώ το σχολείο εσωτερικά, μου δόθηκε η ευκαιρία το περασμένο φθινόπωρο και η κατάσταση είναι τελείως απελπιστική.

Αν βοηθήσουμε όλοι μπορεί πολλά να βελτιωθούν.

Γιατί και τα δικά μας παιδιά, που αύριο θα κρατούν ζωντανό το χωριό μας, να μην απολαμβάνουν των πλεονεκτημάτων που έχουν άλλα παιδιά.

Ελένη Παϊδα

λόγους σπουδών και επαγγελματικής αποκαταστάσεως. Στον καιρό του Μικρασιατικού πολέμου, άκουσε το κάλεσμα της Πατρίδας κι έκαμε στο ακέραιο το καθήκον του. Μετά τον πόλεμο, εγκατεστάθη μόνιμα στην Αθήνα, όπου διέπρεπε επαγγελματικά. Στον καιρό όμως της κατοχής, συνελήφθη από τους Γερμανούς στη Λάρισα, για πατριωτικούς, αντιστασιακούς λόγους. Ήτσι φυλακίσθηκε, σκληρά βασανίσθηκε και τέλος στα μέσα του 1943, εξετελέσθη με μαρτυρικό τρόπο, γιατί δεν πρόδωσε!

4) Σκοτίδα Μαρία χήρα Κωνσταντίνου, το γένος Γιούσμανη. Ήρθε νύφη από το Μικρό Χωριό, στο αρχοντόσπιτο του Σκοτίδα και δημιούργησε ευλογημένη οικογένεια. Χάρηκε παιδιά, εγγόνια και δισέγγονα, από τα οποία απελάμβανε την αγάπη και το σεβασμό τους. Με την ήσυχη ζωή, πέρασε την ηλικία των 105 τουλάχιστον χρόνων της. Ήτσι υπολογίζεται, ότι ο χρόνος της γεννήσεώς της, θα είναι το έτος 1838. Η καλή όμως και ήσυχη Γιαγιούλα, με την εισβολή των Γερμανών στο χωριό μας, περί τα τέλη Οκτωβρίου του 1943, υπέστη μαρτυρικόν τέλος. Οι Γερμανοί έκαψαν το σπίτι, που έμενε η γριά Σκοτίδαινα και μέσα σ' αυτό, έγινε και η γιαγιά, παρανάλωμα της φωτιάς. Ήτσι, κι αυτή έδωσε, την ώριμη σε χρόνους και ημέρες, ζωή της, προσφορά για την Ελευθερία τη Πατρίδας.

5) Σταθοπούλου Παναγιώτα θυγ. Ιωάννου. Γεννήθηκε στις Η.Π.Α. το 1926 και σπούδαζε στο στοιχείο της, σε ανωτέρα Σχολή Σωματικής Αγωγής. Προ της κηρύξεως του Ελληνοϊταλικού πολέμου, 28 Οκτωβρίου του '40, ήρθε στην Ελλάδα με τη μητέρα και τις αδελφές της για επίσκεψη στους συγγενείς τους. Ο πόλεμος όμως, τις απέκλεισε όλες στην Ελλάδα. Η Παναγιώτα, στις 22 Ιουλίου 1943, έλαβε μέρος στο μεγάλο συλλαλητήριο των Αθηναίων, εναντίον της αποφάσεως των Γερμανών, να φέρουν στην Αθήνα, Βουλγάρους φασίστες και να επιστρατεύσουν Έλληνες για τη Γερμανία... Το συλλαλητήριο πέτυχε, χάρις στην αυτοθυσία της Παναγιώτας Σταθοπούλου, του Θωμά Χατζηθωμά και της Κούλας Λίλη, που έπεσαν επάνω στο γερμανικό τανκ και βρήκαν το μαρτυρικό για την Πατρίδα θάνατο. Το «όχι» της Παναγιώτας και των συμμαρτύρων της, ήταν αποφασιστικό για την οριστική ματαίωση των γερμανικών σχεδίων...

Μεταπολεμικώς, ο Δήμος Αθηναίων, στη γωνία του μεγάρου της Τραπέζης της Ελλάδος, επί των οδών Ομήρου και Πανεπιστημίου, όπου έγινε η θυσία, τοποθέτησε ανάγλυφη ορειχάλκινη πινακίδα, στην οποία έγραψε τιμητικά τα ονόματα της ηρωΐδας συγχωριανής μας και των συμμαρτύρων της. Επίσης με πρωτοβουλία των εδώ εξαδέλφων της, ο εξάδελφός της Αυγέρης Αυγερόπουλος, με τη συνδρομή της Εκκλησιαστικής Επιτροπής και της Κοινότητος του χωριού μας, ετοιμάζει προς τη βόρεια πλευρά του Παρεκκλησίου του Αγίου Αθανασίου, στην ομώνυμο τοποθεσία του χωριού, αντάξιο της θυσίας της Παναγιώτας Μνημείο, με την ηρωϊκή Προτομή της. Εύγε! Ήταν καιρός!

6) Χασκόπουλος Ιωάννης του Δημητρίου. Γεννήθηκε το έτος 1925 στο χωριό, όπου σαν άριστος και φιλοπρόσδος μαθητής, έμαθε πολλά γράμματα. Το 1938, πήγε στη Θεσσαλονίκη για την αναζήτηση της «τύχης» του. Εκεί, με το υπέροχο ήθος του, την εξυπνάδα και την εργατικότητά του, όλο και βελτίωνε την εργασία και τις απολαύσεις του. Ήτσι συνετηρείτο ο ίδιος και ενίσχυε την ορφανική πατρική οικογένειά του, που διέμενε στο χωριό.

Στη φρικτή κατοχή, πέρα από το γεγονός, που ήταν αυτάρκης με την εργατικότητά του, δεν άργησε να φανερώσει και τα σπίνατα πατριωτικά του αισθήματα. Από τις αρχές της εμφανίσεως των αντιστασιακών Ομάδων, προσεχώρησε κι αυτός, σ' αυτές με ενθουσιασμό και φιλοπατρία. Ήταν γνωστός στα καλλίτερα εστιατόρια της Θεσσαλονίκης, ως ο καλλίτερος και πιο επιδέξιος. Σερβιτόρος. Το έργο του

στην αντίσταση, ήταν κυρίως η διανομή του παράνομου Τύπου της εποχής. «...Πολλοί πατριώτες θυμούνται, τον πάντα αισιόδοξο και χαμογελαστό Γιαννάκη, όταν μοιράζοντας χέρι-χέρι τον παράνομο τύπο της αντίστασης, τους ενημέρωνε για τις επιτυχίες και τα κατορθώματα των συμμάχων και της παγκόσμιας αντίστασης, κατά του κατακτητού. Ήταν παράτολμος, ριψοκίνδυνος, ακούραστος και εκινείτο πάντα, μέσα στη φωλιά του λύκου, όπως ήταν τότε το κέντρο της Θεσσαλονίκης...».

Το μεγαλύτερο όμως κατόρθωμά του, που έμεινε και μένει βουβό και ξεχασμένο, είναι το εξής γεγονός. Ο αγαπητός Γιάννης, στις αρχές Ιουλίου 1944, μαζί με φίλο του, συναγωνιστή φοιτητή, τον Κωνσταντινίδη, ύψωσε την ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΗΜΑΙΑ, στην κορυφή του Μιναρέ της Ροτόντας στη Θεσσαλονίκη. Αυτό το μεγάλο γεγονός, από μοιραία φωτογράφισή του, έγινε αφορμή να συλληφθεί μετά ένα μήνα, στις αρχές Αυγούστου του 1944 (λίγο καιρό προτού ξεκουμπιστούν από τον τόπο μας, οι γερμανικές ορθές) και να εξαφανισθεί... Οι πρώτες πληροφορίες ήσαν παραπλανητικές και συγκεχυμένες, κι έτσι παρέμειναν επί πολλά χρόνια. Άλλ' ο εξάδελφός του Βασίλειος Μωρίκης, που διαμένει στη Θεσσαλονίκη, αφού κατόρθωσε να εύρη τον πατέρα του φοιτητού Κωνσταντινίδη, διελεύκανε το φρικτό και ιρτυρικό θάνατό του. Δυστυχώς και τα δυό άτυχα παιδιά, μετά από το μεγάλο τους κατόρθωμα, πέσανε στα χέρια των Γερμανών και των ταγμάτων του Δάγκουλα. Οι απαίσιοι εχθροί βασάνισαν τα ηρωϊκά παιδιά, απάνθρωπα για να προδώσουν, αλλά εκείνα δεν πρόδωσαν. Γι' αυτό, τέλος, τα εξετέλεσαν με φοβερά ρόπαλα στο «Γραδεμπόρι» (τόπος εκτελέσεων), παρά τον Γαλλικό ποταμό της Δ. Θεσσαλονίκης...

Στον αθάνατο αυτόν ΗΡΩΑ! ποιός θα του στήσει Ανδριάντα; Μακάρι να πέσει το γραπτό μας αυτό, στα χέρια του Δημάρχου της Θεσσαλονίκης και με αφορμή απ' αυτό, να αποφασίσει ο Δήμος Θεσσαλονίκης, έστω και τώρα, να στήσει στη Ροτόντα, αν όχι Ανδριάντα, μια αντάξια του κατορθώματος και της θυσίας αυτής Στήλη. Στήλη, στην οποία να αναγραφούν τα τιμημένα ονόματα των δύο ΗΡΩΩΝ... Μακάρι...

Και οι τρίτοι και πολυπληθέστεροι, είναι εκείνοι που συγκροτούν το μετέπειτα πένθιμο και ακάνθινο κατάλογο, των βία και αδίκως θανατωθέντων συγχωριανών μας, στα δύσμοιρα εκείνα, μετά την κατοχήν, χρόνια...

Οι τελευταίοι αυτοί, σαράντα (40) Μεγαλοχωρίτες και Μεγαλοχωρίτισσες, είναι κι αυτοί θύματα αληθινά και «σφάγια» iερά του ειδεχθούς πολέμου. Ο πονεμένος αυτός **Κατάλογος**, παρατίθεται απλούς, ονομαστικός κατ' αλφαριθμητική σειρά, με τη «μαρτυρικά» ονοματεπώνυμα αυτών των θυμάτων, χωρίς διάκριση γένους και ηλικίας. Θα έλεγε κανείς, ότι παρατίθεται σαν ένα «ψυχοχάρτι», έτοιμο και απαραίτητο κι αυτό για κανένα «Τρισάγιο»... Γι' αυτό, δεν επιχειρήσαμε να προσθέσωμε καμμία άλλη πληροφορία. Άλλομονο, αν τολμήσει κάποιος να αναφέρει ή να περιγράψει, τον τρόπο και τας μεθόδους μερικών μαρτυρίων... Γιατί μαρτύρια είναι... Άλλωστε, καθώς πιστεύουμε και οι αποτελούντες αυτόν τον Κατάλογο, δεν επιθυμούν ούτε θέλουν να σημειώσουμε πέρα από τα ονόματά τους τίποτε άλλο...

Εκείνο όμως, που διαισθανόμεθα ότι θέλουν έντονα να μας ειπούν, είναι το εξής θλιμμένο τους μήνυμα. Το παραθέτω εντός εισαγωγικών:

«Παιδιά μας και Αδέλφια μας,

σας παρακαλούμε και σας ικετεύομε: Ζήστε επί τέλους σεις και τα παιδιά σας, και τα παιδιά των παιδιών σας, μέχρι τη συντέλεια του κόσμου, με αγάπη και ειρήνη, με χαρά και με παγκύρια, όπως ζούσαν ανέκαθεν οι προπάτορές μας, ώστε ποτέ, μα ποτέ να μη χωρέσει διχόνοια και έχθρα μεταξύ σας. Ποτέ, όταν μάλιστα

οι λόγοι είναι κομματικοί και προέρχονται εκ των αντιπαραθέσεων (sic) της πολιτικής....». Είθε, το πονεμένο και θλιψμένο τους αυτό μήνυμα, να το ακούμε και να το τηρούμε πάντοτε...

Οι αποτελούντες λοιπόν, αυτόν τον **πένθιμο και ακάνθινο Κατάλογο**, τον οποίον για την ακρίβεια της αληθείας, τον υπογράφουν οι ίδιοι, με το ίδιο τους το Αίμα, είναι οι εξής:

Αντωνόπουλος Αθανάσιος του Ηλία	Κουβέλης Χρήστος του Αθανασίου
Αντωνόπουλος Ταξιάρχης του Αθανασίου	Μανζούτας Γεώργιος του Δημητρίου
Αραπογιάννη Παναγιώτα θυγ.	Μαργαριτόπουλος Θεοδόσιος
Χαραλάμπους	του Νικολάου
Αραπογιάννη Χρυσάνθη συζ. Ιωάννου το	Μούρτος Θεοδόσιος του Γεωργίου
γένος Σπ.Παλιούρα	Μούρτου Ολγα θυγ. γεωργίου
Βονόρτας Ιωάννης του Δημητρίου	Μουτογιάννης Σπυρίδων του Ανδρέα
Δασκαλάκη Σπυριδούλα θυγ. Δημητρίου	Μπούρλος Αθανάσιος του Λουκά
Δασκαλάκης Οδυσσέας του Δημητρίου	Παΐδας Ιωάννης του Ευθυμίου
Διαμαντόπουλος Ιωάννης του Σταύρου	Πασπαλάρης Γρηγόριος του Δημητρίου
Διαμαντόπουλος Σταύρος του Γεωργίου	Πριτσιόλας Ανδρέας του Γεωργίου
Ζηνέλης Αριστείδης του Σπυρίδωνος	Σκαρπής Ζαχαρίας του Σπυρίδωνος
Ζηνέλης Κωνσταντίνος του Θεοδώρου	Σταθόπουλος Κωνσταντίνος του Νικολάου
Ζουρζούκης Θωμάς του Δημητρίου	Σταθοπούλου Ειρήνη θυγ. Κωνσταντίνου
Κατής Ιωάννης του Αθανασίου	Ταραμπίκος Γεώργιος του Αθανασίου
Κατσιγιάννης Αλέξανδρος	Τριανταφύλλης Παναγιώτης του Ιωάννου
του Κωνσταντίνου	Τσελεπή Αντιγόνη θυγ. Δημητρίου
Κατσιγιάννη Βασιλική συζ. Κων/νου το	Τσελεπή Βασιλική θυγ. Δημητρίου
γένος Καραμέτου	Τσελεπή Σωτήριος του Δημητρίου
Κοντομέρκου Ελένη θυγ. Κωνσταντίνου	Φλώρος Σταύρος του Αριστείδου
Κόντος γεώργιος του Κωνσταντίνου	Χάσκος Σπυρίδων του Νικολάου
Κουβέλης Αθανάσιος του Δημητρίου	Χατζής Ιωάννης του Γεωργίου

Με τον ηρωϊκό, ανάπτηρο και αείμνηστο Γιάννη Χατζή, κλείνουμε το λιτό και απέριττο αυτό άρθρο, της παρούσης στήλης, με τη διάπιρη ευχή, να είναι αυτό για πάντα:

1) Ιερό Μνημόσυνο για όλους τους αναφερόμενους σ' αυτό

2) Αφορμή, όπως και άλλοι ερευνητές ασχοληθούν με το ίδιο θέμα για συμπλήρωσή του, δεδομένου, ότι μεταξύ αυτών δεν συμπεριλάβαμε και άλλους συγχωριανούς μας, οι οποίοι απέθαναν: είτε από τη φοιβερά κατοχική πείνα, είτε από

άλλες αιτίες του πολέμου... Καθώς και τους φιλοξενουμένους στο χωριό μας: Κωνσταντίνο και Φώτιο Καραμέτα (πατέρα και γιο) από την Καρύτσα, κι ολόκληρη την οικογένεια του Ιωάννου Μακρή μετά της συζύγου και του γιού του από το γειτονικό μας χωριό, την Στουρνάρα (πρώην Δολιανά)...

3) Να μας υποδειχθεί καμμία αθέλητη παράλειψη **Μάρτυρος**, που δεν συμπεριλαμβάνεται στους παραπάνω Καταλόγους. Η κάποια αθέλητη επίσης πληροφορία δεν απεδόθη με την πραγματική ιστορική της ακρίβεια.

Και τέλος 4) να αναφωνήσουμε όλοι εκ βάθους καρδίας, με βαθύτατο σεβασμό και ευλαβή αισθήματα για όλους το:

ΑΙΩΝΙΑ ΤΟΥΣ Η ΜΝΗΜΗ

+ π. Κ.Δ.Β.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΜΕΓΑΛΟΥ ΧΩΡΙΟΥ 1994

Ανεπιανάληπτη, μοναδική...

Ηταν λόγια που ακούστηκαν την βραδυά λήξεως της πολ. εβδομάδος.

Και πράγματι είναι γεγονός, πως να μην ειπωθούν τέτοια λόγια όταν για έβδομη συνεχή χρονιά, προσφέρουμε και δημιουργούμε όλο και περισσότερες εκδηλώσεις-εκπλήξεις.

Το πρόγραμμα της βραδυάς άνοιξε ο υπογράφων. Καλοσαρίζοντας τους παρευρισκομένους και εκφράζοντας τις ευχαριστίες του στο Σύνδεσμο Μεγαλοχωριών που για έβδομη συνεχή χρόνο του ανέθεσαν την διοργάνωση των πολ. εκδηλώσεων. Συνεχίζοντας διαβεβαίωσε τους προσκεκλημένους ότι αυτός και οι συνεργάτες του θα προσπαθήσουν για την αναβάθμιση της Πολ. Εβδομάδος.

Φυτεινό απολογισμό έχουμε να παρουσιάσουμε εξ ομάδες στο τουρνουά ποδοσφαίρου, διαγωνισμούς φωτογραφίας, έκθεση ζωγραφικής, τουρνουά σκάκι, τουρνουά ταβλιού και την χορευτική ομάδα του Μεγ. Χωριού.

Ευχήθηκε δε τους χρόνου να είναι έτοιμο και το νέο γήπεδο για να συμπεριληφθούν και το βόλευ και το ψιάσκετ. Ευχαρίστησε τον χορηγό κ. Κων. Κοντό, ο οποίος κάλυψε το μεγαλύτερο μέρος των Πολ. Εκδηλώσεων, και παράλληλα τον Νομάρχη Ευρυ-

τανίας κ. Παπαβασιλείου για την οικονομική ενίσχυση και το ενδιαφέρον που έδειξε απέναντι στις προσπάθειες και ανάγκες του Συνδέσμου.

Τελειώνοντας ευχαρίστησε τους συνεργάτες του, το Δ.Σ. «ΠΟΤΑΜΙΑΣ», τη σύζυγο του Μ. Καλλιάνη, Κ. Μπακατσιά, Α. Καλοζούμη, Γ. Ιαβρίλη, Ε. & Χ. Ντούμα, Π. & Θ. Μπακατσιά, Σ. Παλιούρα, Μ. Δούμα, Γ. Δάλακο, Ε. Δασκαλάκη, Φ. Δουλαβέρη, Κ. Χατζηαντώνη, Ν. Γαβρίλη, Μ. Μαχαλιώτη και Αστυνομία Καρπενησίου και Μεγ. Χωριού, το Νοσοκομείο Καρπενησίου, το Ράδιο-Καρπενήσι, Ράδιο-Ευρυτανία και την Δ/ση του ξενοδοχείου «ΑΝΤΙΓΩΝΗ», που βοήθησαν για την πραγμάτωση των εκδηλώσεων μας. Ακολούθησαν οι απονομές στους νικητές των Πολ. Εκδηλώσεων.

ΑΠΟΝΟΜΕΣ

ΕΚΘΕΣΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ 1ος κ. Μπατάς,
2ος κ. Λιόντης και 3ος κ. Ντούμας

ΕΚΘΕΣΗ Βασ. Καρίτη

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ Μ. Καλοζούμη

ΣΚΑΚΙ Γ. Ασημάκης

ΤΑΒΛΙ Φ. Καλαντζής

ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ Μεγάλο Χωριό

Το πρώτο μέρος της βραδυάς έκλεισε με επίδειξη ΤΑΕ KWON DO από τους Κατερίνα, Κώστα και Θόδωρο Ζηνέλη και τις Μάχη και Δήμητρα Γαβρίλη όπου αποθεώθηκαν.

Ακολούθησε γλέντι και χορός έως τις πρωινές ώρες, με την ορχήστρα του Γ. Παπαδόγιωργου που τήρησε ειδικά για την βραδυά αυτή από την Αθήνα.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΚΑΛΛΙΑΝΗΣ

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΑΓΩΝΩΝ ΑΡΩΜΟΥ

ΠΑΙΔΩΝ

500 Μ 5-8 ΕΤΩΝ

1. ΜΑΝΤΖΙΟΥΤΑΣ ΝΙΚΟΣ
2. ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΚΩΝ/ΝΟ
3. ΜΑΝΤΖΙΟΥΤΑ ΙΩΑΝΝΗΣ

1000Μ 9-11 ΕΤΩΝ

1. ΓΑΒΡΙΛΗΣ ΘΕΟΔ.
2. ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜ.
3. ΚΑΡΑΜΕΣΙΝΗΣ ΣΩΤΗΡ.

ΚΟΡΑΣΙΔΩΝ

1. ΠΡΙΟΒΟΛΟΥ ΝΑΤΑΣΑ
2. ΧΟΛΗ ΚΑΤΕΡΙΝΑ
3. ΚΟΡΟΓΙΑ ΑΡΓΥΡΩ

1. ΤΑΣΙΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ
2. ΜΠΟΥΛΟΥΓΧΑΡΗ ΜΑΡΙΑ
3. ΒΑΣΤΑΚΗ ΜΑΡΙΑ

5000

ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 1η

1. ΧΑΣΚΟΠΟΥΛΟΥ ΚΛΑΙΡΗ 31,49
2. ΖΑΪΛΕΡ ΤΖΙΑ 32,00
3. ΚΑΡΑΜΠΕΤΣΑ ΑΡΙΣΤΕΑ 32,24

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 2η

1. ΜΑΝΕΛΑ ΓΕΩΡΓΙΑ 24,49
2. ΠΑΠΠΑ ΕΦΗ 30,45
3. ΔΟΥΛΑΒΕΡΗ ΜΑΡΙΑ 32,25

ΤΟΥΡΝΟΥΑ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟΥ 5-12 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

ΟΜΑΔΕΣ ΠΟΥ ΣΥΜΜΕΤΕΙΧΑΝ

ΜΕΓ. ΧΩΡΙΟ - ΜΙΚ. ΧΩΡΙΟ - ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Α.Ο. ΑΡΜΑΓΟΣ - ΣΕΛΛΑ - ΑΠΟΚ.

ΤΕΛΙΚΟΣ Α.Ο. ΠΟΤΑΜΙΑ ΜΕΓ. ΧΩΡΙΟΥ - Α.Ο. ΑΡΜΑΓΟΣ 2-0

ΠΑΛΑΙΜΑΧΟΙ

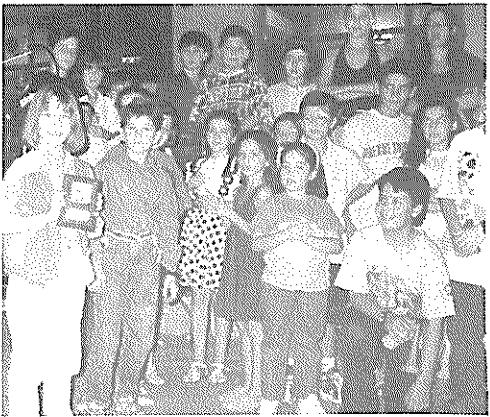
ΑΘΗΝΩΝ-ΜΕΓ. ΧΩΡΙΟΥ5-2

Ο βραβευθείς για την καλλίτερη φωτογραφία του διαγωνισμού κ. Μπατάς παραλαμβάνει την επιταγή από τον ταμία κ. Καραγιάννη.

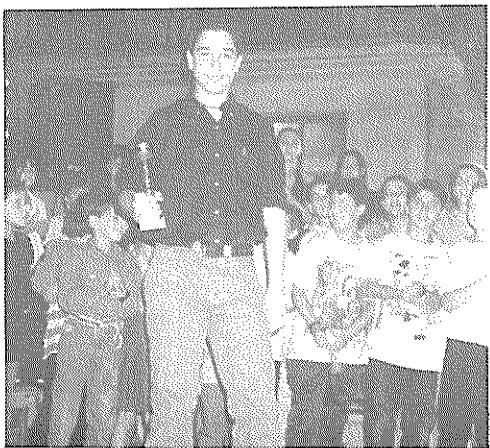
Η βραβευθείσα για την καλλίτερη έκθεση του διαγωνισμού Βασιλική Καρίτη. Την απονομή κάνει η κα. Β. Ματσέλη.

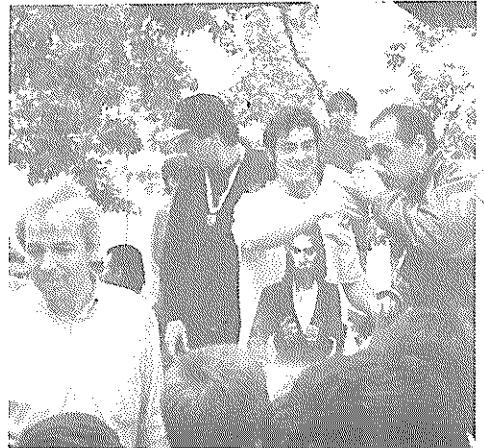
Η βραβευθείσα με το καλλίτερο έργο ζωγραφικής Μ. Καλοζούμη. Την απονομή έκανε ο κ. Δ. Κοντός.

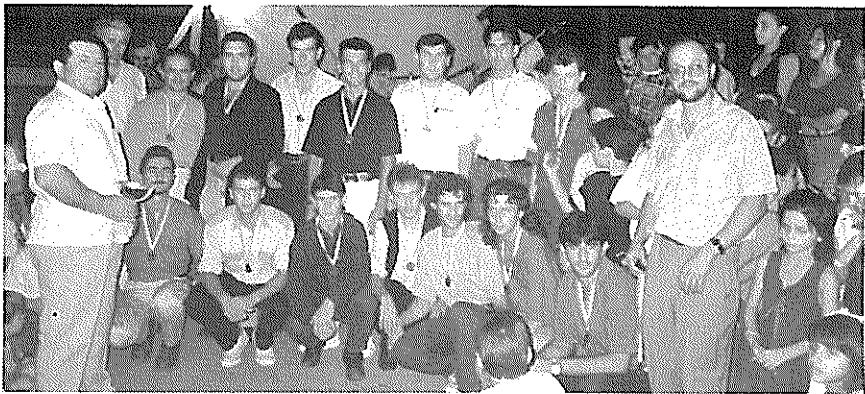
Ο νικητής του τουρνουά ταβλιού κ. Φ. Καλαντζής. Την απονομή κάνει η Γραμματέας του Συνδέσμου κα. Μ. Καλλιάνη.

Ο νικητής του τουρνουά σκακιού κ. Γ. Ασημάκης.

Απονομή μεταλλείων στα 5000 μ. ανδρών στους Δ. Ντζαμή, Τ. Τριανταφύλλη και Δ. Ψυλό. Την απονομή έκανε ο κ. Φ. Καλλιάνης

Η κυπελούχος ομάδα του τουρνουά ποδοσφαίρου Α.Ο. "ΠΟΤΑΜΙΑ" Μεγάλου Χωριού.

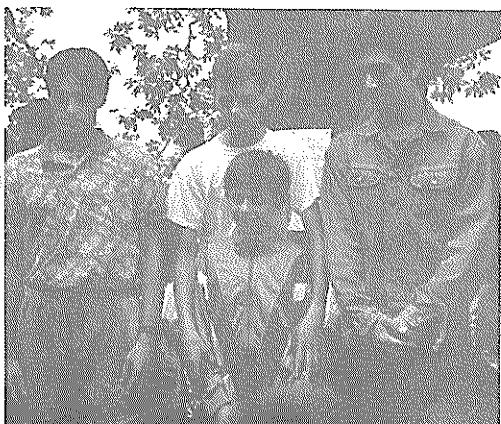
Την απονομή έκανε ο Πρόεδρος Κοινότητας Μουζλού κ. Ι. Ιβρος.

Απονομή μεταλλείων στην Α' κατηγορία γυναικών 5000 μ., στις Κ.Χασκοπούλου, T.Ζάϊλερ, και A.Καραμπέτσα. Την απονομή έκανε ο κ. X.Ντούμας.

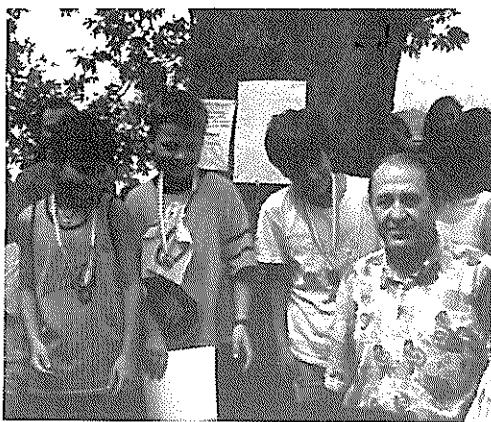
Απονομή μεταλλείων στην Β' κατηγορία γυναικών 5000μ, στις Γ.Μανέλα, Ε.Παππά και Μ.Δουλαβέρη. Την απονομή έκανε ο Πρ. Α.Ο. «ΠΟΤΑΜΙΑ» κ.Δ. Λιάπτης.

Απονομή μεταλλείων κατηγορίας εφήβων 5000 μ., στους Γ.Πριόβολο, X.Αναγνωστόπουλο και K.Ζηνέλη.

Απονομή μεταλλείων στην κατηγορία κορασίδων 1000 μ., στις Σ.Τάσιου, M.Μπουλουχάρη και M.Βαστάκη. Την απονομή έκανε ο πατήρ K.Λαμπαδάρης.

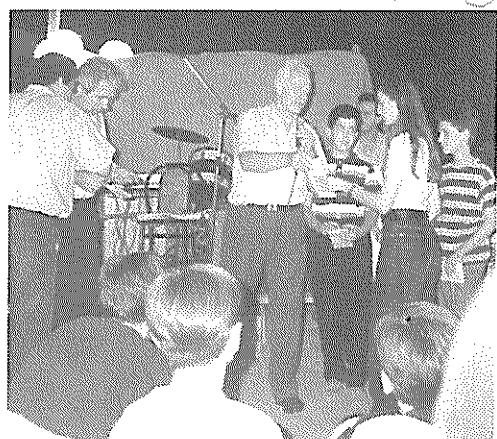
Απονομή μεταλλείων στην κατηγορία παιδών 1000 μ. στους Θ.Γαβρίλη, Δ.Αναγνωστόπουλο και Σ.Καραμεσίτη. Την απονομή έκανε ο Υπο/της Αστ. Καρπεμησίου κ. Ζιάκας.

Απονομή μεταλλείων στην κατηγορία παιδών 500 μ. στους Ν.Μαντζιούτα, Κ.Γιαννακόπουλο και Ι.Μαντζιούτα. Την Απονομή έκανε ο Αντ/ος του Συνδέσμου κος Ν. Γ.Σκλαβούνος.

Απονομή μεταλλείων στην κατηγορία κορασίδων 500μ. στις Ν.Πριόβολου, Κ.Χολή και Α.Κορόζια.

Ο Πρόεδρος της Κοινότητας κος Δ. Χάσκος βραβεύει τους αριστεύσαντες μαθητές.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΒΔΟΜΙΔΑ ΜΕΓ. ΧΩΡΙΟΥ
5-12 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1995

ΤΟΥΡΝΟΥΑ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟΥ - ΣΚΑΚΙΟΥ - ΤΑΒΛΙΟΥ - ΒΟΛΕΥ - ΜΠΑΣΚΕΤ-ΑΓΩΝΕΣ ΔΡΟΜΟΥ -
ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΤΡΑΓΟΥΔΙΟΥ
ΧΟΡΕΥΤΙΚΕΣ ΒΡΑΔΙΕΣ, ΠΙΩΤΗ ΤΣΙΠΟΥΡΟΥ
ΓΙΑ ΤΑ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ - ΤΟ ΚΥΝΗΓΙ ΤΟΥ ΚΡΥΠΤΙΕΝΟΥ ΘΗΣΑΥΡΟΥ - ΚΑΙ ΆΛΛΕΣ
ΕΚΠΛΗΞΕΙΣ.

ΟΛΟΙ ΡΑΗΤΕΙΟΥ ΤΟΗ ΑΓΩΣΤΟΣ ΣΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΧΩΡΙΟ
ΣΑΣ ΠΕΡΙΜΕΝΟΥΜΕ ΝΙ ΟΔΗ ΜΑΣ ΤΗΝ ΑΓΑΡΗ
Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Η ΒΡΑΒΕΥΘΕΙΣΑ ΕΚΘΕΣΗ

Η πολιτιστική εβδομάδα

Φέτος, για εβδομη συνεχή χρονιά ο σύνδεσμος Μεγαλοχωριτών διοργάνωσε την πολιτιστική εβδομάδα, που διαρκεί από τις 5 έως τις 12 Αυγούστου. Σ' αυτό το χρονικό διάστημα γίνονται πολλές εκδηλώσεις, αγώνες, παιγνίδια και άλλα διασκεδαστικά προγράμματα, όπως αγώνες στίβου, ποδοσφαίρου, τουρνουά σκακιού και ταβλιού κλπ.

Μεγάλη εντύπωση μου έκαναν οι παραδοσιακοί χοροί του χορευτικού συγκροτήματος "Κατσαντώνης", και προπαντός ο "τσοπανάκος", ένας χορός που χορεύεται από αγόρια και κορίτσια. Τα αγόρια κρατούν στα χέρια τους γκλίτσες και τα κορίτσια μαντηλάκια. Επίσης, φοβερή εντύπωση μου έκανε και ο Δημήτρης Τζαμάρας, που για έκτη συνεχή χρονιά πήρε το κύπελλο στον αγώνα δρόμου. Εντυπωσιακά ήταν και τα μικρά παιδιά που έτρεξαν μεγάλη απόσταση σε πολύ λίγο χρόνο.

Οι αυτοί οι χοροί και τα παιχνίδια μου άρεσαν πάρα πολύ.

Συμως περισσότερο με εντυπωσίασε η βραδυά του τσίπουρου, σαν μια προσπάθεια να αναβιώσουν παραδοσιακά έθιμα.

του χρόνου θα ήθελα πολύ η πολιτιστική εβδομάδα να έχει και το παιχνίδι του κρυμένου θησαυρού, οπου μια επιτροπή παιδιών θα κρύψει κάτι, και όποιος το βρεί θα π' αρει κάποιο βραβείο.

Βασιλική Καρίπη

ΠΟΛ. ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Ο Πολιτιστικό Ειτροπή Κοινωνικών Υπηρεσιών του Συνδέσμου που εδρεύει στο Μεγαλό Χωριό κάνει ένα νέο δικίνημα με μέλη της την κες Ε. Ζηγιάρη, Ε. Χάσκου και Π. Λιάπη.

Ευχόμαστε στην επιτροπή καλό δύναμι και εργα πολιτιστικά. Οποια κυρία δεξιεύει και υπόρκουν πολλές πρέπει να στηρίξουν και βοηθούσουν την επιτροπή.

Μαρίνη Καλλιάνη

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΜΕΓΑΛΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

Πάλι και φέτος τα βιολιά,ήχησαν στο χωριό μας με τις ωραίες τις γιορτές,που κάνει ο Σύνδεσμος μας.

Ανάμεσα στα γιασεμιά,βασιλικούς και κρίνα οι εκδηλώσεις έγιναν,φίλοι μ'αυτόν το μήνα.
Γλέντια και ξεφαντώματα,χαρές-χοροί τραγούδια κάτω απ'την ιστορική κι'όμορφη Καλλιακούδια.

Τα γλέντια κι'οι εκθέσεις μας,τα όμορφα εκθέματα σ'όλη την χώρα είναι γνωστά,σ'αυτό δεν είναι ψέματα.

Χαλάνε κόσμο και ντουνιά,σιέτε η γης κι'ο τόπος σε άμιλα στ'αθληματα ποιός θα είναι πρώτος.

Γ'αυτό μαστε περήφανοι,και σας γνωρίζομαι ότι πως εις τα πολιτιστικά,βγαίνομε πάντα πρώτοι.

Κοινότητα και Σύνδεσμος σαν είμεθα ενωμένοι μπροστά μας θάναι αδύνατον,άλλο χωριό να βγαίνει.

Αύγουστος 1994
Δοκιμάκης Γιάνης

Πολύ καλά καταλάβατε,είναι η πλατεία του Μεγάλου Χωριού από την επίδειξη TAE KWON DO,τη βραδυά των απονομών,από τους Κατερίνα,Θόδωρο και Κώστα Ζηνέλη καθώς και Μάχη και Δήμητρα Γαβρίλη.

ΕΙΑΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ

Η Επιτροπή του Λαογραφικού Μουσείου θα νοιώθει πάντα την ανάγκη να ευχαριστεί όλους εκείνους που συμπαραστέκονται στην προσπάθεια μας με οποιανδήποτε προσφορά ενθυμητικών-αντικειμένων ή οικονομική συνεισφορά οποιουδήποτε ποσού, μικρού ή μεγάλου. Η παραπέρα ανάπτυξη, εξέλιξη και επιστημονική τελειοποίηση του Μουσείου έχουν την ανάγκη συνεχούς συμπαράστασης ηθικής και οικονομικής. Δεχθείτε λοιπόν τις ευχαριστίες μας και μη λησμονάτε πως σας χρειαζόμαστε πάντα.

Συνεχίζουν να προσφέρουν για το Μουσείο:

ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ ΑΓΑΠΟΥΛΑ Α., ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ,
ΑΡΑΠΟΓΙΑΝΝΗΣ ΓΙΑΝΝΗΣ Χ., ΒΟΝΟΡΤΑΣ ΓΙΑΝΝΗΣ Θ.,
ΒΟΝΟΡΤΑΣ ΔΙΟΝΥΣΗΣ ΒΟΝΟΡΤΑΣ ΣΠΥΡΟΣ,
ΓΕΩΡΓΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, ΚΑΛΛΙΑΝΗΣ ΦΙΛΙΠΠΟΣ,
ΚΟΝΤΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, ΜΠΟΥΡΝΑΖΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ Δ.,
ΠΑΧΗΣ ΑΡΙΣΤ. (Νόστιμο), ΠΑΣΠΑΛΑΡΗΣ ΝΙΚ.,
ΠΡΙΤΣΙΟΛΑΣ ΚΩΝ. Δ., ΠΛΑΤΑΝΙΑΣ ΠΑΝ. (Κάψη),
ΦΑΛΗΣ ΔΗΜ. (Κλαψή), ΦΛΩΡΟΣ ΚΩΝ.

Στη πρόσκληση της Επιτροπής για τη δημιουργία Ομάδας Φίλων του «Λαογραφικού μας Μουσείου» ανταποκρίθηκαν οι παρακάτω χωριανοί και φίλοι του χωριού μας.

ΑΝΔΡΕΟΥ ΑΝΔΡΕΑΣ	5000	ΛΥΡΑ ΜΑΙΡΗ	2000
ΒΛΑΧΑΚΟΥ ΚΟΥΛΑ	2000	ΜΠΟΥΡΝΑΖΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ	5000
ΒΛΑΜΟΥ ΑΛΕΚΑ	10000	ΜΠΟΥΧΑΡΙΝΟΥ-ΚΟΝΤ/ΡΚΟΥΠΟΠΗ	5000
ΒΟΝΟΡΤΑ- ΑΜΠΑΝΤΖΟΓΛΟΥ ΝΤΙΝΑ	5000	ΜΑΤΣΙΟΥΤΑΣ ΚΩΝ. Ι.	2000
ΔΑΣΚΑΛΑΚΗ ΕΛΕΝΗ	5000	ΜΠΑΚΑΤΣΙΑΣ ΚΩΝ.	5000
ΔΑΝΙΛΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	30000	ΜΑΤΣΕΛΗ ΒΙΡΓΙΝΙΑ	5000
ΔΟΥΜΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	30000	ΜΕΛΕΤΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	5000
ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ ΣΤΑΜΑΤΗΣ	5000	ΠΟΥΡΝΑΡΑ ΑΘΑΝΑΣΙΑ Κ.	5000
ΖΑΒΟΣ ΔΗΜΗΤ. Ι.	20000	ΠΟΥΡΝΑΡΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ Δ.	50000
ΖΑΒΟΣ ΝΙΚΟΛ. Ι.	25000	ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ ΟΛΓΑ	5000
ΚΑΛΛΙΑΝΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	10000	ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥ ΣΩΤΗΡΗΣ	12000
ΚΑΛΛΙΑΝΗΣ ΦΙΛΙΠΠΟΣ	10000	ΠΑΛΑΜΗΔΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ	5000
ΚΑΡΚΑΖΗ-ΠΟΥΡΝΑΡΑ ΕΛ.	50000	ΠΑΪΔΑ ΕΛΕΝΗ	5000
ΚΑΝΕΛΗΣ ΠΑΝΑΓ.	7000	ΠΑΛΙΟΥΡΑ ΚΥΡΙΑΚΗ	2000
ΚΛΙΝΤΗΡΗ ΑΙΚΑΤ.	5000	ΣΑΛΑΜΕΤΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	7000
ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ	5000	ΣΩΣΙΔΟΥ ΜΙΜΗ	2000
ΚΑΡΑΠΙΠΕΡΗ ΑΓΓΕΛΙΚΗ	5000	ΤΣΙΡΟΥ ΜΑΡΙΑΝΑ	25000
ΚΙΑΜΟΣ ΓΕΩΡΓ.	5000	ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΗΣ ΤΑΣΟΣ	5000
ΚΟΡΟΜΠΙΛΙΑΣ ΑΘΑΝ.	2000	ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΗΣ Χ.	20000
ΚΟΝΤΟΜΕΡΚΟΣ ΤΑΣΟΣ	10000	ΤΣΙΠΡΑΣ ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ	5000
ΚΟΤΣΙΑΒΕΛΟΣ ΠΑΝΑΓ.	10000	ΦΙΝΤΑΝΗ ΔΕΣΠΟΙΝΑ	2000
ΚΟΝΤΟΜΕΡΚΟΥ ΑΓΑΠΟΥΛΑ	5000	ΧΑΣΚΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝΑΣΤ. Δ.	30000
ΚΩΤΣΙΟΠΟΥΛΟΥ Δ.	10000	ΧΑΣΚΟΠΟΥΛΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ Α.	5000
ΛΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΝΙΚΟΛ.	2000	ΧΑΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ Ι.	5000

Δείγμα ευχάριστο εκτίμησης γι' αυτούς που μόχθησαν και μοχθούν για την τελειώτερη και επιστημονική εξέλιξη του Μουσείου και έκφραση αγάπης για αυτό τούτο το Μουσείο και τους στόχους του.

Πρώτα απ' όλα μετράει η ηθική συμπαράσταση όλων αυτών που τα ονόματα τους ακολουθούν χωρίς να υποτιμάται φυσικά και η οποία οικονομική συνεισφορά που μετριέται, πάλι όχι μόνο αριθμητικά αλλά και ηθικά.

Επισκέπτες του Λαογραφικού μας Μουσείου

Όλο και αυξάνει ο αριθμός των επισκεπτών του Λαογραφικού Μουσείου και καταγράφεται από τους ίδιους η εντύπωση που τους προκαλεί.

4589 για το 1993 και 5608 για το 1994, ο αριθμός των επισκεπτών στο Λαογραφικό Μουσείο του χωριού μας.

Τόσο οι αριθμοί αυτοί όσο και και οι καταγραμμένες εντυπώσεις στο βιβλίο επισκεπτών δικαιώνουν απόλυτα την απόφαση της Γενικής Συνέλευσης το 1981 και την πρόταση που έγινε δεκτή για την ίδρυση Πνευματικής Στέγης και Λαογραφικού Μουσείου. Και κάνουν τους υπεύθυνους του έργου αυτού ή αυτούς που το αγκάλιασαν με θέρμη και συνέπραξαν ή συμπράττουν, να νοιάθουν υπεύθυνοι για να ανταποκριθούν στις προσδοκίες για την εξέλιξη του υπό ίδρυση Μουσείου, σε ένα πραγματικό Λαογραφικό Μουσείο μ' όλες τις επιστημονικές προδιαγραφές.

Γι' αυτό δεν θα κουραστούμε να επαναλαμβάνουμε την παράκλιση για την προσφορά και συνεισφορά όλων συγχωριανών και φίλων του χωριού μας και της Ευρυτανίας.

Προσφορά σε αντικείμενα, φωτογραφίες, μνήμες και οικονομική συνεισφορά μνημόσυνο.

Αριθμός επισκεπτών Λαογραφικού Μουσείου Μεγάλου Χωριού ΔΙΕΤΙΑ 1993-1994

ΓΕΝΑΡΗΣ	180	264	ΜΑΗΣ	363	446	ΣΕΠ/ΒΡΗΣ	679	854
ΦΛΕΒΑΡΗΣ	134	215	ΙΟΥΝΗΣ	484	533	ΟΚΤΩΒΡΗΣ	615	700
ΜΑΡΤΗΣ	210	214	ΙΟΥΛΗΣ	498	534	ΝΟΕΜΒΡΗΣ	397	481
ΑΠΡΙΛΗΣ	242	353	ΑΥΓ/ΤΟΣ	504	578	ΔΕΚΕΜΒΡΗΣ	283	369

ΣΥΝΟΛΟ: (1993) 4589 - (1994) 5608

Από την ομιλία του κ. Δ. Φαλλή, στη Πνευματική Στέγη
Μεγ. Χωριού, στα πλαίσια της Πολιτιστικής Εβδομάδας 1994

ΤΟ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ
Ένα έργο που αγκαλιάζει το παρελθόν και ατενίζει το μέλλον

Γιώργου Δάλκου

Από όλες τις προσπάθειες που έχουν γίνει για να αλλάξει η εικόνα του χωριού μας τα τελευταία χρόνια, ίσως η πιο σημαντική και ουσιαστική είναι αυτή που οδήγησε στη δημιουργία του Λαογραφικού Μουσείου. Και είναι ανάγκη να εκφραστεί κάθε έπαινος σ' αυτούς που εμπνεύστηκαν, τόλμησαν, μόχθησαν και συνεχίζουν να μοχθούν για τη διαμόρφωση του χώρου, τον εμπλούτισμό των συλλογών και την οργάνωση του υλικού που εκτίθεται στις αίθουσες του μουσείου. Οι προσπάθειες αυτές αξίζει να συνεχιστούν και να γίνουν μοχλός ευαισθητοποίησης και κινητοποίησης όλων αυτών που ενδιαφέρονται για το τόπο τους, τον άνθρωπο και την πορεία του μέσα στο χρόνο.

Η αξία ενός λαογραφικού μουσείου ίσως δεν έχει επαρκώς κατανοηθεί, και αυτό το γεγονός μπορεί να ευθύνεται στη διαμόρφωση μιας λίγο-πολύ αρνητικής στάσης απέναντι στα μουσειακά εκθέματα, ή ακόμα και σ' όσους συνηθίζουν να επισκέπτονται τους χώρους των μουσείων. Πράγματι, πολλοί αδυνατούν να αντιληφθούν το λόγο που παρακινεί τους ανθρώπους να επιθυμούν την άμεση επαφή με το παρελθόν, και ερμηνεύουν τη συμπεριφορά αυτή ως συνέπεια απλής περιέργειας ή νοσταλγίας των ανθρώπων για τη δική του νεότητα. Ίσως μάλιστα και οι ίδιοι οι επισκέπτες των μουσείων να μη μπορούν να ερμηνεύσουν την επιθυμία που τους οδηγεί στις αίθουσές τους. Αυτό που δεν μπορεί να γίνει κατανοητό είναι ότι το μουσείο δεν είναι στραμμένο αποκλειστικά στο παρελθόν, προσκολλημένο σε μια ζωή που σήμερα θεωρείται παρωχημένη, αφιερωμένο σε απολιθώματα και νεκρές ιδέες όλων ανθρώπων, όλων εποχών. Το μουσείο αποτελεί το ένασμα για στροφή στο παρόν και στο μέλλον, για κατανόηση της θέσης του ανθρώπου κάθε στιγμή, στη διαδρομή του μέσα στο χρόνο.

Κάνοντας μια περιήγηση στο λαογραφικό μουσείο του χωριού μας και παρατηρώντας τα έργα των ανθρώπων που έζησαν σε άλλες εποχές, συνειδητά ή ασυνείδητα βιώνουμε το κλίμα αυτών των εποχών, ξαναζούμε με τη φαντασία μας τις εκδηλώσεις της καθημερινής τους ζωής, νιώθουμε το μόχθο, τις αγωνίες τους, τις επιθυμίες και τα όνειρά τους. Πολλές φορές, οι εικόνες των εργαλείων, των σκευών της καθημερινής ζωής, των κεντημάτων και των κάθε είδους κατασκευών μας προκαλούν να κάνουμε τη σύγκριση με τη σύγχρονη ζωή, μια σύγκριση που κάποτε μπορεί να γίνεται με υπεροπτική διάθεση, δικαίωμα που μας δίνει η προσωπική μας εμπειρία μέσα στο σύγχρονο κόσμο της τεχνολογίας και της κοινωνίας της κατανάλωσης. Αυτό το βήμα όμως δεν μπορεί και δεν πρέπει να είναι η έσχατη αναγωγή, για κάθε ευαίσθητο άνθρωπο που τον προβληματίζει η ζωή και η ανθρώπινη ύπαρξη. Εύκολα μπορούμε να φανταστούμε ότι σ' ένα μουσείο του μέλλοντος τα έργα των ημερών μας θα αποτελούν αντικείμενα παρατήρησης, εκθέματα που θα αντικρύζονται από ανθρώπους που δεν έχουν ακόμα γεννηθεί. Και είναι μάλλον βέβαιο ότι εκείνοι οι άνθρωποι, αν διαθέτουν το ίδιο κριτήριο με μας, θα αντιμετωπίζουν τα σημερινά έργα με την ίδια υπεροψία που αντιμετωπίζουμε εμείς τα σύγχρονα μουσειακά εκθέματα.

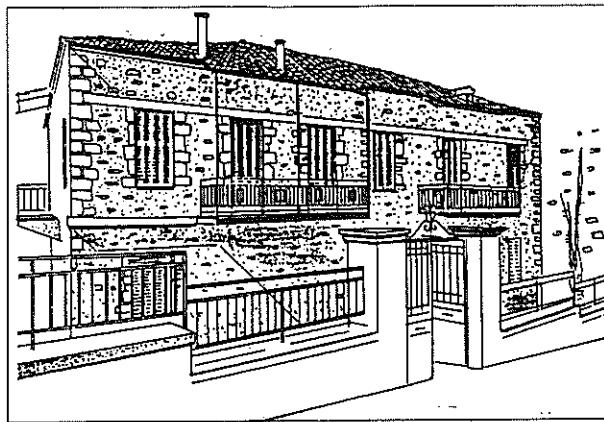
Αν λοιπόν δούμε το μουσείο απ' αυτή την οπτική γωνία, μπορούμε να κατανοήσουμε τη σχέση που έχει με το μέλλον. Το μοναδικό του πλεονέκτημα να μας προσγειώνει στο χώρο και στο χρόνο, να μας δίνει το στίγμα μας, τη θέση μας στη ζωή. Έτσι, συντελείται ένα έργο που επιφανειακά μοιάζει αδύνατο ή ακατανόητο: Να νιώθουμε πως αγκαλιάζουμε το παρελθόν αλλά ταυτόχρονα να ατενίζουμε το μέλλον.

Για μας ειδικότερα, το Λαογραφικό Μουσείο του χωριού μας έχει μεγαλύτερη σημασία απ' ότι για τους επισκέπτες που πολλές φορές τυχαία τα βήματά τους τους οδηγούν στις αίθουσές του. Η δική μας επαφή με τα έργα και τους ανθρώπους που έζησαν σ' αυτό τον τόπο σε άλλες εποχές, μας δίνει την ευκαιρία να συνειδητοποιήσουμε πιο άμεσα την ύπαρξή μας, να εξηγήσουμε καλύτερα την παρουσία μας στο παρόν, και ίσως να προετοιμάσουμε σοφότερα το μέλλον μας. Το δικό μας και των παιδιών μας.

Ο ΤΥΠΟΣ ΕΓΡΑΦΕ

Αν σκέφτεστε να πάτε εκδρομή στο Καρπενήσι, δεν πρέπει να παραλείψετε να επισκεφθείτε το Μεγάλο Χωριό, όπου βρίσκεται το μοναδικό στην περιοχή

Λαογραφικό Μουσείο (μακέτα). Στις πέντε του αίθουσες ζωντανεύει η παράδοση της Ευρυτανίας και απεικονίζεται η ζωή των κατοίκων του χωριού. Σκοπός του Μουσείου είναι η δάσωση, η μελέτη, η έρευνα και η προβολή του πολιτισμού του ευρυτανικού χωριού.

ΤΟ ΒΗΜΑ 27 Φεβρουαρίου 1994

ΧΩΡΙΑΤΙΚΟΙ ΑΝΤΙΛΑΛΟΙ

Ο ΦΟΥΡΝΑΣ

ΕΥΡΥΤΑΝΙΚΗ ΕΣΤΙΑ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ
ΤΗΣ Ο.Ε.Σ.

ΕΥΡΥΤΑΝΙΑ
Αδεομεντη Πολιτική Εφημερούδα

«ΔΗΤΙΚΗ ΦΡΑΓΚΙΣΤΑ»

Μουσείο «κόσμημα» για την Ευρυτανία

Η λαϊκή παράδοση της Ευρυτανίας «περνάει» μέσα από το Καρπενήσι. Συγκεκριμένα, στο Μεγάλο Χωριό, ο Σύνδεσμος Μεγαλοχωριών «Η Άγια Παρασκευή» δημιούργησε ένα λαογραφικό μουσείο «κόσμημα» για την περιοχή.

Στις πέντε αίθουσες του μουσείου «ζωντανεύει» η παράδοση και απεικονίζεται η ζωή των κατοίκων του ευρυτανικού χωριού.

Οι Μεγαλοχωρίτες, δημιούργησαν αυτή την πολιτιστική «κουφέλη» με σκοπό τη διάσωση, μελέτη, έρευνα και προβολή του πολιτισμού του.

Εξάλλου ο δραστήριος Σύνδεσμος Μεγαλοχωριών «Η Άγια Παρασκευή» προκρύσσει διαγωνισμό Φωτογραφίας ευρυτανικού τοπίου, που θα διαρκέσει μέχρι 15 Μαΐου 1994.

Θα βραβευθούν οι τρεις καλύτερες φωτογραφίες. Επίσης όλες οι φωτογραφίες που θα συμμετάσχουν στο διαγωνισμό θα εκτεθούν στο Πνευματικό Κέντρο του Μεγάλου Χωριού, στο πλαίσιο της Πολιτιστικής Εβδομάδας που οργανώνεται εκεί από 5-12 Αυγούστου 1994.

Περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να πάρετε στα τηλέφωνα 9333789 και 6533304.

Κορυσχάδες

13 ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ
Τρίτη 22 Μαρτίου 1994

«ΝΟΣΤΟΣ»

Δευτηνίτη Νέη

Ο ΕΥΡΥΤΟΣ

Κουβεντούλες,
τούρι υπόρι λάιτ, αλλά...
Και επισημάνοεις

ΦΙΛΙΠΠΟΥ ΚΑΛΛΙΑΝΗ

ΜΕΓ. ΧΩΡΙΟ: Το νέο Δ.Σ. της Κοινότητας θα πρέπει να ασχοληθεί σοβαρά με το κυκλοφοριακό πρόβλημα που άρχισε να διαφαίνεται (πάρκιγκ - μονοδρόμηση - περιφερειακός δρόμος). Πριν είναι πολύ αργά εάν δεν θέλει να ακολουθήσει το παράδειγμα άλλων τουριστικών κέντρων όπου η μη πρόβλεψη των δημοτικών αρχώντων έχει απομακρύνει τους εκδρομείς και το τουριστικό στοιχείο.

ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ 1: Επιτέλους το κύπελλο μετά από τρία χρόνια επανήλθε στο Μεγ. Χωρίο. Βλέπετε έπρεπε να προηγηθεί πέρισσο το μεγάλο ρεζιλίκι και η καζούρα των Μικροχωριτών για να ξυπνήσει ο κοιμισμένος γίγαντας Α.Ο. «ΠΟΤΑΜΙΑ» και να αποδείξει τη διαφορά δυναμικότητας με όλους τους αντιπάλους στο τουρνουά.

ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ 2: Ο Α.Ο. «ΠΟΤΑΜΙΑ» με νέο Δ.Σ. και με δυναμική παρουσία στο φετενό πρωτάθλημα δίνει φέτος σε όλους τους αγώνες μαθήματα ήθους, σοβαρότητας και ψηλής τεχνικής κατάρτισης. Σίγουρα από τη νέα περίοδο θα τον καμαρώνουμε σε μεγαλύτερη κατηγορία.

ΤΑΒΛΙ: Δεν ξανάγινε από καθιέρωσης του τουρνουά να βγουν έξω από το πρώτο γύρο όλα τα φαβορί. Βέβαια πολλές φορές, η σιγουριά έχει αρνητικά αποτελέσματα και ο παράγων αυτός έπαιξε βασικό ρόλο ώστε ο νεαρό Φώτης να πάρει το κύπελλο.

ΠΑΛΑΙΜΑΧΟΙ: Τυχεροί στάθηκαν όσοι παραοκολούθησαν τον αγώνα ποδοσφαίρου, αξύ των ...αρηδών (Αθηναίων - Μεγαλοχωριτών). Ήταν συγκλονιστικός. Η δύναμη, το πάθος, η αγωνιστικότητα εκμηδένησε την προχωρημένη ηλικία και τα μερικά περιττά κιλά των παικτών. Βέβαια το αποτέλεσμα 5-2 υπέρ των Αθηναίων δεν αφήνει περιθώρια για σύγκριση.

ΣΚΑΚΙ: Επιτέλους έπρεπε να μη συμμετάσχουν οι Μικροχωρίτες για να μπορέσουμε να κρατήσουμε το κύπελλο του τουρνουά στο Μεγάλο Χωρίο. Χωρίς βέβαια να θέλουμε να υποβαθμίσουμε τη μεγάλη νίκη του Γ. Ασημάκη. Αλλά πώς να το κάνουμε ήταν μεγάλοι παίκτες οι απόντες.

ΔΡΟΜΟΙ: Αυτό το φαινόμενο που ακούει

στο όνομα Τάκης Ντζαμάρας συμμετέχει στον αγώνα δρόμου 5.000 μ. και έχει κατακτήσει το κύπελλο έξι φορές στις επτά. Το ρεκόρ διαδρομής δε το έχει σπάσει πέντε φορές!!!

Τί λέτε μετά από όλα αυτά δεν πρέπει το Δ.Σ. του Συνδέσμου και της Κοινότητας να δείξει έμπρακτα την αγάπη του και την αναγνώρισή του σ' αυτόν τον αθλητή;...

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ: Στο Δ.Σ. του Συνδέσμου που αποφάσισε μόλις συγκέντρωσε λίγα χρήματα από προσφορές Μεγαλοχωριτών και Φίλων να συντηρήσει και ανακανήσει το Πνευματικό Κέντρο όπου συστεγάζεται το Λαογραφικό Μουσείο και η Βιβλιοθήκη.

Αλήθεια, τί θα μπορούσε να κάνει αυτός ο αιωνόβιος Σύνδεσμος εάν βρισκόταν ένας ευεργέτης ή δωρητής;...

ΤΣΙΠΟΥΡΟ 1: Πολύ μεγάλη η κατανάλωση στη γιορτή. Η επιτροπή προβληματίστηκε για να την καλύψει. Μήπως οι παραγωγοί του χωριού μπορούν να προσφέρουν λίγα λίτρα περισσότερο;...

ΤΣΙΠΟΥΡΟ 2: Ήταν τόση η προσέλευση του κόσμου στη βραδιά που δυστυχώς δεν μπόρεσε ο χώρος να ανταποκριθεί. Γ' αυτό ο Σύνδεσμος διαμόρφωσε φέτος έτοι το χώρο ώστε να χωράει τον διπλάσιο αριθμό ατόμων. Εάν και πάλι υπάρξει πρόβλημα του χρόνου θα πρέπει το Δ.Σ. να σκεφθεί γιατί δρι και καμμία επέκταση...

ΦΩΝΗ Μ.Χ.: Συγχαρητήρια στο Δ.Σ. του Συνδέσμου (που μετά την άρνηση του κ. Πουρνάρα να συνεχίσει την έκδοση της ΦΩΝΗΣ) για την πλούσια έκδοση του περιοδικού, παρ' όλο που τα οικονομικά του δεν είναι τόσο ανθηρά.

ΦΑΓΑΔΙΚΑ: Μέχρι πότε οι Μεγαλοχωρίτες θα αφήνουν τα λεφτά τους στα γύρω χωριά;

Είναι γεγονός ότι σε όποιο χωριό να πας θα δεις χωριανούς μας να γεύονται διάφορες σπεσιαλιτέ των έξιπνων εστιατόρων.

Είναι αλήθεια, τόσο δύσκολο να αποκτήσουμε και εμείς μαγαζιά με ωραίες ποικιλίες; Πού θα πετύχουμε δύο στόχους α) δεν θα πλουτίζουμε άλλα χωριά και β) δημιουργούμε νέες θέσεις εργασίας στους νέους μας που τόσο ανάγκη τις έχουν.

ΧΟΡΟΙ: Για άλλη μια φορά το χορευτικό συγκρότημα του Μεγ. Χωριού εντυπωσίασε σ' ένα δίωρο ελληνικών χορών στην πλατεία, πάντα υπό την επιβλεψη και καθοδήγηση του κ. Χρυσικού, τον οποίο ευχαριστού-

Πού πηγαίνουν οι εισφορές

Μερικές φορές δημιουργούνται δίκαια ερωτηματικά για την τύχη χρημάτων που προσφέρθηκαν για κάπως συγκεκριμένο σκοπό, ο οποίος τελικά είτε ματαιώθηκε, είτε πραγματοποιήθηκε με άλλο τρόπο (π.χ. κρατική παρέμβαση, συνολική δωρεά κ.ο.κ.).

Για να μην υπάρχει οποιαδήποτε αμφιβολία πληροφορούμε κάθε ενδιαφερόμενο ότι το Δ.Σ. του Συνδέουμου, σε τέτοιες περιπτώσεις μεταφέρει τα χρήματα σε άλλη χρήση, με την **προϋπόθεση ότι συμφωνούν οι προσφέροντες**. Διαφορετικά τα χρήματα επιστρέφονται.

Σε περιπτώσεις που ο Σύνδεσμος απλά παρεμβαίνει στη συγκέντρωση δωρεών για έργα που έχει προγραμματίσει η Κοινότητα Μεγάλου Χωριού, τότε αποδίδει τα χρήματα στην Κοινότητα και πλέον δεν παρακολουθεί (ούτε και μπορεί να το κάνει) την τύχη τους.

• • •

Βρύση Πλατείας

Η προσπάθεια για αισθητική βελτίωση του κέντρου του χωριού μας είναι κατανοητή και επιβεβλημένη. Με την έννοια αυτή και η νέα βρύση της πλατείας που τοποθετήθηκε στη θέση της παλαιάς είναι ευπρόσδεκτη.

Πλην όμως δεν καταλαβαίνουμε γιατί έπρεπε να φύγει η παλαιά και να μην επισκευασθεί.

Ήταν δύσκολη η συνύπαρξη; Εξάλλου για προσφορά Μεγαλοχωρίτη μιλάμε.

Δηλαδή αν σε λίγα χρόνια χρειαστεί επισκευή και η καινούργια και

βρεθεί νέος δωρητής θα αντικατασταθεί και αυτή;

Μήπως χρειάζεται περισσότερη περίσκεψη σε τέτοιες περιπτώσεις;

• • •

Ευχαριστήρια

1) Ο Πρόεδρος και τα μέλη του Κοινοτικού Συμβουλίου, ευχαριστούν όλους αυτούς που πρόσφεραν τη συνδρομή τους για την ανέγερση του υδρόμυλου, και παρακαλούν Μεγαλοχωρίτες και φίλους Μεγαλοχωριτών για τη συνδρομή τους με οποιοδήποτε ποσό για τη συνέχιση του έργου αυτού.

• • •

Προσφορές Για Υδρόμυλο

1) Γεώργιος Αραπογιάννης του Χαράλ. 40.00 δρχ.

2) Αθανάσιος Μητσόπουλος 30.000 "

3) Αθανάσιος Καναράς, στη μνήμη γονέων, αδελφών και ανηψιού 50.000 "

4) Ανώνυμη στη μνήμη Αλεξ. Ντούμα 5.000 "

Σύνολο 125.000 δρχ.

2) Ο Πρόεδρος και τα μέλη του Κ.Σ. Συμβουλίου ευχαριστούν τον κ. Αυγέρη Αυγερόπουλο, για την αντικατάσταση του παλαιού χαλασμένου ρολογιού, με ηλεκτρονικό νέας τεχνολογίας, καθώς και για την ανέγερση μνημείου στη θέση Αγ. Αθανάσιος στη μνήμη Παναγιώτας Σταθοπούλου, που δολοφονήθηκε από του Γερμανούς κατακτητές για την αντιστασιακή της δράση.

3) Ο Πρόεδρος και τα μέλη του Κ.Σ. ευχαριστούν τον κ. Χαράλαμπο Ντούμα για την ανακατασκευή της βρύσης στην

πλατεία, η οποία είχε καταστραφεί λόγω μεγαλώματος του πλατάνου.

4) Ο Πρόεδρος και τα μέλη του Κοινοτικού Συμβουλίου, καθώς και η σχολική επιτροπή ευχαριστούν το Σύλλογο Μεγαλοχωριτών ΑΜΕΡΙΚΗΣ, για την προσφορά τους στο Δημοτικό Σχολείο με την αγορά ενός φωτοτυπικού, τηλεόρασης και βίντεο και πιστεύουν ότι θα συνεχίσουν και με άλλες προσφορές σε Δημοτικό Σχολείο και Κοινότητα.

5) Ο Πρόεδρος και το Κ.Σ. ευχαριστούν το Σύλλογο Μεγαλοχωριτών «Η ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ», για την προσφορά των 60.000 δρχ., για τη συμμετοχή στην τοποθέτηση αναμεταδότη Mega, στη

Πόση Κουρούνα.

Για το Κοινοτικό Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΧΑΣΚΟΣ
• • •

ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΟ ΜΕΓ. ΧΩΡΙΟΥ

Δεν υπάρχει μέχρι αυτή τη στιγμή κάποια συγκεκριμένη πληροφόρηση για την πορεία των ενεργειών για επέκταση του Νεκροταφείου προς την πλευρά των παραχωρηθεισών ιδιοκτησιών Ζυγιάρη και Κοτρώνη.

Υπενθυμίζουμε ότι η συντριπτική πλειοψηφία των ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΜΕΓΑΛΟΧΩΡΙΤΩΝ, μέσα από τις γενικές τους συνελεύσεις, αξιώνει την άμεση επέκταση όπως προαναφέρθηκε αποκλύει κάθε σκέψη για δημιουργία δεύτερου κοιμητηρίου.

Σίγουρα το νεοεκλεγέν Κοινοτικό Συμβούλιο έχει να επιλύει ένα πολύ δύσκολο πρόβλημα.

Ελπίζουμε και ευχόμαστε να προχωρήσει με σύνεση και θάρρος στην καλύτερη για το χωριό μας λύση.

• • •

ΤΟ ΡΟΛΟΙ ΤΟΥ ΜΕΓ. ΧΩΡΙΟΥ

Δωρεά του Συνδέσμου των Μεγαλοχωριτών προς τη γενέτειρα από το 1922 ο λιθόκτιστος πύργος και το

ρολόι του στο κέντρο του χωριού, τα τελευταία χρόνια δεν λειτουργούσε κανονικά.

Αποτέλεσμα φθοράς με το πέρασμα του χρόνου.

Ο εκλεκτός συμπολίτης μας κ. Αυγέρης Αυγερόπουλος και η σύζυγός του Βασιλική (το γ. I. Πριγκιφύλλη) ανέλαβαν εξ ολοκλήρου τη δαπάνη αντικαταστάσεως του παλαιού ρολογιού με καινούργιο σύγχρονης τεχνολογίας. Έτσι τώρα και πάλι ακούγεται τακτικά ο γνώριμος ήχος του, σημάδι ότι η αγάπη για τον τόπο μας συνεχίζεται...

• • •

ΝΕΟΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ

Ο Παναγιώτης Κων. Πριτσιόλας αποφοίτησε από τη Φιλοσοφική Σχολή (Τμήμα Φιλολογίας) του Α.Π. Θεσ/κης.

Νέα μέλη του Συνδέσμου

Ιωάννης Αντ. Βονόρτας
Σοφία Αντ. Βονόρτα
Γεώργιος Σπ. Τριανταφύλλης
Καλλιόπη Δημ. Κοντομέρκου (το γ.
Μπουχαρίνου;;)
Αθανάσιος Θεόδ. Μακρής
Ανδρέας Νικ. Μανούσος
Θεόδωρος Κατσαρός
Βούλα Μούρτου

• • •

ΔΩΡΕΑ - ΒΡΑΒΕΥΣΕΙΣ

Η Αικατερίνη χήρα Αθανασίου Τουλούπα που πέθανε στις 16.6.1978 άφησε στην Κοινότητα Μεγάλου Χωριού ένα κληροδότημα από το οποίο οι τόκοι κάθε χρόνο θα διατίθενται στους καλύτερους μαθητές του χωριού μας. Φέτος η Κοινότητα για πρώτη φορά βρίσκεται στην ευχάριστη θέση να αξιοποιήσει τη δωρεά αυτή δίνοντας το αναλογικόν χρηματικό ποσό σε καθένα από τους καλύτερους μαθητές οι οποίοι είναι:

1. Καραμπέτσα Αλεξάνδρα του Κων/νου, μαθήτρια Γ' Τεχνικού Λυκείου
2. Καραμπέτσα Ευφροσύνη του Κων/νου, μαθήτρια Γυμνασίου

3. Μαχαλιώτης Σπύρος του Γεωργίου μαθητής ΣΤ' Δημοτικού Σχολείου

4. Καρίπη Βασιλική του Παναγιώτη, μαθήτρια ΣΤ' Δημοτικού Σχολείου

5. Μουτογιάννης Αθανάσιος του Ιωάννη, μαθητής ΣΤ' Δημοτικού Σχολείου

• • •

ΤΙΜΗΤΙΚΗ ΔΙΑΚΡΙΣΗ

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συνδέσμου Μεγαλοχωριτών «Η ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ» σε σεμνή αλλά θερμή τελετή, τίμησε την επιτροπή του Λαογραφικού Μουσείου (κ.κ. Τάσο Κοντομέρκο, Βιργινία Ματσέλη και Φίλιππο Καλλιάνη) για το μέχρι σήμερα πολύτιμο έργο τους.

Τα αναμνηστικά δώρα (ασημένιες εικόνες της Αγ. Παρασκευής) αποτελούν μικρή ανταπόδοση στη μεγάλη τους προσφορά και ταυτόχρονα υπόμνηση πως ο Σύνδεσμος αναγνωρίζει και προβάλλει προσπάθειες και άτομα που ανιδιοτελώς συμβάλλουν αποφασιστικά στην πολιτιστική ανέλιξη της ιδιαίτερης πατρίδας μας.

• • •

Προσφορά στο Σύνδεσμο

Πάντα αθόρυβα αλλά και πάντα ουσιαστικά οι αδελφοί Χρίστος και Παναγιώτης Ι. Καραγιάννης δείχνουν έμπρακτα την αγάπη τους στο Σύνδεσμο και το χωρί μας. Τελευταία προσέφεραν τον εξοπλισμό κουζίνας - ψυγείου - ντουλαπιών που ήδη τοποθετήθηκε και λειτουργεί στη Στέγη του Συνδέσμου στην Αθήνα.

• • •

ΑΝΑΣΥΣΤΑΣΗ

Του «ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΠΟΤΑΜΙΑΣ»

Με ενέργειες των Προέδρων των Κοινοτήτων της Ποταμιάς, Μεγ. Χωριού, Μικ. Χωριού, Κλαυσείου, Βουτύρου, Μουζήλου και Νόστιμου και με την ενεργό συμπαράσταση του Νομάρχη Ευρυτανίας κ. Θύμιου

Παπαβασιλείου, ανασυστάθηκε και δραστηριοποιήθηκε ο Σύνδεσμος των Κοινοτήτων Ποταμιάς.

Συγκεκριμένα: Η ίδρυση του Συνδέσμου είχε γίνει το 1989 και δημοσιεύτηκε στο Φ.Ε.Κ. 306/1989. Σκοπός της σύστασης του Συνδέσμου ήταν η «συλλογή, μεταφορά και διάθεση απορριμάτων» των παραπάνω Κοινοτήτων. Ως έδρα του Συνδέσμου ορίσθηκε η Κοινότητα του Μεγ. Χωριού. Δυστυχώς όμως ο Σύνδεσμος αυτός έμεινε ανενεργός απ' την ίδρυσή του. Αιτία για να μην προχωρήσει καθόλου στη σημαντική αποστολή του υπήρξαν οι διάφορες μικροσκοπιμότητες κάποιων Κοιν. Συμβουλίων. Τώρα όμως που είμαστε μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τα προγράμματα της Ευρώπης μας πιέζουν, και κυρίως επειδή τα ρέματα και οι δρόμοι των χωριών μας είχαν καταντήσει σκουπιδότοποι αντιαισθητικοί και φορείς ασθενειών, καταλάβαμε - έστω και λίγο αργά - πόσο απαραίτητος είναι ο Σύνδεσμος. Έτσι, με πρωτοβουλία των Κοινοτικών Συμβουλίων συναντηθήκαμε στο κέντρο «ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΣ» του Μεγ. Χωριού, τον Μάρτιο 1994 με τον Νομάρχη Ευρυτανίας και μέλη του Νομαρχιακού Συμβουλίου, με αποκλειστικό θέμα την επανασύσταση και δραστηριοποίηση του Συνδέσμου. Τον πρώτο λόγο είχε ο Νομάρχης κ. Θύμιος Παπαβασιλείου ο οποίος με πολλές λεπτομέρειες ανέπτυξε τη οπουδαιότητα που έχει η σύμπτηξη των Κοινοτήτων σε Δήμους και σε αναπτυξιακούς Συνδέσμους για την ανάπτυξη των χωριών μας και γενικά της Ευρυτανίας. Ακολούθησε μακρά συζήτηση και ανταλλαγή απόψεων και καταλήξαμε στο συμπέρασμα ότι, ο Σύνδεσμος έχει να παίξει σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη των χωριών μας, σαν πρώτο βήμα. Το δεύτερο και σημαντικότερο βήμα είναι η συνένωση των Κοινοτήτων σε Δήμους και - πρέπει να γίνουν σύντομα - που γι' αυτούς προβλέπονται ολοκλη-

ρωμένα προγράμματα ανάπτυξης.

‘Υστερα απ’ αυτήν τη συνάντηση όλα τα Κοιν. Συμβούλια της Ποταμιάς κινητοποιήθηκαν, πήραν αποφάσεις, όρισαν αντιπροσώπους και στις 23 Απριλίου 1994 συναντήθηκαν στο Κοιν. Γραφείο του Κλαυσίου με αποκλειστικό θέμα την εκλογή Προέδρου, Αντιπροέδρου και ενός μέλους για τη διοίκηση και άμεση προώθηση των θεμάτων του Συνδέσμου. Μετά την ψηφοφορία που έγινε εξελέγησαν παμψηφεί:

- 1) Δημήτρης Φαλλής, Πρόεδρος
- 2) Κώστας Μπούρας, Αντιπρόεδρος
- 3) Γιάννης Ίβρος, μέλος και
- 4) Νίκος Λιάπης, αναπληρωματικό μέλος.

Πρέπει να σημειωσουμε και να υποραμμίσουμε 'δω, ότι ενεκρίθησαν ήδη τα πρώτα 150 εκατ. δρχ. απ’ το ΕΙΔΙΚΟ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (Ε.Α.Π.Τ.Α.) για τα έτη 1995-1997. Το ποσόν αυτό αφορά τη διαχείρηση των απορριμάτων και τα λύματα των χωριών που είναι στο Σύνδεσμο.

Στο Σύνδεσμο της Ποταμιάς εντάχθηκε με αίτησή της και η Κοινότητα της Ανίαδας, που έγινε ομόφωνα αποδεκτή απ’ τους αντιπροσώπους των άλλων Κοινοτήτων.

Δημήτρης Ιων. Φαλλής

• • •

Ετήσιο Μνημόσυνο Εθνομαρτύρων και αποβιωσάντων μελών του Συνδέσμου.

Διάλεξη κ.Δ.Φαλλή

Ιδιαίτερα επιτυχημένη, με μεγάλη προσέλευση Μεγαλοχωριτών και φίλων του Μεγ. Χωριού, η φετεινή εκδήλωση που τακτικά κάθε Δεκέμβριο επιμελείται το Διοικητικό Συμβούλιο του Συνδέσμου.

Προηγήθηκε η Θ.Λειτουργία και το Μνημόσυνο στον Ι.Ν. Ζωοδόχου Πηγής, όπου χοροστάτησε ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κεντρώας Αφρικής κκ. Τιμόθεος και ο Πρωτοπρεσβύτερος κ. Κωνσταντίνος

Δ.Βαστάκης.

Ακολούθησε η συγκέντρωση στη Στέγη του Συνδέσμου και προσφέρθηκε καφές στους παρευρεθέντες.

Μετά τις προσφωνήσεις του Προέδρου του Συνδέσμου κ. Ν. Α. Καρβέλη και του κ.Κων/νου Δ. Βαστάκη ανέβηκε στο βήμα ο κ. Δημ. Φαλλής,Πρόεδρος της Κοινότητας Κλαυσίου,ιστορικός,ερευνητής και συγγραφέας και συγχρόνως ειλικρινής φίλος του Συνδέσμου.

Η εμπνευσμένη ομιλία του,γύρω από την ιστορική πορεία των χωριών της Ποταμιάς,εντυπωσίασε με το πλοιος των στοιχείων που παρέθεσε.

Ελπίζουμε σύντομα να δημοσιεύσουμε το κείμενο,καθώς και άλλα συναφή κείμενα του συγγραφέα.

• • •

Τελευταία έκδοση Συνδέσμου

Η τελευταία εκδοτική παρουσία του Συνδέσμου που παρουσιάζεται στην αντίστοιχη στήλη έτυχε αμέσως καλής αποδοχής και ευμενών σχολίων.

Με την ευκαιρία πληροφορούμε τα μέλη μας ότι τόσο στα γραφεία συνηγορήσαν Αθήνα,όσο και στη ριζικά ανακαινιζόμενη Βιβλιοθήκη,στη Στέγη του Συνδέσμου στο Μεγάλο Χωριό,θα λειτουργεί έκθεση όλων των μέχρι σήμερα εκδόσεων.

Επίσης έγινε σε περιορισμένο αριθμό βιβλιοδεσία σε τόμους,όλων των τευχών της «Φωνής του Μεγάλου Χωριού».

Οι ενδιαφερόμενοι να αποκτήσουν κάποιους από τις παραπάνω εκδόσεις πρέπει να αποτανθούν στα μέλη του Δ.Σ.

Δεν χρειάζονται ιδιαίτερα σχόλια για την ανταπόκριση που είχε στο ευρύ κοινό η λειτουργία του Λαογραφικού Μουσείου του Συνδέσμου του Μ.Χωριού

Αρκεί να διαβάσει κανείς τα όσα γράφονται από τους πολυάριθμους επισκέπτες στο βιβλίο εντυπώσεων ή ακόμη κατά καιρούς στο ημερήσιο και περιοδικό τύπο.Μερικά από τα σχόλια αυτά αναδημοσιεύουμε παρακάτω.

ΧΟΡΟΕΣΠΕΡΙΔΑ 1993

Γράφει η Μαίρη Καλλιάνη

Ξεπέρασε κάθε επιτυχία η προσέλευση μεγάλη από Μεγαλοχωρίτες και φίλους τους. Πραγματοποιήθηκε στο «Διογένης Παλλάς».

Τελικά η απόφασή μας αποδείχθηκε πολύ σωστή. Ο χορός μας να γίνεται τέλος Νοεμβρίου με αρχές Δεκεμβρίου για να έχει μεγαλύτερη προσέλευση

ΒΡΑΔΙΑ ΤΣΙΠΟΥΡΟΥ

Τα θαιμαστικά ξεκίνησαν από τους μεζέδες, τί να πρωτοθυμηθούμε. Μου φαίνεται του χρόνου θα βραβεύσουμε τον καλύτερο μεζέ. Οι πίττες άφθονες, το τσίπουρο, καταναλώθηκε όλο, μέσα στο κέφι και το χωρό με την Ορχήστρα του.

Στο τέλος ο μπαρμπα-Φώτης με τη φλογέρα έδωσε ρεσιτάλ μας θύμησε άλλες εποχές. Δίπλα του με τις φωνές τους οι Γιάννης και Θανάστης Βονάρτας έδωσαν τον καλύτερό τους εαυτό μαζί με τους τελευταίους ξενύχτηδες έως τις πρωινές ώρες.

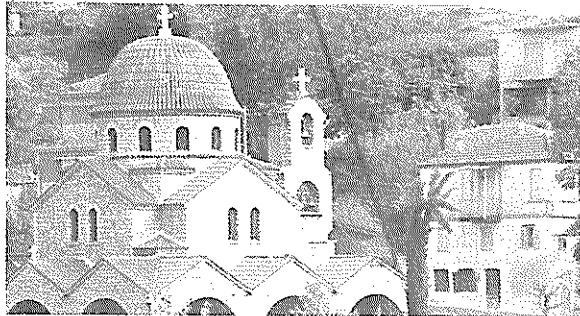
Τελειώνοντας θέλω να ευχαριστήσω όσους προσέφεραν για τη βραδιά αυτή και να ευχηθώ του χρόνου να έχει μεγαλύτερη επιτυχία.

Η παπαδιά του Μεγ. Χωριού δείχνει τις χορευτικές της ικανότητες, τη βραδυά του τσίπουρου.

ΧΟΡΟΕΣΠΕΡΙΔΑ 1994

Η επιτυχία συνεχίστηκε και φέτος, χορός, κέφι, διασκέδαση... Στο PALAIS ROYAL οι Μεγαλοχωρίτες, με τους φίλους τους δώσανε ρεσιτάλ.

ΑΠΟ ΤΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΤΟΥΧΩΡΙΟΥΜΑΣ

Α' ΑΠΟΝΟΜΗ ΟΦΙΚΙΟΥ

Κατωτέρω δημοσιεύουμε το απονεμηθέν από τον Σεβασμ. Μητροπολίτη μας κ. ΝΙΚΟΛΑΟ Οφφίκιο του «Σακελλαρίου» στον αγαπητό και σεβαστό Εφημέριο του χωριού μας Αιδεσιμ. Σακελλάριο Κωνσταντίνο Απ. Λαμπαδάρη. Για την τιμητική αυτή διάκρισή του, που αντανακλά σε όλο το χωριό, θερμά και ειλικρινά τον συγχαίρουμε. Του ευχόμεθα δε, όπως Πατρικά του συνιστά στο «ΕΝΤΑΛΤΗΡΙΟ ΓΡΑΜΜΑ» ο Σεβασμώτατος να τιμήσει το νέο του αξίωμα... με πολιτείαν εκκλησιαστική... Και εις ανώτερα π. Κωνσταντίνε.

ΓΡΑΜΜΑ ΕΝΤΑΛΤΗΡΙΟΝ ΑΠΟΝΟΜΗΣ ΤΟΥ ΟΦΙΚΙΟΥ ΤΟΥ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ

Η μετριότης ημών τη Χάριτι του παναγίου και τελεταρχικού Πνεύματος δια της καθιερωμένης ιερολογίας σήμερον την 3ην του μηνός Ιουλίου του σωτηρίου έτους 1994 και εν τω πανηγυρίζοντι ιερώ ναώ του αγίου νεομάρτυρος Γερασίμου του εκ Μεγάλου Χωρίου Ευρυτανίας του χωρίου Μεγάλον Χωρίον - Ευρυτανίας, απένειμε σοι τω ευλαβεστάτων εν ιερεύσι πρεσβυτέρω π. Κωνσταντίνο Λαμπαδάρη. Εφημερίω της Ενορίας της αγίας Παρασκευής Μεγάλου Χωρίου της καθ' ημάς Επαρχίας το οφφίκιον του ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ.

Όθεν οφειλεις πιστώς, φρονίμως και θεαρέστως οικονομείν τα της Εκκλησίας, τηρείν βίον άμεμπτον, διάγειν πολιτείαν εκκλησιαστικήν εν σωφροσύνῃ και αιγασμῷ, φυλάττειν πάντα τα διατεταγμένα, επαγρυπνείν των τιμών Πρεσβυτερία και τη εν Χριστῷ Διακονία και κατακοσμείν σεαυτόν ταις αρεταίς, ίνα φρονήμασι, λόγοις και πράξεις τύπος αγαθός τοις πιστοίς και τοις υπό σε γενομενος, διεγείρης τους περί σε εις την προς Θεόν αναφοράν και σεαυτόν ακατακρίτως έχης προς τον Κύριον ημών, την Κεφαλήν της Εκκλησίας.

Εις ένδειξιν τούτων και ασφάλειαν δίδοταί σοι το παρόν Ενταλτήριον Γράμμα.

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ
Ο Καρπενησίου ΝΙΚΟΛΑΟΣ
+ ο Κ.Ν.

Β' ΑΓΙΟΓΡΑΦΗΣΗ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ

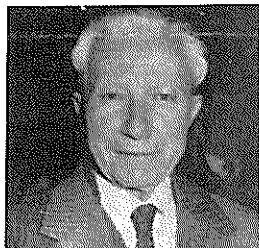
Ο παραπάνω οιφφίκιο άρχισε να αποδίδει καρπούς. Ο καλός μας Σακελλάριος πέρα από το αναμφισβήτητο γεγονός, ότι διατηρεί τον Καθεδρικό Ι. Ναό μας της Αγίας Παρασκευής, καθώς και όλα τα άλλα Ι. Παρεκκλήσια του χωριού μας σε υποδειγματική τάξη και καθαριότητα, άρχισε με την ευλογία του Σεβασμιωτάτου και τη συνδρομή του άξιου Εκκλησιαστικού Συμβουλίου την Αγιογράφηση του Καθεδρικού μας Ι. Ναού. Επιθυμία και κρυφός πόθος πολλών προκατόχων Εφημερίων και Εκκλησιούλων του χωριού μας γίνεται ήδη πραγματικότητα.

Ο π. Κωνσταντίνος με τους ζηλωτές Συμβούλους του, τους κ.κ. Δημήτριο Κοντό, Χρήστο Τριανταφύλλη, Δημήτριο Τριανταφύλλη και Ηλία Χατζιαντώνη άρχισαν το έργο και τους αξίζουν πολλά συγχαρητήρια. Το έργο θα αποδοθεί στην ακριβή παραδοσιακή Βιζαντινή τεχνοτροπία, διότι το εγγυάται ο συμπατριώτης μας δόκιμος και πεπειραμένος καλλιτέχνης - Αγιογράφος κ. Γεώργιος Νικολακόπουλος. Μέχρι τώρα ζωγραφίστηκαν αι παραστάσεις - τοιχογραφίες: της Αναλήψεως, της Πεντηκοστής, Προφητών κλπ. Ο π. Κωνσταντίνος και τα μέλη του Εκκλησιούλου θερμά παρακαλούν όλους μας να συνδράμουμε το έργο. Ας μη λησμονούμε ότι ο Θεός αγιάζει εκείνους που αγαπούν την ευπρέπεια του «οίκου Του».

Ας ανταποκριθούμε.

+ π. Κ.Δ.Β.

ΕΥΡΥΤΑΝΙΚΑ

Ο ΔΑΣΚΑΛΟΣ ΓΙΑΝΝΗΣ ΑΘ. ΒΡΑΧΑΣ

«Δεν είμαι ένας απλός πατριώτης, είμαι ένας πατριδογνώστης».

Τον Ιούνιο που μας πέρασε (20.6.1994), έφυγε από τη ζωή και από τη ζωή μας, ο κατά πάντα σεβαστός και αγαπητός μας συμπατριώτης δάσκαλος Γιάννης Αθ. Βράχας. Έφυγε από κοντά μας, ο πραγματικός πατριδολάτρης, όπως λέγουν οι επικεφαλείς στόχοι, όχι τόσο σε βαθιά γεράματα, αλλά με κάποιες ταλαιπωρίες ενός και πλέον έτους.

Η είδηση μεταδόθηκε σαν αστραπή. Πέθανε ο Δάσκαλος. Ποιός πέθανε; Ο δάσκαλος ο Βράχας, αντήχησε βαρύ το πένθιμο μήνυμα. Μήνυμα που θέλαμε να ήταν απίστευτο... Θέλαμε ο δάσκαλος να ζει. Να τον νοιώθουμε στον αέρα της γης. Γιατί γνωρίζαμε πως με την αναχώρησή του αυτή, θα ορφάνευε ο τόπος. Όπως κι έγινε!

Αλλ' «άλλως έδοξε τω Κυρίω». Και ο αείμνηστος δάσκαλος, εξεπλήρωσε το κοινόν «τοις ανθρώποις» χρέος και μετά ταύτα θάνατος. Έτσι αναπαύθηκε εν Κυρίω και ξεκουράσθηκε στους κόπους του. Γιατί, όπως γνωρίζουμε, τότε, μόνο σταμάτησε ο αεικίνητος να τρέχει, όταν τα καλά αρρώστησε. Αλλά και τότε ακόμη, με το νου και την καρδά του, όλο σκεπτότανε, σχεδίαζε, αποφάσιζε... Αφού και στον ύπνο του παραμιλούσε κι έλεγε: «Αχ, αυτό δεν το πρόλαβα...».

Γι' αυτούς τους λόγους, πολλοί είπαμε, ότι με την εις Κύριον εκδημία του δάσκαλου, ορφάνεψε ο τόπος. Δεν είναι όμως δόκιμη η έκφραση. Ο Βράχας, έφυγε μεν για την άλλη ζωή, όπως είναι «γραμμένο» για όλους μας, αλλά μας άφησε μνήμη και έργα, υλικά και πνευματικά τόσα πολλά, που θα τον συναντάμε και θα τον βλέπουμε μπροστά μας, σε κάθε βήμα. Προπαντός μας άφησε παραδειγμα πίστεως, προόδου, φιλοπατρίας και εργατικότητος. Στις σελίδες του τοπικού περιοδικού τύπου και ιδιαίτερα του «πνευματικού του παιδιού», οι «ΧΩΡΙΑΤΙΚΟΙ ΑΝΤΙΑΛΑΟΙ» οι πληροφορίες που γράφηκαν, παρέλασαν και συνεχώς παρελαύνουν, η μια κατόπιν της άλλης, οιμιλούν με τον πιο εύγχαλωτο τρόπο γι' αυτόν και τα έργα του. Γράφονται και δημοσιεύονται πληροφορίες και γεγονότα, από τα μικρά του χρόνια μέχρι που έφυγε, που συγκινούν και διδάσκουν. Δόκιμοι συγγραφείς και απλοί - αγνοί άνθρωποι, θαυμαστές του, δίκαια αφιέρωσαν και αφιερώνουν ειδήσεις για την προσωπικότητά του, την πολυκύμαντη εκπαιδευτική του σταδιοδρομία, τη συγγραφή του παραγωγή, στον πεζό και έμμετρο λόγο, τις πολλές για τους λόγους αυτούς επιβραβεύσεις του, για την απλόχερη φιλανθρωπία του και προπαντός για την πατριδολατρία του.

Έτσι έγινε και παλιότερα (στις 3.3.1987), όταν η «ΠΑΝΕΥΡΥΤΑΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ», του αφιέρωσε ειδική τιμητική εκδήλωση. Πόσα και τότε δεν ειπώθηκαν και δεν γράφηκαν γι' αυτόν... Τότε και η ταυτότητά μου είχε την τιμή, ως εκπρόσωπος του Συνδέσμου μας, να χαιρετίσει τον τιμώμενο, όπου μεταξύ άλλων είπαμε τα εξής, που ταιριάζουν και στην προκειμένη πένθιμη περίσταση: ...Αν και προσκρούομε στην ανυπόκριτη κι ευλογημένη σεμνότητά του, όμως δεν είναι δυνατόν να μην επισημάνουμε τους λόγους που τον καταξίωσαν να φθάσει στη θέση αυτή. Κι οι λόγοι δεν είναι άγνωστοι. Ο τιμώμενος απόψε, σ' όλο τον πολυκύμαντο βίο του υπήρξε και είναι ένας ευλογηνός Χριστιανός, ένας σεμνός και μειλίχιος άνθρωπος, φωτισμένος παιδαγωγός, επιστήμονας, πολυτάλαντος ποιητής και συγγραφέας, λάτρης των ελληνορθοδόξων παραδόσεών μας, καταδεκτικός, φιλοπρόσδος, δημιουργικός, ο πανταχού παρών σε χαρές και λύπες, σε γιορτές και πανηγύρια, σε επιτροπές και αντιπροσωπείες, σε δημόσια έργα και γραφεία φιλότιμος, κοινωνικός και δραστήριος εκπρόσωπος των προβλημάτων του τόπου μας, αληθινός πατριδολάτρης!

Πράγματι Πατριδολάτρης. Λέξη με έννοια και περιεχόμενο που του δικαιώνει όλη του την πατριωτική αντίληψη, που είχε για το χωριό του και τον περίγυρό του. Λέξη που έφθασε να είναι ταυτόσημη με το όνομά του. Ήταν σ' αλήθεια ο αείμνηστος, προστηλωμένος στα συμφέροντα της ίδιαιτέρας του πατρίδας. Κι έδειξε έτσι, πως γεννήθηκε μεν στα Ψιλιάνα και στα Δολιανά, αλλά καταγόταν κι απ' όλα τα άλλα γύρω χωριά. Όλα «αυτά τα Βαλκανία» τον γνωρίζανε και τον θέλανε και για δικό τους. Γι' αυτό κι εκείνος βάλθηκε, με την ανυποχώρητη θέλησή του, να τα συνδεσει με αμαξιούς δρόμους... Αγωνίσθηκε και τα κατάφερε. Απίστευτο να πάει αυτοκίνητο στα Δολιανά και στα Ψιλιάνα, αλλ' αλήθεψε. Τα έργα αυτά χρειάσθηκαν χρόνο, υπομονή και επιμονή. Η θέληση αυτού του ανθρώπου, με τους καλούς και άξιους επιτελείς του, τα έφερε εις αίσιον

πέρας, ώστε οι κάτοικοι της περιοχής, ενθουσιασμένοι από το απίστευτο γεγονός και χαριτολόγωντας έλεγαν: Ακούς; Αυτοκίνητο στα Ψιανά, αυτοκίνητο και στα Δολιανά. Και μάλιστα για τα Ψιανά, από πολλές προσβάσεις...

Γ' αυτό το έργο, ο ίδιος πολύ σοφά έλεγε και έγραψε: «Τα χωριά ίσως σήμερα να φαίνονται πως ψυχορραγούν. Δεν θα πεθάνουν όμως. Έργα σπουδαία σαν τους δρόμους, θα τους ξαναδώσουν τη ζήν. Μόνο στο χωριό θα ξαναβρούμε το χαμένο εαυτό μας, την υγεία μας, την ψυχική μας ηρεμία...». Σκέψεις προφητικές, στις οποίες συμπερασματικά πάλι, ο ίδιος καταλήγει με τα εξής: «...Γ' αυτό, αξίζει κάθε θυσία για το χωριό που μας φύλαξε την πίστη, τη γλώσσα, τα ήθη, τα έθιμα, που μας χάρισε το πιο πολύτιμο δώρο, τη Λευτεριά...». Κι όλα αυτά και άλλα ακόμα, που έχουν διαχρονική επικαιρότητα, δικαιώνουν τον Μέγα Απόντα, τον αληθιμόνητο δάσκαλο Γιάννη Βράχα.

Αλλά καιρός να κλείσω την παρούσα νεκρολογία (θα ταίριαζε να λεχθή, ότι αυτά αποτελούν μικρό σχεδιασμό εισαγωγικού σημειώματος για πολυσέλιδο και ογκώδες έργο...), με εις εξής ακόμη σκέψεις που είστε στο 40θήμερο Αρχιερατικό Μνημόσυνό του, που έγινε στον I. Ναό του Ευαγγελισμού Ψιανών στις 24.7.94, ο κατά σάρκα αδελφός του και κατά πνεύμα συνάδελφός του, σεβαστός μας Επιθεωρητής Γιάννης Φλώρος: «...Σαν πολίτης (είπε, γιατί τον παρουσίασε ακόμα, σαν μαθητή, σαν εκπαιδευτικό παιδαγωγό, σαν συγγραφέα, σαν ποιητή, σαν λαογράφο, σαν εκδότη, σαν ελεήμονα, σαν ιδρυτή Συλλόγων, σαν εμπνευστή έργων ιστορικών, θρησκευτικών, πολιτιστικών κ.ά.) αναδειχθήκες πρωτοπόρος στους εθνικούς αγώνες. Ήσουν ένας κοινωνικός εργάτης με υπομονή κι επιμονή. Πάντα έδινες στους συνεργάτες σου παραδείγματα υψηλού κάθημας και γενναίων θυσιών. Ήσουν αυνυποχώρητος σε εμπόδια και δυσκολίες, στις προσπάθειες πραγματοποίησης κοινωνικών έργων. Ήσουν αλτρουϊστής, ανιδιοτελής, γενναιόδωρος, ακούραστος...».

Επίσης στην ώρα εκείνη, ακούστηκαν κι άλλοι χαιρετισμοί. Συγκεκριμένα μίλησαν: Ο Σεβασμ. Μητροπολίτης μας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ, ο κατά σάρκα αγαπητός του αδελφός Νίκος, ο ευγνώμων μαθητής του Κώστας Πρασσάς, Φιλόλογος, Σχολικός Σύμβουλος και η καθηγήτρια Ελένη Πατρινού - Πρασσά, με εμπνευσμένο γι' αυτόν ποίημα, σαν τα δικά του...

Μετά το τέλος της Θείας Λατρείας, ανταμώθηκαν όλοι οι χωριανοί στο προαύλιο του I. Ναού, με τους προσκυνητές των γύρω χωριών. Τα είπαν και τα ήτιαν και κατόπιν κάθησαν σε πλουσιοπάροχη Τράπεζα, που παρετέθη στη μνήμη του. Ήταν πραγματική «Κοινωνία Αγάπης». Ήταν συνέχεια της προηγηθείσης «λειτουργικής κοινωνίας», στην οποία διακονούσε αόρατα ως Οικοδεσπότης (και Αρχιτρίκλινος), ο Μέγας κατά σάρκα Απών και ο τόσο συμπαθής κατά πνεύμα Παρών...

Τέλος, εκεί ειπώθηκε σαν ευχή, να ανταμώθούμε και πάλι του χρόνου, στο ετήσιο Μνημόσυνό του. Και το αντάμωμα αυτό, να γίνει όχι μόνο για την εκπλήρωση της Επιμνημόσυνης Δεήσεως, αλλά μέχρι τότε να είναι έτοιμη για αποκάλυψη και αντάξια Προτομή, για τον αείμνηστο Δάσκαλο. Μάλιστα επισημάνθηκε και η κατάλληλη θέση, που πρέπει να στηθεί στο προαύλιο του Σχολείου... Μακάρι η ευχή να γίνει ΕΡΓΟ! Και η μνήμη του να μείνει ΑΙΩΝΙΑ.

+ π. Κ.Δ. Βαστάκης

ΜΝΗΜΕΙΟ ΣΤΟ ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ ΕΥΓΕΝΙΟΥ ΤΟΥ ΑΙΤΩΛΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΩΝ ΤΟΥ ΓΕΝΟΥΣ ΤΩΝ «ΣΧΟΛΩΝ ΤΩΝ ΑΓΡΑΦΩΝ»

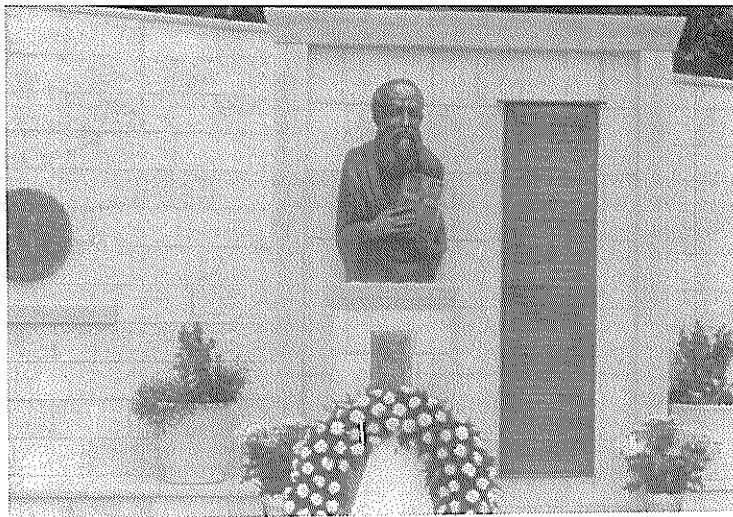
«Εκ παιδός Κυρίων ανατεθείς, της σοφίας Πάτερ, εμυθήτης την αρετήν, και αυτήν πλουτίσας, ονεόνω επιδόσει, διδάσκαλος του Γένους, ώφθης σοφώτατος».

(Μεγαλυνάριου - ποίημα + Γερασίμου Μοναχού Μικραγιαννανίου)

Την Κυριακή 31 Ιουλίου 1994, η πόλις του Καρπενησίου, γιόρτασε σημαντικό τοπικό γεγονός που είχε πανελλαδική ακτινοβολία. Γιόρτασε με λαμπρή και επίσημη τελετή, τα αποκαλυπτήρια του Μνημείου του Οσίου Ευγενίου του Αιτωλού και των Διδασκάλων του Γένους, που δίδαξαν στις «Σχολές των Αγράφων».

Το εν λόγω Μνημείο, λαμπρό και εξαίρετο έργον τέχνης στην ολότητά του, στήθηκε στον περίβολο του Ιερού Ναού της Αγίας Τριάδος Καρπενησίου από τον, από 30ετίας δρώντα ευεργετικά στην πόλη αυτή, ομώνυμο Σύνδεσμο «Ευγένιος ο Αιτωλός». Ο γνωστός και ευεργετικότατος αυτός Σύνδεσμος, έκλεισε την πρώτη 30ετία του, με την εν λόγω προσφορά του. Του ανήκουν θερμότατα συγχαρητήρια και πολλές ευχές και για την περαιτέρω προκοπή του.

Η τελετή άρχισε με Αρχιερατική Θεία Λειτουργία στον Ιερό Ναό της Αγίας Τριάδος, όπου επισυνάφθηκαν το Ιερό Μνημόσυνο υπέρ των Διδασκάλων του Γένους και επίκαιρη ομιλία του καταξιωμένου Προέδρου του Συνδέσμου κ. Παν. Βλάχου. Μετά το πέρας της Θ. Λειτουργίας στο

χώρο του Μνημείου, επακολούθησαν τα εξής: Από τον Σεβασμ. Μητροπολίτη μας κ. ΝΙΚΟΛΑΟ ανεπέμφθη ειδική ευχή και ευλογία, έγιναν τα αποκαλυπτήρια, εψάλησαν ύμνοι επίκαιροι, ειδικά ποιηθέντες για την εορτή, διαβάστηκαν εγκωμιαστικοί στίχοι στον Όσιο Ευγένιο από τον Αιδ. Πρωτοπρ. π. Άγγελο Παπαθανασίου, κατετέθη στέφανος και έκλεισαν οι εκδηλώσεις

της εορτής με τον Εθνικό μας Ύμνο. Στη συνέχεια προσφέρθηκε πλούσια χαρούμενη δεξιώση στις Αίθουσες του Πνευματικού Κέντρου του Συνδέσμου.

Στην ξεχωριστή και λαμπρή αυτή εορτή, παρέστησαν όλες οι πολιτικές και στρατιωτικές Αρχές του τόπου και της περιοχής, με τη συμμετοχή πολλών πιστών από το λαό του Θεού. Όλοι συνέχαρησαν ειλικρινά τα μέλη του Δ. Συμβουλίου του Συνδέσμου, για το λαμπρό του αυτό επίτευγμα, για το οποίο ο σεμνός και δραστήριος Πρόεδρός του μεταξύ άλλων είπε: «...Καταλείπεται εις τους κατοίκους της περιοχής κτήμα ες αεί δ' εγκαύχησιν δια το ένδοξον παρελθόν του τόπου, ενδυνάμωσιν δια την κίνησίν των εις την σύγχρονον εποχήν της δοκιμασίας του πνεύματος και της κρίσεως των ηθικών αξιών και εγγράφεται υποθήκη δια την ελπιδοφόρον πορείαν των προς τον ουδόν του 21ου αιώνος».

Τέλος, κι από τη θέση αυτή, τόσον ο υπογραφόμενος, όσον και ο Σύνδεσμος των Μεγαλοχωριών «Η ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ», τον οποίο εκπροσωπήσαμε, θερμά ευχαριστούμε τον Σεβασμιώτατο κ. ΝΙΚΟΛΑΟ και το Δ. Συμβούλιον του Συνδέσμου, για την τιμητική τους πρόσκληση και για την φιλάδελφη φιλοξένεια που μας παρέσχον στις ιερές αυτές τελετές. Χωρίς υπερβολή, όλα όσα έγιναν, ήταν μια πλούσια και ανεπανάληπτη πνευματική πανδαισία. Πανδαισία με έντονο εθνικοθρησκευτικό χαρακτήρα, ο οποίος συγκίνησε και πλήρωσε τις καρδιές όλων από χαρά και ευλογία.

+ π. Κ.Δ. Βαστάκης

Αποκαλυπτήρια ανδριάντα Κατσαντώνη

Ο ανδριάντας του ήρωα ΚΑΤΣΑΝΤΩΝΗ στήθηκε στο Καρπενήσι, στην ομώνυμη πλατεία και στις 2.10.94 έγιναν τα αποκαλυπτήρια. Ο Ευρυτάνας συγγραφέας Δημήτρης Σταμέλος ήταν ο κύριος ομιλητής, ενώ το έργο φιλοτεχνησε ο γλύπτης Βασίλης Παπασάκης.

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΥΡΥΤΑΝΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ

Την Κυριακή 23.1.94 έγινε το κόψιμο της πίτας της Εταιρείας. Κατά τη διάρκεια της τελετής έγινε σύντομη ομιλία του καθηγητού του Πανεπιστημίου της Σορβόνης και Γ. Γραμματέα της επιτροπής ενημέρωσης για τα εθνικά θέματα κ. Αχιλλέας Λαζάρου με θέμα: «Θεώρηση των εθνικών μας θεμάτων από τη σκοπιά του 1994». Επίσης έγινε παρουσίαση του βιβλίου που εξέδωσε η εταιρεία (5η κατά σειρά έκδοση) προς τιμήν του Ευρυτάνα στρατηγού Χαράλαμπου Κατσιμήτρου.

Στις 27 Μαρτίου 1994 διεξήχθη με απόλυτη επιτυχία η επήσια τοπική Εθνική Συνέλευση της Εταιρείας στο Π.Κ. Ρουμελιώτων.

Το Δ.Σ. της Ε.Κ.Ε. τίμησε τους Ευρυτάνες καθηγητές ΑΕΙ και ΤΕΙ σε δεξιώση που οργάνωσε στο ξενοδοχείο «Κάραβελ» στις 27.6.94.

«Η μεγάλη μέρα του Σαράντα» ήταν το θέμα ομιλίας τον καθηγητή του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. I. N. Υφαντόπουλου στην εορταστική εκδήλωση της Ε.Ε.Ε. που οργάνωσε με μεγάλη επιτυχία στις 21.10.94 στην Αρχαιολογική Εταιρεία Αθηνών, τιμώντας την επέτειο της 28ης Οκτωβρίου 1940.

Στην ίδια εκδήλωση εκδόθηκε τιμητικό δίπλωμα στον Πρόεδρο του Δ.Σ. της ΕΣΗΚΑ, με επίκαιρα άσματα, απέδωσε η χορωδία της Ένωσης Πολυτέκνων Αθηνών.

ΠΑΝΕΥΡΥΤΑΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ

50 ΧΡΥΣΑ ΧΡΟΝΙΑ

Μεγάλη επιτυχία σημειώσεις η εκδήλωση που οργανώθηκε από την ΠΑΝΕΥΡΥΤΑΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ και υπό την αιγίδα των Υπουργείων Εξωτερικών και Πολιτισμού για τα ΠΕΝΗΝΤΑ ΧΡΥΣΑ ΧΡΟΝΙΑ (1944-1994) της ΕΝΩΣΗΣ ΕΥΡΥΤΑΝ. ΑΜΕΡΙΚΗΣ «ΤΟ ΒΕΛΟΥΧΙ», στις 20.2.94 στο Π.Κ. Ρουμελιώτων.

Ένα πλήθος Ευρυτάνων και φίλων της Ευρυτανίας, του «ΒΕΛΟΥΧΙΟΥ» και της ΠΑΝΕΥΡΥΤΑΝΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ, χειροκρότησαν με ενθουσιασμό τους ομιλητές που παρουσίασαν τις δραστηριότητες και τους αγώνες των ξενητεμένων Ευρυτάνων.

Απονεμήθηκαν επίσης 12 Υποτροφίες και τιμητικά Διπλώματα της Ένωσης Ευρυτάνων Αμερικής από τα μέλη της Αντιπροσωπείας Ελλάδος και Χρηματικά Βραβεία και τιμητικά Διπλώματα σε 23 Ευρυτάνες Φοιτητές από την ΠΑΝΕΥΡΥΤΑΝΙΚΗ.

ΜΕΓΑΛΕΙΩΔΗΣ ΕΟΡΤΑΣΤΙΚΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΣΤΟ ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ ΓΙΑ ΤΑ ΠΕΝΗΝΤΑ ΧΡΥΣΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΕΥΡΥΤΑΝΩΝ ΑΜΕΡΙΚΗΣ «ΤΟ ΒΕΛΟΥΧΙ» ΑΠΟΝΟΜΗ ΧΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΒΡΑΒΕΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΠΛΩΜΑΤΩΝ ΣΕ ΜΑΘΗΤΕΣ ΛΥΚΕΙΟΥ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΒΕΛΟΥΧΙ Μαρτίου 1994

Πραγματοποιήθηκε στο Καρπενήσι, το Σάββατο 26 Φεβρουαρίου και ώρα 7 μ.μ. στην αίθουσα «Ευγένιος Αιτωλός» η δεύτερη εκδήλωση που οργάνωσε η ΠΑΝΕΥΡΥΤΑΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ για να τιμήσει τα 50 χρονά χρόνια της ΕΝΩΣΗΣ ΕΥΡΥΤΑΝΩΝ ΑΜΕΡΙΚΗΣ «ΤΟ ΒΕΛΟΥΧΙ». Υπό την ΑΙΓΙΔΑ ΤΟΥ ΝΟΜΑΡΧΗ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ.

Στην εκδήλωση παραυρέθηκαν: Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Καρπενησίου κ. Νικόλαος, ο Νομάρχης Ευρυτανίας κ. Παπαβασιλείου, ο Δήμαρχος Καρπενησίου κ. Παπαδόπουλος, πρόσδροι Κοινοτήτων και Συλλόγων, Καθηγητές και Μαθητές των σχολείων Ευρυτανίας, οι γιατροί της ομάδας αλληλεγγύης καθώς και τα μέλη του Δ.Σ. της Πανευρυτανικής Ένωσης και πολλοί κάτοικοι του Καρπενησίου.

Ομάδα αλληλεγγύης ιατρών Πανευρυτανικής Ένωσης

Συνεχίζουν, παρά τις πολλαπλές δυσκολίες, το ιεραποστολικό τους έργο οι γιατροί της Πανευρυτανικής Ένωσης. Χωρίς να υπολογίσουν κόπο και χρόνο, κρύο και κακουχίες, δαπανώντας εξ ίδιων για να συμπληρώσουν τις περιορισμένες οικονομικές δυνατότητες της Ένωσης επισκέπτονται περιοχές του Νομού και παρέχουν τις πολύτιμες υπηρεσίες τους. Εξειδικευμένοι επιστήμονες φτάνουν κοντά στους πάσχοντες συμπατριώτες μας και συμβάλλουν και αυτοί αποφασιστικά στην προσπάθεια της Πολιτείας για παροχή υψηλού βαθμού ιατρικών υπηρεσιών σε απομονωμένους κατοίκους των δυσπρόσιτων περιοχών του Νομού μας.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Ο Σύνδεσμος Μεγαλοχωριτών «Η Αγία Παρασκευή», εκφράζει τις θερμές του ευχαριστίες προς το Δασαρχείο Καρπενησίου, για την σημαντική βοήθεια που προσέφερε (βελτίωση δρόμου προς Καλλιακούδα, τοποθέτηση τραπεζιών και καθισμάτων στο χώρο της εκδήλωσης) προκειμένου να οργανωθεί με επιτυχία το Λαϊκό Πανηγύρι Καλλιακούδας 1994.

ΛΗΞΙΑΡΧΙΚΑ

(Συνέχεια εκ του προηγουμένου)

- **Μησύρης και Μεσίρης Νικόλαος:** το ορθόν: **Μεσίρης:** (τιμημένος ως Στρατιώτης με Σιδηρούν αριστείον, ο.π.).
- **Ζαρκαλής Δημήτριος:** (τιμημένος ως Στρατιώτης με Σιδηρούν αριστείον, ο.π.).
- **Πλαντσάς και Μπλατσιάς Κώστας** (αντιστοίχως): (τιμημένος ως Στρατιώτης με Σιδηρούν αριστείον, ο.π.).
- **Μπαγούρτος και Μπαγούρδος** (αντιστοίχως) **Γεώργιος** (και το επικρατούν **Μπαγούρδας**): (τιμημένος ως Στρατιώτης με Σιδηρούν αριστείον, ο.π.).
- **Λόρης και Λέρης** (αντιστοίχως) **Δημήτριος** (το σωστό Λέρης): (τιμημένος ως Στρατιώτης με Σιδηρούν αριστείον, ο.π.).
- **Πυρόβολος Γεώργιος** (το σωστό και επικρατούν: **Πριόβολος**): (τιμημένος ως Στρατιώτης με Σιδηρούν αριστείον, ο.π.).
- **Αγγελής Ιωάννης:** (τιμημένος ως Στρατιώτης με Σιδηρούν αριστείον, ο.π.).
- **Σκοτίδας Ιωάννης:** (τιμημένος ως Στρατιώτης με Σιδηρούν αριστείον, ο.π.).
- **Σαρρής Δανιήλ:** (τιμημένος ως Στρατιώτης με Σιδηρούν αριστείον, ο.π.).
- **Ψιμάδης Ιωάννης:** (τιμημένος ως Στρατιώτης με Σιδηρούν αριστείον, ο.π.).
- **Αναγνωστόπουλος Δημήτριος:** (τιμημένος ως Στρατιώτης με Σιδηρούν αριστείον, ο.π.).
- **Αναγνωστόπουλος Δημήτριος:** (τιμημένος ως Στρατιώτης με Σιδηρούν αριστείον, ο.π.).
- **Λόλος και Λώλος** (αντιστοίχως) **Δημήτριος:** (τιμημένος ως Στρατιώτης με Σιδηρούν αριστείον, ο.π.).
- **Αναγνωστόπουλος Ιωάννης:** (τιμημένος ως Στρατιώτης με Σιδηρούν αριστείον, ο.π.).
- **Λόλος και Λώλος** (αντιστοίχως) **Ιωάννης:** (τιμημένος ως Στρατιώτης με Σιδηρούν αριστείον, ο.π.).
- ...**Ζώης και Ζώης** (αντιστοίχως, άνευ κυρίου ονόματος. Προφανώς το «Ζώης» να είναι το επώνυμον): (τιμημένος ως Στρατιώτης με Σιδηρούν αριστείον, ο.π.).
- **Χονδροκώστας...** (άνευ κυρίου ονόματος): (τιμημένος ως Στρατιώτης με Σιδηρούν αριστείον, ο.π.).
- **Τσιακτάνης Γεώργιος:** (τιμημένος ως Στρατιώτης με Σιδηρούν αριστείον, ο.π.).
- **Τουλουπόπουλος και Τλουπόπουλος** (αντιστοίχως) **Ιωάννης** (το σωστό και επικρατούν **Τουλούπας**): (τιμημένος ως Στρατιώτης με Σιδηρούν αριστείον, ο.π.).
- **Καναράς Νικόλαος:** (τιμημένος ως Στρατιώτης με Σιδηρούν αριστείον, ο.π.).
- **Φετανόπουλος Κώνστας** (αντί του ορθού **Κώστας**): (τιμημένος ως Στρατιώτης με Σιδηρούν αριστείον, ο.π.).
- **Φλώρος Αθανάσιος:** (τιμημένος ως Στρατιώτης με Σιδηρούν αριστείον, ο.π.).
- **Καπούλας Δημήτριος:** (τιμημένος ως Στρατιώτης με Σιδηρούν αριστείον, ο.π.).
- **Ζαβογιαννόπουλος Δημήτριος** (προφανώς το επώνυμον να είναι **Ζαβογιάννης**, αν όχι το επικρατούν **Ζαβός**): (τιμημένος ως Στρατιώτης με Σιδηρούν αριστείον, ο.π.).
- **Παπα-Γιαννόπουλος και Παπαγιαννόπουλος** (αντιστοίχως) **Νικόλας:** (τιμημένος ως Στρατιώτης με Σιδηρούν αριστείον, ο.π.).
- **Νικολόπουλος Ιωάννης:** (τιμημένος ως Στρατιώτης με Σιδηρούν αριστείον, ο.π.).
- **Μαργαρίτης Νικόλαος**, αντί το επικρατούν επώνυμο: **Μαργαριτόπουλος:** (τιμημένος ως Στρατιώτης με Σιδηρούν αριστείον, ο.π.).
- **Τσιτσελόπουλος και Τζιτζελόπουλος** (αντιστοίχως) **Γεώργιος** (και προφανώς **Τσιτσέλης**): (τιμημένος ως Στρατιώτης με Σιδηρούν αριστείον, ο.π.).
- **Τζιτζερόπουλος Νικόλας:** (τιμημένος ως Στρατιώτης με Σιδηρούν αριστείον, ο.π.).
- **Μητσόπουλος Ι. Κώνστας** (αντί του ορθού **Κώστας**): (τιμημένος ως Στρατιώτης με Σιδηρούν αριστείον, ο.π.).
- **Μητσόπουλος Ι. Ελευθέριος:** (τιμημένος ως Στρατιώτης με Σιδηρούν αριστείον, ο.π.).
- **Μητσόπουλος Ι.** (προφανώς **Ιωάννης**, πατέρας των ανωτέρω αδελφών **Κώστα** και **Ελευθερίου**, ο οποίος ανήκει σε μία γενεά προγενέστερη).

π. Κ.Δ.Β.

Η ΣΤΗΛΗ ΤΩΝ ΞΕΝΗΤΕΜΕΝΩΝ ΜΑΣ

Μεγαλοχωρίτικα-Ευρυτανικά

Γράφει ο Γ.Κ.Σταυράκης

«Ξενητεμένο μου πουλί και παραπονεμένο
η ξενητιά σε χαίρεται κί'εγώ έχω τον καημό μου.
Τι να σου στείλω γιόκα μου αυτού στα ξένα πούσαι;»

*****

«Αφήνω γειά στο σπίτι μου και γειά στους ιδικούς μου
κί'εγώ πίσω δεν έρχομαι και πίσω δεν γυρίζω.»

Από την Δημοτική ποίηση για τον ξενητεμένο.

Ενα μικρό παράπονο

Το 1994 σύντομα μας αφήνει και περιμένουμε την Ανατολή του καινούργιου χρόνου 1995.

Οι ξενητεμένοι χωριανοί μας είναι πάντα στη σκέψη των μελών του Συνδέσμου που ζούνε στην Ελλάδα. Η Φωνή του Μεγάλου Χωριού όπως γράψαμε και άλλες φορές, δεν ξεχνά τα ξενητεμένα μας αδέλφια και πάντα προσπαθεί να σας ενημερώνει μέσα από τις στήλες της. Ο χρόνος είναι για όλους μας μετρημένος και η προσπάθεια για επικοινωνία και κοινωνική ζωή πρέπει να γίνεται από όλους μας είτε βρισκόμαστε απηνοί πατρίδα είτε στην ξενιτιά.

Το νέο Διοικ. Συμβούλιο του Συνδέσμου έκανε κάθε δυνατή προσπάθεια για να φτάσει η Φωνή στο σπίτι κάθε Μεγαλοχωρίτη και φίλου του χωριού μας.

Φέτος είναι ελάχιστες οι περιπτώσεις χωριανών μας που τυχόν δεν έλαβαν τη Φωνή και αυτό δεν οφείλεται άμεσα σε κανέναν από τα μέλη του Δ.Σ. του Συνδέσμου μας. Όσοι λαβαίνουν τη Φωνή σε πολλά αντίτυπα παρακαλούνται ιδιαίτερα να μπαίνουν στον κόπο και να μοιράζουν τη Φωνή στην περιοχή και την πολιτεία που μένουν. Ας μην τα περιμένουμε όλα από το Διοικ. Συμβούλιο.

Πρέπει ακόμα να διατυπώσουμε εδώ ένα μικρό παράπονο. Τα μέλη του Συνδέσμου και το Δ.Σ., ενώ πληροφορούνται ότι κάποιοι χωριανοί επισκέπτονται την Ελλάδα για διακοπές δεν γίνεται προσπάθεια απόμέρους των ξενητεμένων να έρθουν σε επαφή με το Δ.Σ. για το απαραίτητο αντάμωμα και την ανταλλαγή απόδειξεων για τα ζητήματα των απανταχού Μεγαλοχωριτών. Αυτή η νοοτροπία δυσκολεύει την επικοινωνία και δεν έχουμε υλικό να ανταλλάξουμε και να γράφουμε στη Φωνή ώστε να κρατηθεί η γέφυρα και οι δεσμοί για μας και τα παιδιά μας στο μέλλον.

Οσοι δεν έχουν την δυνατότητα να επισκέπτονται την πατρίδα συχνά, προτείνουμε να στέλνετε ένα γράμμα, μιά φωτογραφία από τις διάφορες κοινωνικές εκδηλώσεις που έχετε όπως για παράδειγμα χοροεσπερίδες, γάμοι, βαπτίσεις, εκδρομές κλπ. Η διεύθυνση των γραφείων του Συνδέσμου στην Αθήνα είναι πάντα γραμμένη σε όλα τα τεύχη της Φωνής.

Ο Σύλλογος Μεγαλοχωριτών Αμερικής για τον οποίο γράψαμε στη Φωνή του Χωριού, πιστεύουμε πως συνεχίζει την κοινωνική του δραστηριότητα, αλλά εδώ δεν έχουμε φωτογραφικό υλικό και ανταλλαγή ενημέρωσης για να δημοσιεύεται στη Φωνή. Κάποιοι ή κάποιοι χωριανοί μας πρέπει να αναλάβουν αυτές τις πρωτοβουλίες.

Εκδήλωση για τα 50 «ΧΡΥΣΑ» χρόνια των Ευρυτάνων της Αμερικής

Στις 20 Φεβρουαρίου 1994 στο Πνευματικό Κέντρο Ρουμελιώτων της Αθήνας πραγματοποιήθηκε με μεγάλη επιτυχία εκδήλωση για να τιμηθούν τα 50 Χρυσά Χρόνια της Ενωσης Ευρυτάνων Αμερικής το «Βελούχι».

Η πανηγυρική αυτή εκδήλωση οργανώθηκε από την Πανευρυτανική Ενωση Αθηνών και τέθηκε υπό την αιγιδία του Υπουργείου Εξωτερικών και Πολιτισμού. Πλήθος Ευρυτάνων επισήμων και φίλων της Ευρυτανίας χειροκρότησαν τους ομιλητές που παρουσίασαν το έργο και τους αγώνες των ξενητεμένων συμπατριωτών μας. Μετά την εισήγηση του Γ. Γραμματέα της Π.Ε. κ. Ιωάν. Ζούμπου. Κύριοι ομιλητές ήσαν ο Πρόεδρος της Πανευρυτανικής κ. Παν. Κωστοπαναγιώτης ο οποίος με την ιδιαίτερη αγάπη για τους ξενητεμένους μας που τον διακρίνει ανέλυσε την ιστορική διαδρομή του Βελουχιού της Αμερικής από την ίδρυση του το 1944 μέχρι σήμερα 1994.

Μίλησαν επίσης ο κ. Ιωάννης Υφαντόπουλος Πανεπιστημιακός καθηγητής, ο κ. Βασ. Τριχιάς Γυμνασιάρχης, ο κ. Μιχ. Σταφυλάς συγγραφέας-λογοτέχνης, οι οποίοι χειροκροτήθηκαν με ενθουσιασμό από την κατάμεστη αίθουσα.

Χαιρετισμό απήγιναν οι κκ. Αθαν. Τρίτσας εκπρόσωπος της ομοσπονδίας Ρουμελιώτων Αμερικής-Καναδά, Γιώργος Σταυράκης καθηγητής Αγγλικής, εκπρόσωπος Ευρυτανικών Συλλόγων Αυ-

στραλίας,Πέτρος Παπακωστοζάχος δικηγόρος Πρόεδρος Συλλόγου Φουρνιωτών και Βασίλειος Γούλας της Επιτροπής Αντιπροσωπίας του Βελουχιού της Αμερικής.

Διαβάστηκαν μηνύματα του Γεωργ. Παπανδρέου Υφυπουργού ΥΠΕΞ,Αθαν. Μικρούτσικου Υφυπ. Πολιτισμού.Αλ. Μπαλτά Υφυπ. Εμπορίου,Κων. Παπαλέξη Γ.Γραμ. Υπουργ. Προνοίας,του Νομάρχη Ευρυτανίας κ.Ευθ. Παπαβασιλείου,του Γ.Γραμ. Απόδημου Ελληνισμού κ.ι. Δημάδη.

Απονομή Υποτροφιών και τιμητικών Διπλωμάτων

Μετά τη λήξη των ομιλιών η εκδήλωση συνεχίστηκε με την πανηγυρική απονομή 12 υποτροφιών που είναι ευγενής οικονομική προσφορά της Εν. Ευρυτάνων Αμερικής το «Βελούχι».Την τελετή διεύθυναν ο Γ.Γραμμ. της Π.Ε. κ.Ιωάννης Ζουύπος Νομικός-Οικονομολόγος και ο Γ.Γραμ. της Επιτροπής Υποτροφιών κ.Βασίλειος Τριχιάς Γυμνασιάρχης.

Δόθηκαν συνολικά 23 Χρηματικά Βραβεία και Τιμητικά Διπλώματα σε ισάριθμους Ευρυτάνες Φοιτητές και Φοιτήτριες που σπουδάζουν στις Ανώτερες και Ανώτατες Σχολές της Ελλάδος.

Το «Βελούχι» Αμερικής Ανανεώνει τις Υποτροφίες κάθε χρόνο.

Οι Ευρυτάνες Φοιτητές και η Πανευρυτανική Ένωση Αθηνών,απευθύνουν ένα μεγάλο ευχαριστώ και αναγνωρίζουν την προσφορά των ξενητεμένων συμπατριωτών οι οποίοι με την αγάπη για τη ιδιαίτερη πατρίδα που τους διακρίνει με το υστέρημα τους επενδύουν σε ότι καλύτερο μπορεί να γίνει δηλαδή την πανεπιστημιακή μόρφωση και εκείνων των νέων που έχουν ταλέντο αλλά δεν διαθέτουν όλα τα αναγκαία οικονομικά.Περισσότερο όμως ακόμα με την προσφορά τους ενισχύουν ακόμα πιο πολύ τους δεσμούς ανάμεσα μας και δίνουν ένα τόνο αλληλεγγύης και ενθάρρυνσης για πρόσδοτο στα νέα παιδιά της Ευρυτανίας.

Ο Νέος Νομάρχης Ευρυτανίας

Ο Νέος Νομάρχης Ευρυτανίας κ.Ευθύμιος Παπαβασιλείου σε επιστολή του από 15 Δεκ. 1993 προς την Ένωση Ευρυτάνων Αμερικής χαιρετίζει το σημαντικό έργο των ξενητεμένων και υπόσχεται πλήρη συνεργασία και στήριξη στις δραστηριότητες τους.

Εκτιμώντας το μεγάλο Εθνικό και κοινωνικό έργο σας γράφει,θα εισηγηθώ να απονεμηθεί τιμητική διάκριση από το Υφυπουργείο Απόδημου Ελληνισμού στην Ένωση σας για τα 50 Χρυσά Χρόνια.

Υποψήφιοι «Υπότροφοι Βελούχιού» 1994-95

Στις 14-5-1994 υπό την Προεδρία του κ.Παν. Κωστοπαναγιώτη ,στα γραφεία της Πανευρυτανικής Ένωσης στην Αθήνα,συνήθησε η επιτροπή υποτροφιών του Βελουχιού Η.Π.Α. για την επιλογή Ευρυτάνων Φοιτητών που θα πάρουν τα χρηματικά Βραβεία και Τιμητικά Διπλώματα για το Ακαδημαϊκό Έτος 1994-1995.

Κανένας Μεγαλοχωρίτης Υποψήφιος

Από το χωριό μας και φέτος δεν έχουμε κανέναν υποψήφιο Φοιτητή ή Φοιτήτρια.Ελπίζουμε να είναι οικονομική αυτάρκεια και όχι έλλειψη πληροφόρησης από την επιτροπή.Πληροφορίες και αιτήσεις γίνονται δεκτές από τα μέλη της επιτροπής:κ.Π. Κωστοπαναγιώτη τηλ:8022255,κ.Β.Τριχιά 8020267,πρωτ. Κων. Βαστάκη 8227845 και κ.Γ. Σταυράκη 8042401.

Τρεις Μεγαλοχωρίτες γιατροί κοντά στους κατοίκους του Νομού.

Συνεχίζεται όπως κάθε χρόνο ο θεσμός της επίσκεψης των εθελοντών Γιατρών στα χωριά της Ευρυτανίας για να ανακουφίσουν εκείνους που έχουν ανάγκη.

Τέτοιες επισκέψεις πραγματοποιήθηκαν και στο χωριό μας.Στην ομάδα αλληλεγγύης συμμετείχαν ως γνωστόν και οι χωριανοί μας Γιατροί.Οι κκ. Αν. Κοντομέρκος,Ν. Καρβέλης και Κ. Πριτσιόλας.

Έφυγε ο Γιάννης Αθαν. Βράχας.

Στις 20 Ιουνίου 1994,σε ηλικία 84 ετών έφυγε από τη ζωή ο γνωστός δάσκαλος και συγγραφέας Γιάννης Βράχας από το χωριό Ψιανά Ευρυτανίας.

Ο Γιάννης Βράχας ήταν μιά ξεχωριστή προσωπικότητα άριστου παιδαγωγού,φυσιολάτρη και συνειχιστή της Ευρυτανικής παράδοσης.Αγάπησε με πάθος την Ευρυτανία και τους κατοίκους της και ο ίδιος επέλεξε να ταφεί στο χωριό του Ψιανά.

Το έργο του και η προσφορά του για τα χωριά της περιοχές μας είναι μεγάλο.

Υπήρξε ίδρυτης του αξιόλογου Ευρυτανικού Περιοδικού «Χωριάτικοι Αντιλαλοί».Ηταν πρωτεργάτης και ίδρυτικό μέλος του Συλλόγου Καλλιακούδα και μεγάλος εμπνευστής ενότητας και δράσης. Την αγάπη του για τα παιδιά και την πατρίδα την εκδηλώνει απλόχερα μέσα από τα πολυάριθμα βιβλία και ποιήματα που έγραψε.

Είναι δύσκολο για μας να περιγράψουμε τόσο εύκολα το Γιάννη Βράχα.Το συγγραφικό του έργο είναι ένας Ύμνος στα παιδιά,τα κακοτράχαλα βουνά και τα ελατοδάση της Ευρυτανίας.

Σε ένα από τα ποιήματα τού για τον Ελατο γράφει:

«Έλατε γιγαντόκορμε βουνοχωρικών καμάρι
πήρες της γης την ομορφιά, της λεβεντιάς τη χάρη»

Για τη Καλλιακούδα σε όλλο ποίημα γράφει:

«Εγέρασες και συ καημένη Καλλιακούδα
τα χιόνια και οι νεροποντές σου φάγαν τα ψαχνά σου»

Για το Μεγάλο Χωριό ο Γιάννης Βράχας έδειχνε πάντα έντονο το ενδιαφέρον του και η παρουσία του ήταν πολύτιμη.

Η Φώνη του Μεγάλου Χωριού, ο Σύνδεσμος και η Κοινότητα Μεγαλοχωριτών απευθύνουν συλληπητήρια στους οικείους του και η Μνήμη του θα είναι Αιώνια.

Το Γηροκομείο Καρπενησίου Λειτουργεί Κανονικά

Δεκάδες γέροντες και γερόντισσες απόμαχοι της Ζωής είναι ευγνώμονες στους Απόδημους Ευρυτάνες της Αμερικής και την Κοιν. Πρόνοια, οι οποίοι από κοινού και με επίμονες προσπάθειες των Ευρυτανικών Φορέων ιδρύθηκε το Γηροκομείο Καρπενησίου. Από το χωριό μας υπάρχουν μιά-δυσ γερόντισσες που φιλοξενούνται στο Γηροκομείο.

Οι Ευρυτάνες της Αυστραλίας αγωνίζονται για τη Μακεδονία.

Στην Μελβούρνη η οποία ως γνωστόν είναι η φωλιά των Σκοπιανών, έγιναν και γίνονται μεγάλες προσπάθεις από τους Ευρυτάνες ομογενείς συνεργαζόμενοι και με άλλους Ελληνικούς Φορείς για να μην αναγνωριστούν τα Σκόπια με το όνομα Μακεδονία.

Η πολιτειακή Κυβέρνηση της Βικτώριας αντιλήφθηκε την προσπάθεια Πλαστογράφησης της Ιστορίας από τους γείτονες μας και δεν αναγνώρισε τα Σκόπια με το όνομα Μακεδονία.

50 Χρυσά Χρόνια των Ευρυτάνων της Αμερικής

Μέσα στο τρίτο δεκαήμερο του Ιουνίου 1994, πραγματοποιήθηκε στο Σάρλοτ της Βόρειας καρολίνας το πεντηκοστό πανηγυρικό Συνέδριο της Ένωσης Ευρυτάνων Αμερικής το «ΒΕΛΟΥΧΙ».

Πριν 50 χρόνια στην ίδια πόλη (Charlotte N.C.), ρίχτηκε η ιδέα για την ίδρυση της Ένωσης στο σπίτι του αείμνηστου Θωμά Καβαλάρη. Φέτος για τα 50 Χρυσά Χρόνια οι εκδηλώσεις ήταν ιδιαίτερα Πανηγυρικές. Από την Ελλάδα παραβρέθηκε και μίλησε ο Πρόεδρος της Πανευρυτανικής Ένωσης και αντιπρόσωπος των Ευρυτάνων Αμερικής στην Ελλάδα κ. Παναγ. Κωστοπαναγιώτης.

Η Φώνη του Μεγάλου Χωριού δεν ξεχνά όλους τους Χωριανούς και Ευρυτάνες της Αμερικής

Είναι λίγο άνικο να μιλάμε για Χωριανούς Ευρυτάνες στη Βόρεια Καρολίνα μόνον. Δεν πρέπει να ξεχνάμε και την πατριωτική δράση όλων των Ευρυτάνων της Αμερικής, όπως είναι οι: New York, New Jersey, Washington D.C., Illinois και πολλές άλλες, όπου οι συμπατριώτες μας ζουν και προκόπουν μέσα στη φιλόξενη χώρα της Αμερικής.

Ιδιαίτερη δραστηριότητα και αγάπη για το Χωριό μας και την Ευρυτανία δείχνει και ο σύλλογος Ευρυτάνων της Περιοχής Νέας Υόρκης «Παναγιά η Προυσιώσσα».

Δύο Χρόνια Χωρίς το Δημήτρη Πολύζο.

Το Μάρτιο 1995 συμπληρώνονται δυσ χρόνια από το θάνατο του. Ο Τάκης Πολύζος θα μείνει αξέχαστος στις μνήμες των Ευρυτάνων Αμερικής για το έργο και την προσφορά του γενικά.

Ανδρέας Καμπιζιώνης

Ένας κορυφαίος Μεγαλοχωρίτης ζει και προκόβει στην Αμερική.

Τον Πανεπιστημιακό Καθηγητή και επιφανές μέλος της Ευρυτανικής παροικίας της Αμερικής κ. Ανδρέα Καμπιζιώνη τον θεωρούμε Μεγαλοχωρίτη.

Ο ίδιος καταγέται από την γειτονική Φθιώτιδα, αλλά παντρεύτηκε Μεγαλοχωρίτισσα το γένος Σκαρπτή. Η πατριωτική δράση του κ. Καμπιζιώνη μέσα στους Ελληνικούς και Αμερικανικούς φορείς είναι γνωστή και τιμά την Ελλάδα και τον τόπο που τον γέννησε.

Μνημόσυνο στο Καρπενήσι για τον Παύλο Μπακογιάννη.

Στις 25 Σεπτεμβρίου έγινε αρχιερατικό μνημόσυνο για τα πέντε χρόνια από το θάνατο του Παύλου Μπακογιάννη. Παρέστησαν οι συγγενείς του θύματος και πλήθος Ευρυτάνων για να τιμήσουν τη μνήμη του Ευρυτάνα πολιτικού.

Προσφορά Αγάπης 1994

Με την επιμέλεια, την αγάπη και το ζήλο του Προέδρου της Πανευρυτανικής Ένωσης κ. Παναγιώτη Κωστοπαναγιώτη κυκλοφόρησε φέτος σε δεύτερη έκδοση εμπλουτισμένη το βιβλίο «Προσφορά Αγάπης» για τα 50 Χρόνια πολύπλευρης Πατριωτικής και Κοινωνικής Δραστηριότητας των Ευρυτάνων Αμερικής και Αυστραλίας.

Στο βιβλίο του αυτό, ο κ. Κωστοπαναγιώτης που είναι αντιπρόσωπος των Ευρυτάνων Αμερικής

το «ΒΕΛΟΥΧΙ», κάνει μιά αναδρομή στην προσφορά και το έργο των ξενητεμένων μας στην Αμερική μέσα από αλληλογραφία, άρθρα και έγγραφα που ανταλλάχτηκαν στην δημιουργική πορεία των ξενητεμένων μας.

Τα κείμενα έχουν μεταφραστεί στην αγγλική γλώσσα από τον καθηγητή κ.Παύλο Χρυσικό.

Ο κ.Χρυσικός είναι επιφανής Πανεπιστημιακός δάσκαλος σε Αμερικάνικο Πανεπιστήμιο και Λάτρης της Κλασικής και Νεότερης Ελλάδας. Είναι Ευρυτάνας και δραστήριο μέλος του «ΒΕΛΟΥΧΙΟΥ».

Ο Σύνδεσμος και η Φωνή του Μεγάλου Χωριού

Χαιρετίζουν τους χωριανούς μας της Αυστραλίας.

Εδώ και πολλά χρόνια οι ξενητεμένοι χωριανοί μας που ζούνε και προκόβουν στην μακρινή Αυστραλία, μας στέλνουν τις συνδρομές τους ανελλειπώς τις οποίες συγκεντρώνει ο κ.Στέφανος Σταυράκης ως αντιπρόσωπος του Συνδέσμου στη Μελβούρνη.

Ο Σύνδεσμος και το Δ.Σ., ευχαριστεί τον κ. Σταυράκη για τις προσπάθεις του αυτές για να κρατά τη γέφυρα με την πατρίδα ανοιχτή όχι μόνο να αποδίδει τις συνδρομές των χωριανών μας ταχυδρομικώς (επιταγές) στον ταμία του Συνδέσμου, αλλά να στέλνει και ο ίδιος κατά καιρούς οικονομική προσφορά για τις διάφορες ανάγκες του Συνδέσμου στο ποσό που ανέρχεται στα \$600 περίπου.

Παρότι ο ίδιος ζήτησε γραπτώς να του στέλνετε μία απλή επιστολή από τον αρμόδιο ταμία που να επιβεβαιώνει την παραλαβή των επιταγών δεν είχε την τιμή να λάβει ως τώρα.

Νομίζω πως είναι αυτονόητο ότι είναι μία παράλειψη και το Δ.Σ. ζητά συγνώμη για αυτήν την παραδομή.

Συνδρομές στο Σύνδεσμο στέλνουν οι παρακάτω χωριανοί μας:

Σταυράκης Στέφανος, Μακρής Γεώργιος, Παλιούρα Χρυσούλα του Ιωάννου, Κρέστης Γεώργιος, Κατοιγιάννη Νότα, Λιλικάκης Ιωάννης, Αραπογιάννης Νίκ., Ζουρζούκης Θωμάς, Καρτσακάλης (γαμβρός Ζηνέλη).

Ο Σύνδεσμος τους ευχαριστεί όλους για το ενδιαφέρον τους, καθώς επίσης και όλους τους χωριανούς μας της Αυστραλίας που ο καθένας με το δικό του τρόπο εκδηλώνει το ενδιαφέρον του για το χωριό μας και την Πατρίδα γενικώτερα.

Η οικογένεια Βασιλείου Μουρίκη ευχαριστεί όσους ανταποκρίθηκαν πρόθυμα - και ήσαν πολλοί - τόσο στην Ελλάδα, όσο και στις Η.Π.Αμερικής στην επείγουσα αναζήτηση δότη μυελού των οστών για το γιό του Δημήτρη.

Ο ασθενής η οικογένεια του και οι γονείς με τ' αδέλγφια του τους ευχαριστούν όλους θερμά.

εισφορές για τους σκοπούς του συνδέσμου μας

Για τους σκοπούς του Συνδέσμου

Μανθοπούλου Κων/ντία (στη μνήμη του συζύγου της(την κόρη της Μαρίας, των αδελφών και γονέων της) 50.000

Λιάτσου Ρίτα (στη μνήμη του συζύγου της Νικολάου) 12.000

Τατσιράμου Ανθούλα (στη μνήμη του αδελφού της Ανδρέα Σιταρά) 10.000

Σταθόπουλος Ανδρέας 10.000

Καραπιπέρης Θεόδωρος 10.000

Κορομπίλιας Ταξιάρχης 10.000

Διάπης Ν. Γρηγόρης 5.000

Δικιμάκης Ιωάννης 5.000

Γαλύφας Ιωάννης (στη μνήμη Αθ. Μπούρλου) 5.000

Τριανταφύλλης Χαράλαμπος (στη μνήμη της μητέρας του Γιαννούλας) 5.000

Τριανταφύλλης Σπύρος(στη μνήμη της μητέρας του Γιαννούλας) 5.000

Χονδρός Π. Κων/νος 5.000

Μπαγούρδα Ελένη (στη μνήμη των γονέων της Γεωργίου-Αλεξάνδρας Καμαράψα

και Μαρίας Κων/νου Μπαγούρδα) 5.000

Κουτσούκη - Καρδαρά Μαρία 2.000

*****

Για τη Βιβλιοθήκη

Κοντός Δημήτριος 50.000

*****

Για την Πνευματική Στέγη

Ζαβός Δημήτριος (στη μνήμη του πατέρα του ιερέα π. Ιωάννου Ζαβού) 40.000

Σοροβίγκα Μαρίκα (το γ. Λαΐδα) 20.000

Καρβέλης Νικόλαος (στη μνήμη Αλέξ. Ντούμα) 10.000

Καρβέλης Νικόλαος (στη μνήμη Αθηνάς Τζαβέλη) 10.000

*****

Για το Λαογραφικό Μουσείο

Καρκαζή Ελένη (το γ.Δ.Πουρνάρα) (στη μνήμη του πατέρα της) 100.000

Ανώνυμος 80.000

Ανώνυμος 50.000

Ανώνυμος 35.000

Βονόρτας Σπύρος (στη μνήμη των γονέων του) 10.000

Κοντομέρκος Τάσος (στη μνήμη Πέτρου Δημητριάδη) 5.000

Πριτσιόλας Ε. Ιωάννης 3.500

Για την προτομή του Δημήτρη

Βαστάκη Κοντός Δ. Κων/νος 50.000

*****

Για τη «Φωνή του Μεγάλου Χωριού»

Π. Βαστάκης Δ. Κων/νος 10.000

Σταυράκης Γεώργιος (στη μνήμη Ι. Ζυγιάρη) 5.000

Σοροβίγκα Μαρίκα (το γ.Παΐδα) 5.000

*****

Για την αγορά οικοπέδου του Συνδέσμου στο Μεγάλο Χωριό

Κοτρώνης Γεώργιος 10.000

Παπιαλάρης Χρήστος 5.000

*****

Για τον υδρόμυλο (Μυλοκάλανος)

Σοροβίγκα Μαρίκα (το γ. Παΐδα) 15.000

Βονόρτας Ν. Σπύρος 5.000

*****

Για την Πολιτιστική Εβδομάδα 1994

Κοντός Δ. Κων/νος 200.000

Παΐδα Ελένη 10.000

*****

Για τον Ι. Ν. Παναγίας Γαύρου

Ανδρέας Γ. Παπαγεωργίου 100.000

Παλιούρα Β. Φωτεινή (στη μνήμη του συζύγου της και του υιού της Ιωάννη) 5.000

Μπαγούρδα Ι. Ελένη (στη μνήμη του συζύγου της) 5.000

*****

Για τον Ι. Ν. Αγίας Παρασκευής

Τσιάκος Δημήτριος 25.000

*****

Για τον Ι. Ν. Αγίου Φανουρίου

Σιλβίστρας Γρηγόριος 10.000

*****

Η κα Κική Τριανταφύλλη προσέφερε το ποσό των 20.000 δρχ. στο ίδρυμα γερόντων Αγ. Γεωργίου Κυψέλης (στη μνήμη των γιαγιάδων της Κων/νας Βονόρτα και Γιαννούλας Τριανταφύλλη).

Κοινωνική Ζωή

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ

- Το αγόρι του κου και κας Παναγιώτη Βασιλούδη (το γ. Μαργαριτοπούλου) που ονομάστηκε **Ερωτόκριτος**. Ανάδοχος ο κ. Στέλιος Τσινοντίδης.
- Το κορίτσι του Αλέκου και της Βασιλικής Δουλαβέρη που ονομάστηκε **Χριστίνα**.
- Το κορίτσι του Ιωάννη και της Βασιλικής Ίβρου (το γ. Δ. Χάσκου) που ονομάστηκε **Ελένη**. Η «Φωνή...» εύχεται στους γονείς και ανάδοχους να τους ζήσουν.

ΓΑΜΟΙ

- Ο Παναγιώτης Κ. Σαξώνης και η Παναγιώτα Στ. Ζυγιάρη.
- Ο Στέλιος Ν. Μαρούδας και η Ειρήνη Δ. Μπουρνάζου.
- Ο Γιώργος Στ. Τριανταφύλλης και η Βάσω Δ. Παπαντασίου.
- Ο Βασιλειος Παναγιωτόπουλος και η Αικατερίνη Δ. Μακρυγιάννη στο Charlotte N.C. U.S.A.
- Ο Κων/νος Δ. Ντάλλας και η Αφροδίτη Ι. Παπαγεωργίου.
- Ο Θεοδόσιος Αθ. Μαργαριτόπουλος και η Κων/να Π. Γιολδάση στη Λαμία.
- Ο Βασίλης Ι. Μαδέστης και η Μαρία Σπ. Ζηνέλη.
- Ο κ.Γ.Ε.Ροδουσάκης και η Μαρίνα Αθ. Κατσάνου (το γ. Θ.Ζηνέλη).

Η «Φωνή...» τους εύχεται να ζήσουν ΕΥΤΥΧΙΣΜΕΝΟΙ.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

- Ο Βασιλειος και η Σπυριδούλα (το γ. Τσούτσουρα) Μαντζούτα κορίτσι.
- Ο Παναγιώτης και η Παναγιώτα (το γ. Στ. Ζυγιάρη) Σαξώνη κορίτσι..
- Ο Δημήτριος Βονόρτας και η Αναστασία Χαλκιά κορίτσι.
- Ο Ευθύμιος και η Μαρία Παπαχαραλάμπους κορίτσι.
- Ο Δημήτριος και η Βάια Αναγνωστοπούλου κορίτσι.

Η «Φωνή...» εύχεται να ζήσουν και να προοδεύσουν.

ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΣΥΝΔΕΣΜΟ

Αθήναι τη 10η Απριλίου 1994

Προς το αξιότιμον Διοικητικόν Συμβούλιον
του Συνδέσμου των Μεγαλοχωριτών
«Η ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ»
Μαυροκορδάτου 6, Ενταύθα

Αγαπητοί μου Συγχωριανοί: Κύριε Πρόεδρε και Κύριοι Σύμβουλοι, χαιρέτε εν Κυρίῳ και υγιαίνετε! Κοντεύει να κλείσει η σημερινή ημέρα κι' ακόμα ηχούν στ' αυτιά μου τα λεχθέντα-πεπραγμένα, στη Γενική ετήσια συνέλευση του Συνδέσμου μας, του υπό λογοδοσία έτους 1993. Κύριε Πρόεδρε, εντυ- διαστηκα και ευχαριστήθηκα από την εκτενή και ενδιαφέρουσα λογοδοσία σας. Ιδιαίτερα εντυπωσιαστική και τιμητική ήταν, η εκ μέρους σας ευγενική αναφορά για την αγάπη και την ερ- γατικότητα που διακρίνει τους εκλεκτούς συνεργάτες σας, του Διοικητικού Συμβούλιου. Αυτό φα- νερώνει αγάπη, σύμπτυνοια και κατανόηση. Αγάπη προς όλες τις διαστάσεις, με στόχο την πρόοδο και την προκοπή του αγαπητού μας χωριού και του ζηλευτού μας Συνδέσμου. Ετσι που Ξεκινή- σαμε και ήδη πορεύεστε, δίκαια θα κατατκήσετε τον έπαινο του καλλίτερου Διοικητικού Συμβου- λίου του Συνδέσμου μας... Σας το εύχομαι ειλικρινά...

Επίσης η έκθεση της Εξελεγκτικής Επιτροπής, ήταν μεστή αισθημάτων ευθύνης και τιμής προς το επιτελούμενο έργο σας. Παρόμοια ήταν και η κατατοπιστική ενημέρωση για τα οικονομικά του Συνδέσμου μας, που μας έκανε ο αγαπητός μας κ. Ταμίας. Άλλα και η παρουσία, στη Γενική Συνέ- λευση, του αγαπητού Προέδρου της γενέτειρας μας, με τις ευχάριστες και πολύτιμες πληροφο- ρίες που μας έφερε από τον ευλογημένο τόπο μας, ήταν κι' αυτή επικοδιμητική. Ετσι, συμπληρώ- θηκε το έργο της Γενικής Συνελεύσεως, η οποία διεξήχθη ομολογουμένως με πνεύμα ευθύνης, προσδούσ, σεβασμού και πολιτισμού.

Δυστυχώς, δεν πταρακολούθησα την συνέχεια. Εκτακτη ανειλημμένη υποχρέωση, με ανάγκασε ν' α- πιχωρήσω σιωπηρά, χωρίς καλδ-καλά ούτε εσάς, ούτε κατηγορώντας την Συνέλευση να χαιρετήσω. Ετσι, δεν παρηκολούθησα το τελευταίο θέμα της ημερήσιας διαστάξεως. Ελαβα όμως γνώση περί των ανα- φερθέντων και συζητηθέντων προτάσεων και επιθυμιών, για μία εξ αυτών, σας υποβάλω τις κα- τωτέρω σκέψεις μου.

Πρόκειται για το Γενικό Ηρών του χωριού. Άκουσα ότι το υπάρχον χρήζει κάποιας προστα- σίας, συντηρήσεως ή επισκευής. Δεν γνωρίζω την έκταση των τυχόν ζημιών του. Ούτε τι πρόκει- ται να γίνει μ' αυτό. Το θέμα όμως αυτό, το τόσο σπουδαίο και πανεγγιαλοχωρίτικο, αποτελεί μιά ευκαιρία για να επανέλθω σε παλαιότερες προτάσεις που έκαμα προ της κατασκευής του, αλλά δυστυχώς τότε δεν εισακούσθηκαν.

Το Κοινοτικό Συμβούλιο της εποχής εκείνης (1978), όπως είναι γνωστόν, ενήργησε δια την κατα- σκευήν του Γενικού Ηρώου του χωριού μας εν αγνοία του Συνδέσμου. Η μονομερής εκείνη από- φαση της Κοινότητας μας - γενομένη χωρίς λόγον- με ανάγκασε να υποβάλω την γνωστήν, από το αξίωμα του Προέδρου του Συνδέσμου μας, παραίτηση... Η απόφαση μου ήταν επιβεβλημένη, δε- δομένου ότι ο Σύνδεσμος μας έμεινε εκτεθειμένος σε πολλούς συγχωριανούς μας, που είχαν ήδη καταθέσει την αγάπη τους στον ειδικό, γ' αυτό το σκοπό, λογαριασμό... Δεν επανέρχομαι για να ξύσω παλιά πικρή πληγή... Είναι όμως μία ευκαιρία, όχι για να διαμαρτυρηθώ, αλλά για ν' αποβά- λω το άδικο «χαστούκι» και την περιφρόνηση που εγένετο ταυτόχρονα τότε και στον πρόεδρο

του Συνδέσμου μας και στο πρόσωπο μου. Αναφέρομαι στο γεγονός από αγάπη, για να μην επαναλαμβάνονται τέτοιες καταστάσεις. Άλλωστε, μετά το γεγονός αυτό εσιώπησα. Ποτέ δεν έκαμα λόγο, ούτε προφορικό, ούτε γραπτό, στο θέμα αυτό, μονολότι προκλήθηκα. Αν τώρα επανέρχομαι, το επιχειρώ προκειμένου να επαναλάβω εκείνες τις προτάσεις, που έκαμα τότε και που κατά την άποψή μου, τότε μεν δεν εισακούσθηκαν, αλλά έχουν διαχρονική και επίκαιρη αξία, αφού έγινε λόγος για το Γενικόν Ηρώων του χωριού μας.

Οι προτάσεις αυτές είναι οι εξής:

α) Το Μεγάλο Χωριό Ευρυτανίας, πρέπει να έχει μεγαλοπρεπές Ηρώων, αντάξιον της ιστορίας του β) Ο φυσικός και ιστορικός τόπος του πρέπει να είναι πάντοτε το παλαιό καμπταναριό του Ιερού Ναού της Αγ. Παρασκευής. Διότι στο χώρο αυτό υπήρχε Κοινοτάφιο γνωστό από το 1827...

γ) Στο χωριό μας συνέβησαν προεπαναστατικώς και μετεπαναστατικώς του 1821, τα εξής σημαντικά γεγονότα, που πρέπει γενικά και επιγραμματικά να σημαδεύονται στο εν λόγω ΗΡΩΩΝ! 1. Την 19 Ιουλίου 1798, πολιορκήθηκε από ένα ληστή καπετάν Φώτιο..., ελεγλατήθη, αιχμαλωτίσθη, ο πλυθισμός του και επυρπολήθη κατά το ήμισυ. Τότε προφανώς εκάπι και ο Ναός της Αγ. Παρασκευής.

2. Την 3 Ιουλίου 1812, εμφατύρησε στην Κωνσταντινούπολη, ο συγχωριανός μας Θοιομάρτυς Αγιος Γεράσιμος ο νέος...

3. Προ της επαναστάσεως του 1821, απηγχονήθησαν στη Λάρισα έξι⁽⁶⁾ Μεγαλοχωρίτες. Μετά την απελευθέρωση, περί το 1827, τα μαρυτρικά λείψανα των αειμνήστων αυτών Εθνομαρτύρων, μεταφέρθησαν τιμητικά στο χωριό και κατατέθησαν στο προαναφερθέν Κοινοτάφιον.

4. Το 1822, έγινε γονικωτάτη μάχη με ορδές του Δράμαλη. Ως σημαντικώτερο γεγονός, διεσάθη η πληροφορία της πυρπολήσεως του «Πύργου Σκαρπή», όπου βρήκαν εντός αυτού πολλοί αγωνιστές της διασποράς πικρόν θάνατον. Δυστυχώς δεν διεσάθησαν άλλες πληροφορίες, εκτός του εξαφανισμού του τότε Εφημέριου του χωριού μας Ιερέως Παπα-Ιωάννου. Ο Εθνοϊερομάρτυρας αυτός ή εφονεύθη ή εκάπι ζων εις τον προαναφερθέντα Πύργο Σκαρπή συνελήφθη και βασανισθείς, κατακρεούργηθηκε υπό των Τούρκων...

5. Το 1823 (28 & 29 Αυγούστου), έγινε η τόσο γνωστή και πολύνεκρη μάχη της Καλλιακούδας και της Δάργας...

δ) Εκτοτε, οι Μεγαλοχωρίτες σε όλους τους πολέμους από το 1897, στο Μακεδονικό Αγώνα, στους βαλκανικούς, στην Μικρασιατική Καταστροφή και στη δεκατετία του '40, κάθε ηλικίας και φύλου, προσέφεραν με ανδρειωδήν τη ζωή τους, άλλοι στα πεδία των μαχών και άλλοι ως όμηροι και αιχμάλωτοι, σε φυλακές και σε στρατόπεδα συγκεντρώσεως, αριθμούμενοι σε πολλές δεκάδες... Επίσης πολλοί επέζησαν από φρικτά βασανιστήρια, άλλοι ως ανάπτηροι πολέμου και πολλοί για τους αγώνες τους ετιμήθησαν με παράσημα ανδρείας.

ε) Το Γενικόν Ηρώων του χωριού μας, τουλάχιστον με πέντε, αξιοπρόσεκτες σε κατασκευή, πλεύρες, θα πρέπει να συνοιψίζει επιγραμματικά όλα τα ανωτέρω ιστορικά γεγονότα.

στ) Επιφυλλάσσομαι, αν μου ζητηθούν για τα παραπάνω διευκρινίσεις, να παράσχω τη μαρτυρία μου.

Τέλος τα ανωτέρω τα καταθέτω, ως συμβολή μου στο συζητηθέν θέμα της Συνελεύσεως.

Επίσης προτού κλείσω την παρούσα επιστολή μου, υποβάλω στην αγάπη σας και μία αικόμη πρόταση, που είχα κατά νου να την ανακέρω στην Γενική Συνέλευση.

Πρόκειται για το εξής θέμα: Στον επόμενο χρόνο του 1995, ο Σύνδεσμος μας συμπληρώνει επέτειο 125 γνωστών χρόνων υπάρξεως του και δράσεως του, στην τοπική-ιδιωτική αυτοδιοίκηση, χάριν του αγαπητού χωριού μας και της πολιτιστικής εν γένει προσδού των κατοίκων του. Προτέινω, να μην περάσει απαρατήρητη η επέτειος, αλλά να σημειωθεί και να εορτασθεί καταλλήλως...

Ανοιχτή Επιστολή

Εδώ και μερικούς μήνες βρίσκομαι στην ευχάριστη θέση να διδάσκω στο Δημοτικό σχολείο του Μεγάλου Χωριού. Δε σας κρύβω ότι με συγκινεί ιδιαίτερα το γεγονός ότι η θητεία μου ως εκπαιδευτικού ξεκινά απ' αυτόν το χώρο, που αποτελεί ζωντανό μνημείο της ιστορίας του τόπου.

Όσοι από σας έχετε διαβεί το κατώφλι αυτού του σχολείου θα έχετε, σίγουρα, πολλά να θυμηθείτε από εκείνα τα πρώτα, τρυφερά χρόνια της παιδικής σας ηλικίας. Αυτός είναι και ο λόγος για τον οποίο αποφάσισα ν' απευθυνθώ σε σας, τους απανταχού Μεγαλοχωρίτες, για να σας ενημερώσω σχετικά με την κατάσταση στην οποία βρίσκεται το κτίριο σήμερα.

Η έλλειψη χρηματικών πόρων είχαν ως αποτέλεσμα τη συσσώρευση προβλημάτων που δυσχεραίνουν την ομαλή λειτουργία του σχολείου... Το κυριότερο απ' αυτά αφορά στη θέρμανση του κτιρίου. Ο χώρος θερμαίνεται με σόμπτες πετρελαίου που, όμως, δυστυχώς, υπολειτουργούν. Δεδομένου ότι ο χειμώνας στην περιοχή είναι ιδιαίτερα βαρύς (και γ' αυτό οι ανάγκες για θέρμανση αυξημένες) και το ότι οι αίθουσες είναι τεράστιες και ψηλοτάβανες, αντίλαμβάνεται κανείς πόσο έντονα βιώνουν το πρόβλημα αυτό οι μικροί μαθητές. Δε θα ήταν υπερβολή αν σας έλεγα ότι υπάρχουν μέρες που τα παιδιά δυσκολεύονται και να γράψουν ακόμη καθώς τα χεράκια τους είναι παγωμένα από το κρύο.

Η κατάσταση επιβαρύνεται περισσότερο και από το γεγονός ότι τα σιδερένια κουφώματα του σχολείου βρίσκονται σε άθλια κατάσταση, επιτρέποντας στο κρύο - αλλά και στη βροχή

η εισχωρούν στο εσωτερικό...

Ξένιας, νομίζω, ανεπίτρεπτο στις μέρες μας να λειτουργεί ένα σχολικό κτίριο υπό αυτές τις συνθήκες, που κάθε άλλο παρά προάγουν την εκπαιδευτική διαδικασία! Ύστερα από σειρά κοινοτικών συμβουλίων αποφασίστηκε ότι η λύση αυτού του καυτού προβλήματος πρέπει να ολοκληρωθεί σε τρία διαδοχικά στάδια:

α) τοποθέτηση ψευδοροφής σε καθεμιά από τις αίθουσες, προκειμένου να θερμαίνονται αποτελεσματικότερα

β) αντικατάσταση των παλαιών κουφωμάτων με καινούρια και

γ) εγκατάσταση κεντρικής θέρμανσης.

Ήδη, μετά από ενέργειες της κοινοτικής αρχής, επιτεύχθηκε η έγκριση πίστωσης ύψους 6.000.000 δρχ. για την πραγματοποίηση των δύο πρώτων στόχων. Τα χρήματα αυτά, όμως, είναι φανερό ότι δεν επαρκούν προκειμένου να λυθεί το πρόβλημα οριστικά.

Ένα άλλο ζήτημα στο οποίο θα ήθελα να αναφερθώ είναι και η κατάσταση τόσο των εσωτερικών όσο και των εξωτερικών χώρων, γενικότερα. Η εικόνα είναι, δυστυχώς, και εδώ λίαν απογοητευτική. Τίποτα δε θυμίζει πλέον το σχολείο των παιδικών σας χρόνων, στις... «παλιές του δόξες» τότε που, όπως έχω πληροφορηθεί, αποτελούσε το κόσμημα του χωριού.

Σήμερα μοιάζει περισσότερο - λυπάμει που το λέω - μ' ένα φάντασμα του παρελθόντος. Οι τοίχοι έχουν βαφεί μαύροι από την καπνιά και σε πολλά σημεία έχουν πέσει οι σοβάδες απ' την υγρασία. Όσο για την αυλή... η εγκατάλειψη σε όλο της το μεγαλείο! Εκεί που άλλοτε καλλιεργούνταν ζηλευτοί κήποι, τώρα δεν υπάρχουν παρά μόνο αγριόχορτα. Οι λιγοστές γύνιες βρίσκονται σε κατάσταση «αποσύνθεσης» θέτοντας σε κίνδυνο ακόμα και τη σωματική ακεραιότητα των παιδιών (πρόσφατα συνέβη ένα τέτοιο ατύχημα, που, ευτυχώς για όλους, δεν απέβη μοιραίο!).

Είναι λυπρό να βλέπει κανείς ένα τέτοιο ζωτικό χώρο, που θα μπορούσε να είναι πηγή χαράς και δημιουργίας για τους μικρούς Μεγαλοχωρίτες, να δίνει αυτήν την εικόνα της ερήμωσης...

Νομίζω ότι δε χρειάζεται να αναφέρω περισσότερα προκειμένου ο καθένας από τους αναγνώστες να διαμορφώσει μια κάποια αντίληψη για τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι εκάστοτε δάσκαλοι και οι μαθητές εδώ, στο Μεγάλο Χωριό.

Ας ευχηθώ μόνο, το άρθρο αυτό να αποτελέσει το ερέθισμα ώστε να μεριμνήσουν γι' αυτό όσο το δυνατόν περισσότεροι Μεγαλοχωρίτες και να προχωρήσουν στις απαιτούμενες ενέργειες, ώστε το σχολείο να ξαναγίνει και πάλι αυτό που από πάντα ήταν: το κόσμημα του Μεγάλου Χωριού

Η δασκάλα
Γραίγου Ευαγγελία

ΚοινωνίΟ(λογικά) Θέματα

"Generation Gap"

Το χάσμα των γενεών μεγαλώνει

Γράφει: Ο Γιώργος Ν. Σταυράκης

Από χρόνια στον τόπο μας μιλάμε για την κακή προσαρμογή των νέων στα πολιτιστικά πρότυπα των γονέων. Πολλοί γονείς βρίσκονται σε αιμηχανία γιατί τα παιδιά τους δεν επικοινωνούν σωστά μαζί τους και σε πολλές περιπτώσεις γίνονται εριτικά, αυταρχικά, ανυπάκουα.

Αυτή η διαπίστωση ολοένα και περισσότερο μεγαλώνει χωρίς βέβαια οι περισσότεροι να μπορούν να προσδιορίσουν επακριβώς τα αίτια.

Εμείς θα προσπαθήσουμε να πούμε μερικές από τις αιτίες, χωρίς αυτό να σημαίνει απαραίτητα ότι θα είναι και οι μόνες. Γενικά η ρίζα του προβλήματος είναι τα εισαγώμενα πολιτιστικά πρότυπα σε συνδιάσιμο με το νεοπλούσιο, στοιχεία για τα οποία εμείς οι νεοέλληνες είμαστε πρόσθυμοι στο να υιοθετούμε. Οτι ξένο άρα και καλύτερο.

Οι νέοι είναι ιδιαίτερα επιφρεπείς στο να «καταπίνουν» ότι τους «σερβίρει» η ΤV, οι καταναλωτικές σκοπιμότητες, ο δήθεν μοντερνισμός και δε σημαζεύεται. Με απλά λόγια η λεγόμενη χειραφρέτηση των σημερινών νέων ενώ στη βάση της είναι χρήσιμη, γίνεται και σε αυτήν μεγάλη κατάχρηση όπως εξ' άλλου συμβαίνει με την δημοκρατία, την αξιοκρατία κοκ.

Από την άλλη μεριά οι γονείς απροετοίμαστοι και από φύση μας συντηριτικοί δυσκολευόμαστε να επικοινωνήσουμε με τα παιδιά μας από τη θέση του «ΙΣΟΣ ΠΡΟΣ ΙΣΟΝ». Εδώ μάλλον βρίσκεται ένα μέρος από το πρόβλημα.

Στη μεταβιομηχανική περίοδο που ζούμε εδώ και πολλά χρόνια, η κοινωνία μας ανέτοπη και «παραδασιασμένη» νοιώθει τώρα ακόμα περισσότερο το χάσμα των γονέων να βαθαίνει και να φαίνεται αξεπέραστο με όλες τις αρνητικές συνέπειες που συνεπάγονται με αυτό όπως, αποστασιοποίηση, ναρκωτικά κοκ.

Η ορίζει ανάμεσα στους γονείς με τα παιδιά, η οποία κατά την γνώμη μου και σήμερα βρίσκεται σε οριακό επίπεδο θα διασπάσει ακόμα περισσότερο τον οικογενειακό ιστό σε βαθμό που οι νέες γενιές θα θεωρούν το κοινωνικό κατεστήμενο και κατ' επέκταση τους γονείς «υπεύθυνους» για την αυξανόμενη ανεργία και γενικά την «έλλειψη» κατανόησης και πρόδοντας για τους νέους μέσα και έξω από το σπίτι. Οι έντονες πολιτιστικές αποκλίσεις, το λεγόμενο πολιτιστικό σοκ από τα οποία χειμάζεται ο τόπος μας θα εντείνουν τις εντάσεις και τις μικρές και μεγαλύτερες συγκρούσεις στο οικογενειακό περιβάλλον.

Η κοινωνικοποίηση όπως την ξέρουν οι γονείς, και η προσαρμοστική ικανότητα των νέων θα υπολείπεται κατά πολύ με παραπέδα αρνητικές επιπτώσεις στις κοινωνικές και διανοθρώπινες σχέσεις.

Αν πάρουμε σοβαρά ύπ' άριθμη τα έντονα ρευματά πανσεξουαλισμού και τις αχαλιναγώγητες αναπαραγωγής του ανθρώπινου είδους, αν ακόμα πάρουμε υπ' άριθμη μας τα επιτεύγματα της γεννητικής επιστήμης που είναι θεαματικά-από επιστημονικής πλευρά-τότε μπορούμε να καταλάβουμε πόσο έντονος θα είναι ο πλονισμός του οικογενειακού θεσμού.

Η επιστροφή στο παραδοσιακό μοντέλο της οικογενειακής ζωής θα αποτελεί ουτοπικό ευσεβή πόθο των παλιών και δομανικών ανθρώπων που θα επιμένουν στο παρελθόν.

Η διεθνοποίηση των κοινωνιών και η μάζική εισροή ξένων πολιτιστικών πρότυπων που δέχεται η πατρόδα μας δεν θα είναι αναστρέψιμη, αν θέλουμε να παραμείνουμε στην Ενοπλέμη Ευρώπη και τον κόσμο. Οι ιδιαιτερότητες και η ταυτότητα του Νεοέλληνα στέκονται αδύναμα να αντισταθούν, και αυτό φαίνεται μέρα με τη μέρα.

Είναι φανερό ότι η κοινωνία μας και στον τομέα των σχέσεων γονέων-παιδιών περνά την κρίσιμη μεταβατική περίοδο της οποίας η διάρκεια δεν μπορεί να προκαθοριστεί.

Ενα πρόγλυμα φαίνεται βέβαιο, διτ:όσο οι προσανατολισμοί γονέων και παιδιών δεν υιοθετούν και δεν εκσυγχρονίζονται στις πραγματικές εξελίξεις με βάση την αμοιβαιότητα.

Οσο το εκπαιδευτικό μας σύστημα δεν μεταρρυθμίζεται σε σταθερές και μόνιμες βάσεις της σύγχρονης παιδοψυχολογίας και παιδαγωγικής.

Οσο δε γίνεται η ζεύξη της επιστήμης με τη θρησκεία, τότε αυτή η μετάβαση μπορεί να είναι μακρά και οδυνητρή.

Πολιτιστικός Ιμπεριαλισμός εν όψει.

Πρώη μερικές δεκαετίες στην πατρίδα μας μιλούσαμε για την απειλή από τον οικονομικό και ιδεολογικό πετρελαιούμπον που κάποιοι άλλοι ήθελαν να επιβάλλουν και στον τόπο μας. Το αν συνέβει αυτό ή όχι είναι ένα άλλο κεφάλαιο.

Σήμερα ελάχιστοι φαίνονται να ανησυχούν για τον πολιτιστικό ιμπεριαλισμό που εισέβαλε στην κοινωνία μας και προκάλεσε δρήγμα στις σχέσεις που έπρεπε να την δένουν με τις πολιτιστικές της καταβολές. Όλα τα σφρώματα της κοινωνίας και ιδιαιτέρα η νεολαία μας πολιορκεύεται από τη διαβρωτική και καλά

σχεδιασμένη πλημμυρίδα των μέσων μαζικής ενημέρωσης, με κύριο «υπεύθυνο» την TV. Τα μηνύματα που περνούν είναι διεστραβλωτικά με έντονες τάσεις μηδενιστικών αντιλήψεων. Ο αρνητισμός, η ιστορική και πολιτιστική αμηνσία και η κοινωνική αποστροφή φαινόμενα όλων κοινωνιών εισέβαλαν και κατακλύζουν τώρα και την πατρίδα μας.

Σένα πολιτιστικά υποπροϊόντα δευτέρας διαλογής μπαίνουν κάθε μέρα στα σπίτια μας με μεταμφιεσμένα σαν πρότυπα για δήθεν πνευματική απελευθέρωση και μοντερνισμό. Το αριγέτες Ελληνικό μοντέλο του φιλότιμου, της λεβεντιάς, του χρέους προς την πατρίδα και την οικογένεια, του σεβασμού και της άδολης φιλίας μπαίνουν τώρα σιγά-σιγά και σταθερά στο περιθώριο ως άχοηστα υλικά.

Ειδικοί ερευνητές Αμερικανοί και Ευρωπαίοι με επικεφαλή τον Αμερικανό Jerry Mander περιγράφουν τις αρνητικές επιπτώσεις της TV με τα πλεον μελανά λόγια.

Αν αρκετοί πνευματικοί άνθρωποι είναι συνειδητοποιήστε τις έντονες παραμορφωτικές επιδράσεις στην ψυχοπνευματική συγκρότηση των παιδιών, θα έπρεπε να ανησυχούν βαθύτατα για την πνευματική ανάπτυξη της αυριανής κοινωνίας.

Ο πολιτιστικός υπεριαλισμός χρησιμοποιεί την TV με δεξιότεχνία αφού είναι γνωστή η σαρωτική επιρροή που έχει στις μάζες της κοινωνίας.

Μας ζητούν να σκεφτούμετε Ελληνικά αλλά εμείς αγοράζουμε Γερμανικά, ντυνόμαστε Γαλλικά, μιλάμε Αγγλικά και πάνωμε βράτα στα μπαρ της επαρχίας! Ντυνόμαστε αθλητικά χωρίς να αθλούμαστε. Βγέτε μία βόλτα στην επαρχία τα τρυπήματα, θα δείτε πολλές δεκάδες να φράνε αθλητικές φόρμες και πατούτσια. Μόλις ξεπεξέφουν από τα τουριστικά πούλιαν τρέχουν να μπούνε στα ξενοδοχεία και τις καφετέριες για... να μην κρυολογήσουν και φυσικά να πιούνε το φραστέ και να καπνίσουν μερικά τσιγάρα εισαγωγής.

Και το εφότημα μένει γιατί φράνε τα αθλητικά; Ο πολιτιστικός υπεριαλισμός κατάφερε να μεταβάλλει μεγάλη μερίδα της κοινωνίας σε μικρόδυνο και μεγάλους πυθήκους.

Πιθηκάζουμε χρησιμοποιώντας ξένες λέξεις για να είμαστε «in». Ακολουθώντας μόδες και βίστια που κάθε άλλο, παράδει Ελληνικά είναι.

Ζητάμε απεγνωσμένα να βρούμε τη σκιά μας. Κάνουμε επιδειξη πλούτου, αυτό εντάσσουμε τον εαυτό μας σε επίπεδο που δεν ταυτίζεται, και συνήθως δεν έχει συνέχεια με το παρελθόν, και τις προσωπικές μας καταβολές.

Ψάχνουμε διαρκώς να βρούμε τη χαμένη μας ταυτότητα.

Ο πολιτιστικός υπεριαλισμός σήμερα δεν διεξάγεται τόσο με όπλα, τη βία και τη διπλωματία. Το έργο το έχουν αναλάβει ύπουλες μεθοδεύσεις μέσα από την ψυχολογία της μάζας και την παντοδύναμη επιρροή της παντοειδούς διαφήμισης που σιγά-σιγά διαβρώνουν συνειδήσεις και ήθη.

Ρήξη στις διανθρώπινες σχέσεις

Η άδολη και αληθινή επικοινωνία ανάμεσα στους ανθρώπους φράσσεται σιγά-σιγά όσο ο καθένας μαθαίνει περισσότερα για τον άλλο.

Αυτό είναι λογικό σε ένα μεγάλο βαθμό γιατί έτσι δημιουργούνται και σταθμίζονται οι διανθρώπινες σχέσεις δηλαδή στη βάση κοινών χαρισμάτων και μόνιμη συχνά οδηγούν τον άνθρωπο σε γόνυμη και μόνη φιλία.

Περιέργως όμως τα κριτήρια που περιεμβάλλονται εκατέρωθεν σπανίως βιαίζονται στα φυσικά και πνευματικά χαρίσματα τα οποία οι περισσότεροι άνθρωποι λόγο ως πολύ είναι προκατανομένοι. Τείνουμε να βλέπουμε το φίλο, το σύντροφο στη βάση μιας προκαθορισμένης (προκάτ) κονωνικής νοοτροπίας που υπαγορεύεται κυρίως από εισαγώμενα πρότυπα.

Πολλοί θα έχουν εμπειρία παρατηρήσεις πως κάποιες φιλίες που συνάπτονται τυχαία σε μεγάλα ταξίδια, σε εκδρομές ακόμα και στα καρφενία, συχνά γίνονται μόνιμες γιατί η γνωριμία είναι καθαρά ανθρώπινη χωρίς άλλες ανοιμολόγητες προϋποθέσεις.

Αυτού του είδους τη φιλία την βλέπει κανείς στο μεγαλείο της ανάμεσα σε παιδιά προσχολικής ηλικίας. Εκεί ο άνθρωπος πραγματικά δείχνει τα χαρίσματα που τον προίκισε η φύση και τα οποία στη συνέχεια θα τα χάσει εγκλωβισμένος σιγά-σιγά, αλλά σταθερά στην δυναμική πολιτιστικών πρότυπων (κουλτούνδα) που τελούν υπό σύγχυση.

Ετοιμη φιλία στο τόπο μας είναι επιδερμική, περιστασιακή και συχνά ιδιοτελής. Η αληθινή φιλία με αιμοβαισάρητα και περιεχόμενο δεν είναι των καιρών μας, προτιμούμε το σού και τις απλές γνωριμίες. Χωρίς μεγάλο κίνδυνο να είμαστε εξωρεαλιστικοί μπορούμε να πούμε πως ο άνθρωπος εν πολλοῖς δεν είναι ο πραγματικός εαυτός του. Είναι πολύ περισσότερο ένα κατασκευασμα της κουλτούρας, δηλαδή εξωγεντικών παραγόντων μέσα στις οποίες έτυχε να γεννηθεί.

Η κουλτούρα είναι δόγμα για τον άνθρωπο, σκέπτεται αυτή για αυτόν, πριν από τον αυτόν. Οταν όμως τα ίδια τα πρότυπα αλλάζουν, γρήγορας ρυθμούς η πολιτιστική σύγχυση είναι μεγάλη.

Η σημερινή κοινωνία αρέσκεται να κολυμπάει στα θυλά νερά και στο ψέμα. Δεν μας αρέσει να είμαστε ακριβείς στα λόγια, στις πράξεις, προτιμούμε το «περίπου», την ασάφεια, την ανακολούθια. Ετοιμη δεσμεύεται κανένας. «Μας βιολενεί ολούς». Οι δουλειές γίνονται στα πεταχτά «άρρωτα κόλλα» οι φιλίες είναι ευκαιροκαές.

Μιλάμε χωρίς να ολοκληρώνουμε τη σκέψη μας, θεωρούμε πως δεν χρειάζεται. Ο συνομιλητής υποτίθεται ότι κατάλαβε, μας διακόπτει κινδαίας αν μακριγορούμε.

Στο βιωμό των δήθεν σύγχρονων αντιλήψεων και του μοντερνισμού μάθαμε να επικοινωνούμε τηλεγρα-

φρικά.

Οι σημερινοί νέοι μας μαθητές και φοιτητές δεύχονται ιδιαίτερο ξήλο στην τηλεγραφική ακαδημαϊκότητανη επικοινωνία. Ντάξει ρε... Ντάξει σου λέω ρε... μα...

Η ικανότητα της ολοκληρωμένης σκέψης σωστής έκφρασης λιγοστεύει και λιγοστεύει εκεί που θα έπρεπε να αιμάζει δηλαδή στις γενιές του αύριο.

Η νοοτροπία της πολυμάθειας και της πολυγλωσσίας που τελικά είναι ημιμάθεια δεσπόζει σε μεγάλη μερίδα της κοινωνίας μας. Η σωστή και ολοκληρωμένη γνώση που είναι η μεγαλύτερη μορφή δύναμης στην κοινωνία αγνοείται.

Η εξελικτική ισορροπία της κοινωνίας σε κρίση

Η λεγόμενη επιστήμη του Μάρκετινγκ εκμεταλλεύμενη έντεχνα την αυξανόμενη ανασφάλεια και το στρες του Νεοελλήνα συνδιασμένη με τα μηνύματα περὶ ελευθερίας του ατόμου, περὶ δημοκρατίας, μεγάλη μερίδα της κοινωνίας τα έχει εκλάβει σαν μηνύματα απελευθέρωσης και ασυδοσίας.

Οι διαφριστές και οι λογής-λογής στην θέτες με διάφορα τρόπους υπαγορεύονται από την επιστήμη της ψυχολογίας υποτιμούν έμμεσα και άμεσα την νοημοσύνη του ατόμου στην δίθεν προσπάθεια τους να την αναβαθμίσουν.

Δείχνουν να απευθύνονται σε υπανάπτυκτους πιο αγωνιούν να αποκτήσουν ταυτότητα μέσα από ένα σαμπιτούν και ένα εσώρουχο της τάδε μάρκας!

Το Libido του μεγαλου Freud και Υπνος είναι ένα από τα πλέον προσφιλή μέσα των διαφριστών και διαφριμιζομένων. Οι ψυχολογίες της μάζας με καταληγατική μαεστρία αξιοποιούν την γενετήσια ορμή (Libido) για να διαφριμίσουν πράγματα που είναι τελείως άσχετα με την αναπαραγωγή του ανθρώπου.

Ο πανσεξουαλισμός, ο ηδονισμός μπαίνουν πέρα και πάνω από ουσιαστικές αξίες του πνεύματος και της ηθικής και λειτουργούν καταλυτικά στο έντονο. Ο σημειωνόσανθρωπος έχει διαιωριφώσει-αυθαίρετα θα έλεγα- μιά δική του αντίτυπη περὶ δημοκρατίας, περὶ αξιών, αξιοπρέπειας και ηθικών αρχών.

Σχεδόν κάθε καινούργια πρωτόπορειακή ιδέα συλλογικής ευθύνης και οράματος χάνονται γρήγορα στη γέννηση τους, όπως τα άτομα πολυπραγμούν και ενδιαφέρονται μόνο για την ατομική τους προβολή.

Δέκα πέντε και πλέον χρόνια μετά την ένταξη μας στις Ευρωπαϊκές κοινότητες δεν αξιοποιήσαμε κανένα από τα πολιτιστικά πλεονεκτήματα της Ελλάδας, όπως είναι οι καλές τέχνες, η εξαιρετική Ελληνική μουσική με τους μεγάλους διεθνούς κύρους συνθέτες και ηθοποιούς μας.

Δεν είναι αξιοποιήσαμε γιατί ειμένεις οι ίδιοι δεν πιστεύαμε σε αυτά.

Απεναντίας «φροντίσαιμε» και σε αυτήν την περίπτωση να προβάλλουμε τις Εθνικές μας αδυναμίες. Ο γάμος μας με την Ε.Ε. τώρα δεν είναι καθόλου αριθμονίκος.

Πως θα βγούμε από την Εθνική μας μοναξιά; Στην τεχνική τους ανάλυση τα μικρά και μεγάλα προβλήματα μαζί κοινωνίας πρέπει επίσης να αναζητούνται στο κοινωνιοκολιτιστικό επίπεδο απ' όπου κατά κύριο λόγο απορρέουν.

Η ψυχοσύνθεση με την ευρεία έννοια της και το θυμικό ενός λαού έχουν καθοριστική σημασία στη διαμόρφωση του κλίματος που επιρρεάζει μάρεσα τους θεσμούς τα ήθη και την πολιτική.

Για να κερδίσουμε μιά μαχή στον πόλεμο πρέπει οι πολεμιστές να έχουν υψηλό ηθικό. Γιατί άραγε δεν χρειάζεται το ίδιο και στην ειρήνη για να κερδίσουμε την πρόσδοση;

Είμαστε ίσως ένας λαός με πλούτο συναισθημάτων, αλλά υπολοιπόμαστε πολύ στην οργανωτική ικανότητα και τη συλλογική προσπάθεια.

Αν θα υπάρχει πρόβλημα Εθνικής και πολιτιστικής επιβίωσης στην πατρίδα μας, αυτό δεν θα προέρχεται από έλλειψη εξυπνάδας και πατριωτισμού των Ελλήνων. Θα προέλθει από σύγχυση αξιών και προτεραιοτήτων και από συνεχείς μεταπώσεις, αντιφάσεις και αρνητισμό.

Εχουμε απροθυμία τη κακή διόραση να εστιάζουμε την προσπάθεια στα σπουδαία, τα σημαντικά, τα μεγάλα. Φιλολογήντες για τα δευτερεύοντα, τα διαδικαστικά. Βλέπουμε χιλιάδες κουνούπια αλλά δεν βλέπουμε ελέφαντες.

Μαϊμούδες αλωνίζουν την Ελλάδα

Είναι παροιμιώδης σχεδόν η εφευρετικότητα του νεοελληνα σε λέξεις που βολεύουν χωρίς να ενοχλούν. Σε τι θα μπορούσε να ενοχλήσει ένα πανεξηντονικό συμπαθητικό ζωάκι όπως είναι μιά μαϊμούδη; Οι μαϊμούδες λοιπόν αντιλήφθηκαν έγκαιρα τη συμπάθεια που έχουμε για αυτές και έκαναν οργανωμένη «απόβαση».

Ετοι στον τόπο μας τα τελευταία χρόνια ακούμε για περιπολικά της αστυνομίας μαϊμούδες, για εφοριακούς μαϊμούδες, για αντιστασιακούς μαϊμούδες, για κολλέγια και πτυχία μαϊμούδες, για εταιρείες μαϊμούδες.

Υστερά απορούμε γιατί αυτή η πόλη που λέγεται Αθήνα, αλλά και η υπόλοιπη Ελλάδα, έχονται στιγμές που μοιάζουν με «ζούγκλα».

ΒΙΒΛΙΑ ΚΑΙ ΣΥΝΗΜΕΡΩΣΕΙΣ

ΕΝΤΥΠΑ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ:

Στην παρούσα στήλη, παρουσιάζουμε Βιβλία, Περιοδικά και Εφημερίδες που αποστέλλονται στο Σύνδεσμό μας και το χωριό μας και γενικότερα τον Ευρυτανικό και Ρουμελιώτικο χώρο.

Παναγ. Κωστοπαναγιώτης: «ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΑΓΑΠΗΣ» (HOMAGE OF LOVE), 1994, σελ. 110

Ο αγαπητός και δραστήριος Πρόεδρος της «ΠΑΝΕΥΡΥΤΑΝΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ» κ. Παναγ. Κωστοπαναγιώτης το καλοκαίρι που μας πέρασε επανακυκλοφόρησε σε νέα έκδοση το βιβλίο του με τον παραπάνω επιτυχή τίτλο. Η φροντισμένη και βελτιωμένη αυτή έκδοση είναι πρωτότυπη διότι είναι γραμμένη στην ελληνική και αγγλική γλώσσα. Έτσι, το δίγλωσσο αυτό βιβλίο θα γίνει εύχρηστο κτήμα και των Ευρυτάνων αδελφών μας της Αμερικής. Άλλωστε, γι' αυτούς το αποφάσισε ο αξιέπαινος συγγραφέας του.

Την άφογη από τα Ελληνικά στην αγγλική γλώσσα μετάφραση την έκαμε ο επίσης συμπατριώτης μας Καθηγητής κ. Παύλος Ν. Χρυσικός, ο οποίος με πολλή αγάπη προλογίζει το εξαίρετο και πρωτότυπο αυτό έργο.

Ο κ. Κωστοπαναγιώτης με τη νέα του αυτή έκδοση μας έδωσε και κυρίως έδωσε στους αδελφούς μας Ευρυτάνες των Η.Π.Α., του Καναδά και σε κάθε άλλη γωνιά της γης χειροπιαστά ντοκουμέντα από την όλη πατριωτική δράση της Ενώσεως Ευρυτάνων Αμερικής το «ΤΟ ΒΕΛΟΥΧΙ» με τη συμπλήρωση 40 χρόνων «Πνευματικού, κοινωνικού και πατριωτικού έργου προς τη γενέτειρά τους...» όπως χαρακτηριστικά είπε η Ακαδημία Αθηνών, στον έπαινο που τους πρόσφερε.

Έτσι, θα διαφυλαχθεί χάριν της ιστορίας όλη η αγάπη και η φιλοπατρία των Αποδήμων μας προς τη γενέτειρά τους. Έτσι θα μαθαίνει η κάθε νέα γενιά την προσφορά των προγόνων της στην περήφανη και ηρωτόκο Πατρίδα των πατεράδων της για να μιμείται και να συνεχίζει κι αυτή το φιλάνθρωπο και φιλοπάτριδο καθήκον τους.

Θερμά συγχαίρουμε κι από τη θέση αυτή, τόσο τον αγαπητό συγγραφέα κ. Κωστοπαναγιώτη, όσο και τον Καθηγητή κ. Παύλο Χρυσικό. Είμαστε δε βέβαιοι, ότι το εν λόγω βιβλίο δεν θα λείψει από κανένα Ευρυτανικό σπίτι, Σχολείο και Βιβλιοθήκη, όπου κι αν βρίσκεται: είτε στην Ελλάδα, είτε στο εξωτερικό.

+ π. Κ. Δ. Βαστάκης

ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ

Με ενδιαφέρουσα και πλούσια ύλη από την τοπική και Ευρυτανική επικαιρότητα, την ιστορία, τη λαογραφία, τα ήθη, τα έθιμα και για όσους και όσες μας «αφήνουν χρόνους...» εκυκλοφόρησαν πρόσφατα τα εξής περιοδικά και εφημερίδες: «ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΤΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ», «ΧΩΡΙΑΤΙΚΟΙ ΑΝΤΙΑΛΑΛΟΙ», «ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΣ», «ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ Ρουμελιωτών», «Ο ΕΥΡΥΤΟΣ», «Ο Φουρνάς...», «Ο ΚΑΣΤΑΝΙΩΤΗΣ», «ΚΟΡΥΣΧΑΔΕΣ», «ΤΑ ΛΕΠΙΑΝΙΤΙΚΑ ΝΕΑ», «ΤΟ ΚΡΙΚΕΛΟ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ», «ΤΟ ΒΕΛΟΥΧΙ - Ε. Ευρ. Η.Π.Α.», «ΕΥΡΥΤΑΝΙΚΗ ΕΣΤΙΑ», «Η ΔΙΒΡΗ» και «Η ΛΥΚΟΥΡΙΑ Καλαβρύτων». Όλα αυτά με τους αφανείς τους «ήρωες» συναγωνίζονται να προβάλουν τον «τόπο» τους και το πετυχαίνουν. Θερμά τους συχαιρουμε.

ΣΦΗΝΑ: ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Για το βιβλίο της έκδοσής μας: «*Η Ιερατική Διαδοχή στο Μ. Χωριό (κλπ.)*» του π. Κωνσταντίνου πήραμε πολλά και αξιόλογα κριτικά σημειώματα. Εξ αυτών, όπως προαναγγείλαμε στην προηγούμενη έκδοσή μας, παρουσιάζουμε παρακάτω τα εξής (επιφυλασσόμενοι να παρουσιάσουμε άλλοτε και άλλα παρόμοια και αξιόλογα, προς αυτά):

1. Του Καθηγητή Κλ. Κουτσούκη

Ο π. Κων. Βαστάκης, παρά το εντυπωσιακό, φιλανθρωπικό και ποιμαντορικό του έργο βρίσκει χρόνο και με ζηλευτό μόχθο και επιμέλεια ασχολείται με τα ιστορικά της Ευρυτανίας και ιδιαίτερα του Μεγάλου Χωριού που το υπεραγαπά. Κοντά στα τόσα άλλα επιμελημένα βιβλία του μας δίνει τώρα την **Ιερατική Διαδοχή στο Μεγάλο χωριό Ευρυτανίας**. Είναι ένα ευλαβικό οδοιπορικό μέσα στο χρόνο από τα μέσα του 18ου αιώνα, ως σήμερα, στο οποίο μας δίνει τεκμηριωμένα στοιχεία για τη ζωή και εθνική - ιερατική δράση των εφημερίων του Μεγ. Χωριού.

Μορφές προεπαναστατικές που κατάφεραν να επιβιώσουν από τις αγριότητες του Αλή Πασά, που γεύθηκαν και δοκίμασαν τις χαρές και τις πίκρες του Αγώνα της Ανεξαρτησίας όπως οι παπάδες της οικογένειας των Αλαρίσων.

Άλλα και όσους λειτούργησαν και έδρασαν στις μεταγενέστερες εποχές με κορυφαία βέβαια την μαρτυρική μορφή του πατέρα του, Παπα-Δημήτρη Βαστάκη που μαρτύρησε και ετελεύτησε στο Μικρό Χωριό στις 24.12.42.

Στην έρευνά του αυτή ο π. Κων/νος παρουσιάζει όχι μόνο τα όσα συνέλεξε από την προφορική παράδοση με περισσή επιμέλεια και βάσανο διασταύρωσης, αλλά και τεκμήρια από τα Γενικά Αρχεία και άλλες πηγές. Και τα δύο προϋποθέτουν χρόνο, μόχθο, και προ παντός αγάπη, που τον διακατέχει με ό,τι καταπιάνεται. Εξίσου σημαντικό η μεθοδικότητα με την οποία και τα παρουσιάζει και κάνει τον αναγνώστη να συνοδοιπορεί με άνεση στην ιστορική αυτή περιήγηση του ιστορικού Μεγάλου χωριού με πρωταγωνιστές τις ιστορικές μορφές των εφημερίων του που καλύπτονται σήμερα χάρις στον ερευνητικό ζήλο που διαθέτει ο Κων/νος Βαστάκης. Είναι πράγματι μια συμβολή στην ιστορία του Μεγάλου Χωριού και αξίζουν θερμά συγχαρητήρια στον π. Βαστάκη; αλλά και στο Σύνδεσμο Μεγαλοχωριτών, που δαπάνησε για έκδοση της ιστορικής αυτής έρευνας.

2. Του συγγραφέα - κριτικού κ. Νίκου Β. Αναστοπούλου

«...Το βιβλίο αυτό είναι ιστορική μελέτη, η οποία έχει ως αντικείμενο έρευνας και διαπραγμάτευσης την ιεραρχική διαδοχή στο Μεγάλο Χωριό Ευρυτανίας από τα μέσα του 18ου αιώνα μέχρι σήμερα.

Το πόνημα τούτο είναι όντως καρπός πολύμοχθης και πολύχρονης προσπάθειας και πρωτότυπη ερευνητική εργασία. Ο αιδεσιμολογιώτατος π. Κωνσταντίνος Δ. Βαστάκης γνωστός και καταξιωμένος συγγραφέας από πολλές άλλες μελέτες και συγγραφές του δεν εφείσθη κόπου, χρόνου και μόχθου και ίδιού το αποτέλεσμα.

Ένα εξαιρετικό και καλαίσθητο βιβλίο, που περιλαμβάνει μακρά σειρά (κατάλογο) εφημερίων και δασκάλων της γενέτειράς του. Των «μικρών» και δημιουργικών πνευματικών εργατών, μεταξύ των οποίων και όσιοι, μάρτυρες, πνευματικοί και καθοδηγητές του λαού μας, που μπορούν να ερευνηθούν περισσότερο και ν' αναγνωρισθούν για τη συμβολή τους στο έργο της εκκλησίας και του πνευματικού μας βίου. Ο ακάματος ερευνητής και βαθύς ανατόμος στηριζόμενος σε αξιόπιστες μαρτυρίες, παραδόσεις και ειδήσεις από γνήσιες και καθαρές πηγές, εισδύει και αναλύει το αντικείμενό του με συνέπεια και ευθύνη και το παρουσιάζει μεθοδικά με πληρότητα και αρτιότητα. Πρόκειται περί αξιόλογης εργασίας, η οποία αναμφί-

βολα εντάσσεται στα πλαίσια της έρευνας για την τοπική ιστορία που είναι και το πάθος του.

Οι ιερείς και η άλλη χορεία κληρικών και μοναχών του Μεγάλου Χωριού, τους οποίους κυριολεκτικά ανέσυρε απ' το μισοσκόταδο και την αχλύ του χρόνου ο συγγραφέας, είναι αληθινά κήρυκες του Ελληνοχριστιανικού ανθρωπισμού, της αγάπης και της εγκαρπέρησης.

Μέσα από τις καλαίσθητες σελίδες του βιβλίου και της γλαφυρής γλώσσας του λόγου του προβάλλουν ως τηλαυγείς φάροι, που φωτίζουν τα σκότη της πικρής τυραννίας, ενώ συγχρόνως θεριεύουν την αποσταμένη ελπίδα των σκλάβων για την Ανάσταση του Γένους.

Αλήθεια! Πόσα και πόσα δεν πρόσφεραν. Μα κι όσοι θήτευσαν στα κατοπινά χρόνια του ελεύθερου βίου διεδραμάτισαν σπουδαίο και πρωτεύοντα ρόλο με την πλούσια προσφορά τους στη μικρή κοινωνία του χωριού με τον περίγυρό της.

Αναμφισβήτητα ο σεμνός λευίτης π. Κωνσταντίνος Δ. Βαστάκης είναι άξιος πολλών επαίνων και συγχαρητηρίων για τη συγγραφή του αυτή και προσθέτει ακόμη μια μαρτυρία αγάπης στο Χθες και το Σήμερα της γενέθλιας γης.

3. Του Γυμνασιάρχη κ. Αθ. Δ. Σταμάτη

«Ο Πρωτοπρεσβύτερος Π. Κων. Δ. Βαστάκης μας προσφέρει ένα νέο πνευματικό πόνημα που αναφέρεται στους ιερείς που υπηρέτησαν ή κατάγονται από το Μ. Χωριό από τα μέσα του 18ου αι. μέχρι σήμερα. Όπως είναι γνωστό το Μ. Χωριό ήταν μία από τις μεγαλύτερες οικιστικές εγκαταστάσεις της Ευρυτανίας ήδη από τα πρώτα μετά την άλωση χρόνια. Η δράση των Μεγαλοχωριτών στην Ευρυτανική περιοχή αλλά και στην Κ/πολη και αλλού είναι πασίγνωστη.

Ο συγγραφέας του βιβλίου, γιος του επίσης ιερέα και εθνομάρτυρα Δημ. Βαστάκη που υπέστη μαρτυρικό θάνατο από τους Ιταλούς το 1942, περιγράφει με πολύ μεγάλη αγάπη και σεβασμό τη δράση αγαθών λευτών στο χωριό του. Το βιβλίο αφιερώνεται στους «ανά τους αιώνες αειμνήστους ιερείς - εφημερίους του χωριού μου, γνωστούς και αγνώστους, με αισθήματα ευλαβείας». Περιλαμβάνει στο α' μέρος τους ιερείς και τη δράση τους από το 1800-1900. Εδώ δίνονται βιογραφικά στοιχεία από πηγές και προφορικές αναμνήσεις για δέκα ιερείς από δύο κυρίως ιερατικές οικογένειες. Στο β' μέρος μνημονεύονται η δράση για το διάστημα 1900 έως σήμερα άλλων εννέα ιερέων. Το βιβλίο κλείνει με αναφορά στους Μεγαλοχωρίτες μοναχούς, δύο τον αριθμό. Ενδιαφέρουσες φωτογραφίες κοσμούν το βιβλίο και κάνουν πιο ενδιαφέρουσα την πνευματική περιήγηση στις σελίδες του.

Όπως αναφέρθηκε και προηγουμένως, ο συγγραφέας, ιερέας και ο ίδιος, περιγράφει τη ζωή των ευσεβών ιερέων του χωριού του με τις οικογενειακές τους μέριμνες, τη γενική φτώχεια του τόπου, τις εθνικές περιπέτειες, την πνευματική καθοδήγηση των χωριανών τους. Από τα πιο συγκινητικά τμήματα του βιβλίου είναι εκείνο όπου περιγράφει τη ζωή, την εθνικοθρησκευτική δράση και το μαρτυρικό θάνατο του πατέρα του Δημ. Βαστάκη.

Αναμφίβολα η ωφέλεια από την ανάγνωση του βιβλίου είναι μεγάλη ιδιαίτερα για μας τους Ευρυτάνες που μας θυμίζει πως η ζωή του τόπου μας είναι στενά συνυφασμένη με τους αγώνες και τις θυσίες του κλήρου.

Επίσης και για την τελευταία μας έκδοση το εξής σημείωμα του Γυμνασιάρχη κ. Θεοκτίστου Αθ. Λαϊνά:

ΑΝΤΙΔΩΡΟ ΕΥΓΝΩΜΟΣΥΝΗΣ

**Κων/νου Δ. ΒΑΣΤΑΚΗ, Πρωτ. 50 ΧΡΟΝΙΑ ΜΝΗΜΗΣ ΕΘΝΟΜΑΡΤΥΡΩΝ
ΜΕΓΑΛΟΧΩΡΙΤΩΝ ΚΑΙ ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΤΩΝ/24 Δεκεμβρίου 1942 - 24 Δεκεμβρίου
1992/Έκδοση. Σύνδεσμος Μεγαλοχωριτών «Η Αγία Παρασκευή», Αθήνα 1994,
σσ. 94.**

Φέγγος

Εθνομαρτύρων:

Ευρυτανίας αγλάισμα,

Ρωμιοσύνης στεφάνωμα!

Το Μεγάλο Χωριό και το Μικρό Χωριό, δίδυμες επάλξεις μέσα στο χώρο και το χρόνο, φαντάζουν αληθινά μαργαριτάρια ομορφιάς και ποίησης στο δωρικό τοπίο της άγονης αλλ' εύανδρης Ευρυτανικής γης, έχουν τη δική τους ιστορική μαρτυρία ζωής και παλληκαριάς.

Τούτος ο τόπος χορεύει τη ζωή και το θάνατο τραγουδώντας. Δεν του αρμόζουν τα κλάματα, μήτε οι σπαραγμοί. Η θυσία και η προσφορά του σπονδή «στη μαύρη ολονυκτία» της Ρούμελης. Μύρο και οδύνη ψυχής. Ανάταση και θύμηση αρετής. Θέρμη αγάπης. Αποθέωση λεβεντιάς!

Αυτές οι σκέψεις αυλάκωναν της ψυχής μου το είναι όσο προχωρούσα στην ανάγνωση του καινούργιου βιβλίου, που μας χάρισε ο γνωστός και αγαπητός σ' όλους μας λόγιος Πρωτοπρεσβύτερος π. Κων/νος ΒΑΣΤΑΚΗΣ. Ο τίτλος του: «50 Χρόνια μνήμης Εθνομαρτύρων-Μεγαλοχωριτών και Μικροχωριτών (24 Δεκεμβρίου 1942 - 24 Δεκεμβρίου 1992). Βιβλίο ιστορικής μνήμης και ευλαβικού αντίδωρο ευγνωμοσύνης στη μεγάλη θυσία των Μεγαλοχωριτών και Μικροχωριτών, με τη συμπλήρωση 50 χρόνων από τότε, που μέσα στην παγερή νύχτα του Ναζισμού, η Ευρυτανία έσυρε πρώτη το χορό της Αντίστασης.

Το μαρτυρικό αυτό Ιωβηλαίο γιορτάστηκε, «ως ιστορική διαπαιδαγώγηση και χρέος προς τους Εθνομάρτυρες», με διάφορες εκδηλώσεις στην Αθήνα και την Ευρυτανία. Καταγραφή αυτών των εκδηλώσεων αποπειράται να προσφέρει με την έκδοση του βιβλίου του ο π. Βαστάκης. Σωστή η απόφαση του Συνδέσμου των Μεγαλοχωριτών να δουν το φως της δημοσιότητας, στο αναμνηστικό αυτό τεύχος, ως ευώδη ανθοδέσμη, τα κείμενα των διαφόρων ομιλητών, γιατί πέραν του επετειακού χαρακτήρα τους, είναι μαρτυρίες και καταθέσεις ανθρώπων που η μνήμη τους διέσωσε και επέχουν θέση ντοκουμέντων για τη θυσία των 13 Μεγαλοχωριτών και Μικροχωριτών και άξιζε τον κόπο - νομίζουμε - να διασωθούν από τη λήθη, καθώς οι πρωταγωνιστές της κατοχικής γενιάς παραδίδουν τη σκυτάλη στους νεώτερους...

Το βιβλίο προλογίζει ο ιατρός κ. Νικ. Καρβέλης Πρόεδρος του Συνδέσμου (σ. 9-11), ο οποίος και οριοθετεί τους στόχους της έκδοσής του.

Είναι αφιερωμένο: «Στις αγνές ψυχές των 13 Εθνομαρτύρων μας, 50 χρόνια από τη μαρτυρική τους θυσία».

Η πρώτη εκδήλωση, για τα 50 χρόνια μνήμης Εθνομαρτύρων, πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα - 13 Δεκεμβρίου 1992- (σ. 14-55). Οι ομιλητές μας χάρισαν αληθινή θρησκευτική, πνευματική και φιλολογική πανδαισία. Ο π. Βαστάκης μίλησε στη Θεία λειτουργία (σ. 16-21). Λόγος μεστός αληθειών Ευαγγελικής Διδαχής, αρμονικά δεμένος με το Ιωβηλαίο των Εθνομαρτύρων, «των οποίων η θυσία και η μνήμη του κατεγράφησαν στα δίπτυχα της Εθνικής μας ιστορίας και στα συναξάρια της αγίας μας Εκκλησίας». Συγκινητική και ιστορικό ντοκουμέντο η λακωνική, αλλά περιεκτική προσλαλιά του κ. Κλεομένη Κουτσούκη, προέδρου των Μικροχωριτών (σ. 25-27). Οι 13 Εθνομάρτυρες ζουν στη συνείδηση του Λαού μας. Δίκαιος ο έπαι-

νός τους και αγέραστη η μνήμη τους!

Η ομιλία του Παναγιώτη Κ. Βλάχου: «ΘΥΣΙΑ ΕΘΝΟΜΑΡΤΥΡΩΝ - Μήνυμα και χρέος» (σ. 28-41). Ωδή πνευματική στους Εθνομάρτυρες και υποθήκη χρέους στους νέους. Μεγαλυνάρι λόγου και έπαινος αρετής το αρχαϊκό του κείμενο.

«Η Μπαλλάντα του Παπά-Βαστάκη» (σ. 43-49), της Χρυσούλας Χατζηγιαννιού, «Δαιτικός Ψαλμός», στης Ψυχής μας τη σιωπή.

Η ομιλία του Επισκόπου Τιμοθέου (σ. 50-52) ποίηση και σμαράγδι ψυχής: «Στης ψυχής μας τα άδυτα μένει ακούμητη κανδήλα η μνήμη εκείνων». Η απήχηση της εκδήλωσης (σ. 54-55).

Η δεύτερη εκδήλωση (σ. 56-58) πραγματοποιήθηκε «στη συμπλήρωση ακριβώς 50 χρόνων, 24 Δεκεμβρίου 1992 στο Μεγάλο Χωριό και στο Μικρό». Ήταν κυρίως θρησκευτική εκδήλωση (Θεία λειτουργία και iερό μνημόσυνο).

Η τρίτη εκδήλωση πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα - 16 Φεβρουαρίου 1993 - (σ. 59-86). Τα δυό κείμενα του Φιλολογικού μνημόσυνου! Η προσλαλιά του Προέδρου της Αδελφότητας Μικροχωριτών κ. Κλεομένη Κουτσούκη (σ. 61-63). Η ομιλία του λογοτέχνη Μιχάλη Σταφυλά (σ. 63-86), με θέμα: «Θυσίες και ηρωϊσμοί των Ευρυτάνων στην Εθνική Αντίσταση». Κείμενο προβληματισμού και ειλικρίνειας η ομιλία του αυτή. Με λυρισμό, γλαφυρότητα και καλλιέργεια ζωντανεύει τη μαρτυρική και ηρωϊκή παράδοση της Ευρυτανίας. «...Όταν λέμε Ευρυτανία, ασφαλώς δεν εννοούμε τα βουνά και τα λαγκάδια της. Ούτε την ομορφιά των τοπίων. Εννοούμε το έμψυχο υλικό με την αντοχή, την ανοχή και το δυναμισμό. Εννοούμε τη ψυχή που δένεται με την παράδοση και το χρέος» (σ. 65).

Και ο επίλογος του βιβλίου (σ. 87-92).

«...50 χρόνια!! Πότε πέρασαν;».

Σωστά ο π. Βαστάκης εξομολογείται: «Αν ...μία ημέρα παρά Κυρίω ως χήλια έτη, και χήλια έτη ως ημέρα μία», κατά το Αγιογραφικό, τότε το συμπλήρωμα των 50 χρόνων, που γιορτάσαμε από τη μαρτυρική θυσία των Εθνομαρτύρων μας - 24 Δεκεμβρίου 1942 - 24 Δεκεμβρίου 1992 -, ούτε μία στιγμή του χρόνου δεν λογαριάζεται» ...Πέρασε όμως από τότε μισός και πλέον αιώνας. Εμείς σημαδέψαμε το χρόνο της θυσίας των δικών μας Εθνομαρτύρων. Γ' αυτό πραγματοποιήσαμε και τον εορτασμό».

Σοφή η σκέψη να δουν το φως της δημοσιότητας τα κείμενα των ομιλητών στις εκδηλώσεις για τα 50 χρόνια της θυσίας των Δεκατριών Μεγαλοχωριτών και Μικροχωριτών Εθνομαρτύρων. Έπαινος ανήκει στο Σύνδεσμο των Μεγαλοχωριτών «Η Αγία Παρασκευή» για τη δαπάνη της έκδοσης και στον Επιμλητή π. Κων/νο Βαστάκη, άξιο συνεχιστή της παρακαταθήκης του Νεομάρτυρα πατέρα του, Παπα-Δημήτρη Βαστάκη που,

οι φλόγες πυρπόλησαν το βασανισμένο σκήνωμά του μα της ψυχής του οι πύλες παρέμειναν ανέγγιχτες!

Το καινούργιο βιβλίο του π. Βαστάκη με τα άλλα δύο που προηγήθηκαν: «Μεγαλοχωρίτες και Μικροχωρίτες ΕΘΝΟΜΑΡΤΥΡΕΣ - της 24ης Δεκεμβρίου 1942, Αθήνα 1985, σελ. 128 και «Πώς είδε η κριτική το βιβλίο. Μεγαλοχωρίτες και Μικροχωρίτες Εθνομάρτυρες της 24.12.1942, Αθήνα 1988, σελ. 109» συγκροτούν μια τριλογία μαρτυρίας και κατάθεσης για τη θυσία των Εθνομαρτύρων Μεγαλοχωριτών και Μικροχωριτών. Θυμίζουν τη μανία του Ναζισμού.

Γκρέμισαν ό,τι κρατούσε της ψυχής το δώμα. Ένα λυχνάρι σιγοκαίει ευγνωμοσύνης τριαντάφυλλο!

ΜΕΓΑΛΟΧΩΡΙΤΙΚΑ ΠΕΝΘ

ΝΙΚ. ΛΙΑΤΣΟΣ

Στο προηγούμενο τεύχος της «Φωνής...» έγινε εκτενής αναφορά στον εκλεπόντα εκλεκτό συγχωριανό μας Συν/ρχη Νικόλαο Λιάτσο.

Δημοσιεύουμε τη φωτογραφία του και ταυτόχρονα τιμούμε και πάλι τη μνήμη του ξεχωριστού συμπατριώτημας.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ. ΓΙΑΝΝΑΚΟΣ

Η φετινή μας πένθιμη στήλη, συναριθμεί και τον διακεκριμένο δάσκαλο του χωριού μας, τον αειμνηστο Αδημήτριο Γ. Γιαννάκο. Πήγε στο χωριό να γιορτάσει το Πάσχα, αλλ' έφυγε σ' αυτή τη λαμπρή ημέρα για την αιωνιότητα. Ξάφνιασε το χωριό η πένθιμη καμπάνα στην ημέρα της Αναστάσεως. Κι όταν μαθεύτηκε το γεγονός όλοι «καλοτύχησαν» τον εκδημήσαντα που έφυγε σ' αυτή τη λαμπρή ημέρα, με το «Χριστός Ανέστη».

Ο σεβαστός μας δάσκαλος, γεννήθηκε στο χωριό μας το 1908. Σπούδασε σ' αυτό κι έμαθε πολλά γράμματα, κοντά στους διακεκριμένους τότε Μεγαλοχωρίτες δασκάλους, Ιωάννη Καρυοφύλλη και Σπυρίδωνα Παπαγιάννη. Εδώ ταίριασε η λαϊκή σοφία που λέγει: «Μ' όποιο δάσκαλο καθίσει, τέτοια γράμματα θα μάθεις». Πράγματι, ο μικρός τότε Δημήτρης μαζί με τον αδελφό του τον Γιάννη, πήραν το δρόμο για σπουδές. Ο ένας μετά το Γυμνάσιο της εποχής, σπούδασε Παιδαγωγικά στην Παιδαγ. Ακαδημία του Καρπενησίου, και αργότερα και στο Φιλολογικό τμήμα της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών. Κι ο άλλος στη Νομική Σχολή του ίδιου Πανεπιστημίου.

Μετά τις σπουδές του, υπηρέτησε ως κληρωτός και έφεδρος Στρατιώτης την Πατρίδα. Κι αργότερα, όταν ξανάκουσε το όλο κάλεσμα, πήγε και πολέμησε γενναία τους Ιταλούς στο 'Επος του 1940-41...

Κατόπιν, μολονότι του ανοίγονταν πλατύς και επιφανής δρόμος με το πιο χαροκόπειο της Φιλοσοφικής Σχολής, προτίμησε το λεπτό διακόνημα του πλάστου ψυχών. Προτίμησε να παιδαγωγήσει τα «μικρά αρνία». Τα παιδάκια του χωριού του, καθώς και του Μικρού Χωριού και προπαντός τα παιδάκια της Κοντίβας. Η προσφορά του εκεί είναι ανεκτίμητη. Γιατί ο πραγματικά μεγάλος και σοφός «καταδέχτηκε» να υπηρετήσει στο άστομο και δύσβατο αυτό χωριούσδακι με υπομονή, με επιμονή, με κόπους και επικίνδυνες οδοιπορείες,

χωρίς γογγυσμούς και άλλους λόγους προκειμένου να κάμει το καθήκον του στο ακέραιο...

Ο δάσκαλος ο Γιαννάκος, ήταν ένας κρυμμένος θησαυρός. Και είναι προς τιμήν του τότε Επιθεωρητού της Δημ. Ευρυτανίας Δημητρίου Γιαννιά, που τον ανακάλυψε, τον τίμησε κι αργότερα, όταν συνυπηρετούσαν και οι δύο τους στην Αθήνα, τον έκαμε στενό συνεργάτη του στη συγγραφή Σχολικών Βιβλίων και Βοηθημάτων για όλες τις τάξεις του Δημ. Σχολείου. Τα βιβλία αυτά των συγγραφέων Δ. Γιαννιά και Δ. Γιαννάκου, ομολογουμένως άφησαν στον καιρό τους «εποχή».

Έτσι τελείωσε την επιστημονική «καριέρα» του ο σεμινάριος, ο σοφός και υψηλού ήθους Δάσκαλος και Συγγραφέας...

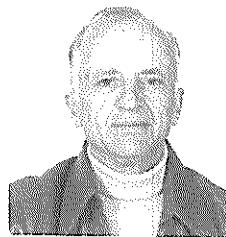
Επίσης ο αειμνηστος δάσκαλος, αγαπούσε το χωριό και το Σύνδεσμό του. Στο Σύνδεσμο ιδιαίτερα ήταν επίλεκτο μέλος. Γι' αυτό και κατ' επανάληψη ψηφίσθηκε για μέλος του Διοικ. Συμβουλίου, στο οποίο διέπρεψε ως Γ. Γραμματέας του.

Τέλος, εκτός από καλός δάσκαλος ήταν ακόμη καλός και στοργικός οικογενειάρχης. Η Μαρία του, δεν τον λησμονεί ούτε ξεχνά τις συμβουλές του... Άλλα και η ενδεκάχρονη εγγονούλα του, η Κλέλια, είναι απαρηγόρητη. Έχασε τον καλό της «δάσκαλο» και τον καλό της παππού και τον καλό φύλο «συμπαίκτη» της.

Ο Σύνδεσμος για τη μνήμη του και αντί στεφάνου, διέθεσε χρηματικόν ποσόν για το Φιλόπτωχό του Ταμείο. Συλληπετάι και από τη θέση αυτή την οικογένειά του και τ' αδελφιά του, και εύχεται η Μνήμη του να μείνει ΑΙΩΝΙΑ.

+ π. Κ.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΧΑΜΠΕΡΗΣ

Αγαπητός, προσηνής, αγαθός, με το γέλιο ν' ανθίζει στο χαρούμενο πρόσωπό του λαβωμένος απ' την αρρώστια του αιώνα μας έφυγε κάποια στιγμή του ζεστού καλοκαιρού, για το αιώνιο ταξίδι.

Με την άξια σύνυγο και σύντροφο της ζωής του δημιούργησαν καλή οικογένεια και αξώθηκε ν' απολαύσει τους καρπούς της σε παιδιά, γαμπρούς, νύφη και εγγόνια όλα καταξιωμένα κοινωνικά. Οι αρετές που τον κοσμούσαν ήταν η πραότητα, η αγάπη του για όλους και για όλα, η αγάπη του για το χωριό και τους χωριανούς του, η αγάπη του στην οικογένειά του και πάνω από όλα η φιλαλητία του που εξαντλούσε σ' αυτήν όλο το περίσσευμα της ανοιχτής του καρδιάς. Αυτή η καρδιά σταμάτησε να χτυπά για εκείνον

και για όλους εμάς αφήνοντας το σκήνωμά του χωρίς πόνους και μέριμνες, την ανάμνηση του καλύτερου του χαρακτήρα σε όλους όσοι τον ζήσαμε και τον αγαπήσαμε και τη ψυχή του στην ελπίδα της αιωνιότητας.

Συγχωριανέ, γείτονα και φίλε Διονύση, από εκεί που πετάς μην ξεχνάς όλους εμάς που προσευχόμαστε για την ανάπτυξη της ψυχής σου, και την αιώνια μνήμη σου.

Σ.Δ.Β.

Ανδ. Κουρτέοτη.

Η αγαπητή μας Βούλα, γεννήθηκε στο Κλαψί. Βαπτίσθηκε στην Προστάτιδά της «Προυσώπισσα». Έμαθε όλα τα γράμματα που πρόσφερε το Καρπενήσι στον καιρό της κι έμεινε έκτοτε μόνιμα εκεί. Μετά ταύτα, παντρεύτηκε με τον συγχωριανό μας Γιάννη Χαρ. Αραπογιάννη και δημιούργησε μια καλή, υποδειγματική και Χριστιανική οικογένεια. Όλοι «καλημέριζαν» την αείμνηστη Βούλα με ιδιαίτερο σεβασμό. Και πολύ δίκαια. Γιατί υπήρξε στοργική σύζυγος, καλλίτεκνη μητέρα, σεβαστή γιαγιά, αξιοπρεπέστατη κυρία, φιλάνθρωπη, φιλάγαθη, φιλεργή με καλή προκοπή και προπαντός ευσεβέστατη Χριστιανή. Ήταν ψυχούλη με φλογερή πίστη στο Σωτήρα μας Χριστό. Παρά ταύτα, δοκιμάσθηκε κι αυτή, όπως ο χρυσός στη φωτιά, διότι την επισκέφθηκε δυστυχώς η επάρατη αρρώστια... Στον καιρό λοιπόν αυτό, τόσο η αγάπη και το ενδιαφέρον της επιστήμης, όσο και η ευλάβειά της προς την «Προυσώπισσα», την «Ταταρνιώπισσα» και προς όλα σεβάσματα της αγιωτάτης Εκκλησίας μας, ήταν ιερά καταφύγια, για την κατ' ἄμφω υγεία της... Άλλ' «ἄλλως ἔδοξε των Κυρίων» και γι' αυτήν και για την οικογένειά της. Η καλή σύζυγος, μητέρα, γιαγιά και αδελφή, νικήθηκε τελικά από την αρρώστια και έφυγε πρόωρα. Έφυγε προτούν να εκπληρώσει τα κοινωνικά της χρέων. Ευτυχώς που πρόφθασε να ιδεί και να καμαρώσει τη Μαρία της αρραβωνιασμένη με το καλό παιδί, τον Θεοδόση Φλώρο. Το γεγονός την ανακούφισε κι άφησε τις δέουσες παραγγελίες και τις αγνές ευχές της. Ακόμη συγκινητική ήταν και η σκηνή, όταν κάλεσε λίγο πριν φύγει, τη συμπεθέρα της και της εμπιστεύθηκε την Μαρία στα χέρια της και στη διάκρισή της... Ανάλογες ήταν και οι παραγγελίες προς τον αγαπημένο της Γιάννη, για το πώς να φροντίζει τα παιδιά...

Έτσι, ετοιμάσθηκε για το μεγάλο της ταξίδι. Τό 'βλεπε πλέον εγγύς και μπροστά της. Μολονότι ήταν έτοιμη από μόνη της, όμως ευχα-

ριστήθηκε που πήγε η εξαδέλφη της Βασιλώνα την συντροφέψει. Επίσης ζήτησε συγγνώμη και από τον σεβαστό πατέρα Αριστείδη, που τον κάλεσε σε ακατάλληλη ώρα της αναπαύσεώς του, για να την «Κοινωνήσει». Τέλος, είπε και στον καλό της γιατρό, που την επισκέφθηκε για τελευταία φορά: «Γιατρέ μου, τί κουράζεσαι κι ανεβαίνεις τις σκάλες... Εγώ φεύγω...». Κι έτσι έκαμε... Σε λίγο, όλα τέλειωσαν. Κι έμεινε άναυδος ο καλός της και καλός μας Γιάννης...

Η Βούλα πέταξε οριστικά για την αιωνιότητα και μας άφησε μινύμη αγαθή. Πράγματι, η καλωσύνη της, το ήθος της, η αξία της, το μαρτυρικό τέλος της, επέδια εκτιμήθηκαν, την άλλη μέρα, στην πάνδημη εξόδια Ακολουθία της. Εκεί, για χάρη της, ανταμώθηκαν τα χωριά της Ποταμάς με τους Καρπενησώτες, για να την προτέμψουν, όπως ήταν έτοιμη κι αγνή ψυχούλα, στη Βασιλεία του Θεού. Επί πλέον, η παρουσία του Σεβασμ. Μητροπολίτη μας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ, με τη μεγάλη συμμετοχή του Ιερού Κλήρου: του σεβασμίου Ηγουμένου της Ι. Μονής Προυσωπάσσης κ. Χρυσοστόμου, των σεβαστών Ιερέων - Εφημερίων και Διακόνων της πόλεως και άλλων ακόμη, προσεπιβεβαίωσε με την κατανυκτική ουράνια εξόδια Ακολουθία της, του λόγου το αληθές. Με συγκίνηση ακούσθηκε το: «Μακαρία η οδός...», κι από όλους ειπώθηκε: να είναι αωνία της η ΜΝΗΜΗ.

+ π. Κ.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ Π. ΝΤΟΥΜΑ

Η θεία η Αλέξω, αφού πέρασε ένα μαρτυρικό καλοκαίρι, και το ακόμα χειρότερο, αφού σήκωσε την πικρή της αρρώστια με εγκαρπέρηση και δύναμη ψυχής... τελικά έφυγε για την αιωνιότητα. Το σωστό είναι ότι εξεδήμησε εις Κύριον με επίγνωση και πόθο να ζήσει στη Βασιλεία του Θεού.

Απλή με άδολη ψυχή, όπως ήταν και όπως την προετοίμασε η παραπάνω αρρώστια και με πίστη θερμή, κοινώνησε των Αχράντων Μυστηρίων της «Πολυσπορίτισσα». Έφαγε και πολυσπόρια. Κι άρχισε με καλωσύνη να εύχεται για την καλή της Βασιλώ, που τόσο την φρόντισε και την φρόντιζε, καθώς και για τα εγγόνια και τα δισέγγονά της. Έτσι, με τις ευχές που έδινε, σε μια στιγμή έφυγε σαν το πουλάκι. Κοιμήθηκε τον αιώνιο ύπνο στις 24.11.1993.

Η πένθιμη είδηση έφεσε παντού και μας σύναξε κοντά της, για να την ξεπροβάλουμε στα ταξίδι της. Τότε πιο έντονα θυμήθηκαμε, ότι η θεία η Αλέξω ήταν ψυχούλη κουρασμένη, βασανισμένη και δοκιμασμένη... Όμως ήταν δυνατή, φιλεργή και φιλάνθρωπη. Πρώτη και σε χαρές και σε λύπες...

Μ' αγαπούσε, όπως αγαπούσε όλα της τ' ανήψια. Κι σε γώ την αγαπούσα, γιατί είχε μια απέραντη μνήμη και άκουσα κι έμαθα πολλά από τα περασμένα. Κι ακόμα την τιμούσα ιδιαίτερα για το εξής γεγονός: Στις 12 Απριλίου 1943, το βράδυ στον ύπνο της, είδε κι αυτή το ίδιο αποκαλυπτικό «ενύπνιο» που είδε πριν λίγες μέρες και ο καλός αδελφός και συλλειτουργός μου Παπα-Μιχάλης, για τη θέση και τον τόπο του μαρτυρίου των αειμνήστων Εθνομαρτύρων μας: του Πατέρα μου και του Ενωμοτάρχη Χαρ. Κατσίμπα. Και τους δύο τους αναζητούσαμε από της 24.12.1942... Έτσι, στις 13 Απριλίου 1943, ξεκίνησε με την πεποίθηση να ανεύρῃ τους αναζητούμενους θησαυρούς. Τότε εκεί, με τα δάκτυλά της και τα νύχια της (χωρίς καμάρα και φτυάρι), ανεύρε τα τιμημένα λείψανα, που επιβεβαίωσαν τον μαρτυρικό τους θάνατο...

Η θεία η Αλέξω, μας άφησε μνήμη καλή και αγαθή. Ας είναι αιώνια η μνήμη της και η ανάπαυσή της.

25.11.1993

+ π. Κ.

ΑΘΗΝΑ ΤΖΑΒΕΛΗ ΑΘ.

Τον Αύγουστο που μας πέρασε (21/8), έφυγε από τη ζωή κι από τη ζωή μας, η σεβαστή και αγαπητή σε όλους μας, Αθηνά σύζ. Αθ. Τζαβέλη, το γένος Ν.

Κυρίτση (απ' το Μικρό Χωριό). Έφυγε ανεπάντεχα, αφού συνέβαλαν γι' αυτό: ο μόνιμος σακχαροδιαβήτης και άλλα κουσούρια που εμφανίζονται σιγά-σιγά με την πάροδο της ήλικιάς. Όμως έφυγε πολύ νεώτερη από τον μπαρμπα-Θανάση, το σεβαστό μας σύζυγό της, που τον άφησε σε απαρηγόρητη «σφράνια», μιλονότι είναι στην αγκαλιά των παιδιών τους.

Η αείμνηστη υπήρξε στην οικογένειά της, μία καλή και αφοσιωμένη σύζυγος και στοργική μητέρα. Αγαπούσε ιδιαίτερα την Ρήνα, στην οποία είχε και την «αδυναμία» της, μέχρι σημείου να ζηλεύει ο Πάνος της, το άλλο της καμάρι. Και δίκαια ευτύχησε και την Ρήνα της αξιοπρεπώς να αποκαταστήσει και τον Παναγιώτη της να τον καμαρώσει σε υψηλές θέσεις. Μολονότι θα προσκρούσουμε στη μετριοφροσύνη του, θα πούμε τί έλεγε η αείμνηστη μητέρα του γι' αυτόν: «Ο γιός μου ήταν άριστος πάντοτε μαθητής σε όλα του τα σχολεία και βγήκε καθηγητής φιλόλογος από το Πανεπιστήμιο των Αθηνών. Δίδαξε σε Γυμνάσια. Έβγαλε βιβλία δικά του. Και τώρα είναι Διευθυντής στο Υπουργείο....». Για συντομία φαίνεται, παρέλειπε η καλή μητέρα του, την πλήρη ιδιότητά του, η οποία είναι προς τιμήν του και τιμή της οικογένειάς του και των συγχωριανών του: Διευθυντής της Δευτεροβάθμιας

Εκπαίδευσης Αθηνών, στο Υπουργείο Παιδείας κλπ. Η αείμνηστη είχε δίκιο. Ποιός άλλωστε μπορεί να την αδικήσει; Μητέρα ήταν και την αλήθεια έλεγε...

Ακόμη η αείμνηστη, πέρα από την οικογένειά της, ήταν κοινωνική και εξυπηρετική: «Χαιρότανε μετά των χαιρόντων και έκλαιε μετά των κλαίντων...». Και στις χαρές και στις λύπες και σε άλλες κοινωνικές σχέσεις, μπροστά και η Θανάσαινα η Τζαβέλαινα...

Δεν θα την θυμούνται μόνο οι δικοί της, αλλά και όλοι μας, γιατί το πέρασμά της και το παράδειγμά της ήταν ευλογημένο και ευεργετικό.

Η «Φωνή...» μας θερμά συλλυπεύται τους δικούς της και ευχόμαστε η μνήμη της να μείνει ΑΙΩΝΙΑ.

+ π. Κ.

ΓΙΑΝΝΟΥΛΑ Γ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΗ

Με δύο ακόμη «σκαλοπάτια», θα παίρνεις γε τον αιώνα, τα 100 της δηλ. χρόνια, η κατά πάντα σεβαστή μας συγχωριανή

Γιαννούλα χήρα Γεωρ. Τριανταφύλλη, το γένος Σπ. Βαστάκη. Η αείμνηστη πέρασε τη μακροχρόνια ζωή της στο χωριό μας και διακρινόταν για τον ήσυχο και ειρηνικό χαρακτήρα της και προπαντός για την εργατικότητά της. Με τον αείμνηστο κι αλησμόντο σύζυγό της έκαμπαν πολύτεκνη, καλλίτεχνη κι ευλογημένη οικογένεια. Χάρηκαν και οι δυό τους από παιδιά, εγγόνια και δισέγονα. Οι αριθμοί που ακολουθούν, την δικαίωσαν και την μακαρίζουν. Πράγματι, πέθανε στην αγκαλιά 7 παιδιών τους, με τους αντίστοιχους γαμβρούς και νυφάδες, 14 εγγόνων και 16 δισεγγόνων, τα οποία επάξια τιμούν τη μνήμη της, για την οποία όλοι μας ευχόμαστε να μείνει ΑΙΩΝΙΑ.

+ π. Κ.

ΧΡΥΣΟΥΛΑ ΧΡ. ΜΩΡΙΚΗ

Στην ακμή της ήλικιάς της κι αφού πάλεψε με επάρατη αρρώστια, τελικά υπέκυψε και η αγαπητή μας Χρυσούλα σύζυγος του συγχωριανού μας Χριστόφορου Κ. Μωρίκη. Η αείμνηστη Χρυσούλα καταγόταν από το ωραίο χωριό της Φιώτιδος Ροδανία και ανήκε στην αρχοντική οικογένεια Περλεπτέ.

Με τον αγαπητό μας Χριστόφορο δημιούργησε ζηλευτή κι ευλογημένη οικογένεια. Εγκαταστάθηκαν στη Λαμία όπου οικογενειακά διαμένουν και επαγγελματικά ευδοκιμούν. Όμως, η καλή μας Χρυσούλα έφυγε πρόωρα. Έφυγε

προτού εκπληρώσει το κοινωνικό της χρέος. Πράγματι, άφησε απαρηγόρητους τον καλό της σύζυγο, τα παιδιά της, τη μητέρα της, τον αδελφό της, συγγενείς, συνεργάτες και γνωστούς. Όλοι την τιμούσαν επάξια, για τις πολλές της αρετές και ιδιαίτερα για τη χριστιανική πίστη της, την τιμιότητά της, την καλωσύνη της και την εργατικότητά της. Οι αρετές αυτές, ας είναι το αντίδοτο και η παρηγοριά που θα μετριάσει τον πόνο και τη λύπη στους δικούς της.

Η «Φωνή...» μας, θερμά κι από τη θέση αυτή τους συλλυπείται τους δικούς της κι εύχεται η μνήμη της να είναι ΑΙΩΝΙΑ.

+ π. K.

ΕΛΕΝΗ Θ. ΚΑΡΔΑΡΑ

Δεν είναι λίγες μέρες από σήμερα (17-11-94) που μας άφησε χρόνους και η σεβαστή μας συγχωριατή Ελένη σύζυγος του μακαρίτη Θωμά Ι. Καρδαρά, το γένος Τσιγαρίδα, από το Μικρό Νησί. Προηγήθηκε ο καλότατος σύζυγός της μπαρμπα-Θωμάς, αλλά δεν έμεινε απαρηγόρητη. Την αγαπούσαν τα καλά της παιδιά κι εγγόνια, τα οποία της χάριζαν τη χαρά και την βαστούσαν στην αγακαλά τους. Έτσι έφυγε ευχαριστημένη, γεμάτη από χρόνια και ημέρες, με την ελπίδα και την πίστη της αιωνίας ζωής. Έφυγε και μας άφησε μνήμη αγαθή και έργα αξιομέμητα.

Η «Φωνή...» μας κι από τη θέση αυτή, θερμά συλλυπείται τα παιδιά κι εγγόνια της. Και εύχεται η μνήμη της να μείνει ΑΙΩΝΙΑ.

+ π. K.

ΣΕΡΑΦΕΙΜ Κ. ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ

Στις 9 Ιουνίου του '94 και σε ηλικία 71 ετών, μας έφυγε και ο καλός μας Σεραφείμ Ελευθερίου. Έφυγε και τον στερείται η καλή του οικογένεια, αλλά και όλοι οι άλλοι ημείς οι συγγενείς και φίλοι του. Ο αγαπητός μας Σεραφείμ ήταν εργατικός, τίμιος και δημιουργικός άνθρωπος. Με την εντιμότητά του, έκαψε ζηλευτή οικογένεια. Τον βρήκε όμως αρρώστια πικρή, με την ποία πάλεψε όσα μπόρεσε, αλλά τελικά νικήθηκε. Πέθανε και τάφηκε στο χωριό μας.

Η «Φωνή...» μας, θερμά συλλυπείται τους δικούς του κι ευχόμαστε η μνήμη του να μείνει ΑΙΩΝΙΑ.

+ π. K.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΑΛΤΖΟΠΟΥΛΟΣ

Τον περασμένο Ιούνιο πέταξε ουρανοδρόμος ο αγαπημένος μας Γιώργος Βαριά χτυπημένος απ' τη φαρέτρα της επάρατης

του αιώνα μας. Πέταξε κι όσο κι αν ο πόνος μας μας βαραίνει και μας πληγώνει αδυσώπητα και μας λείπει η παρουσία του η θερμή και δυσαναπλήρωτη, τόσο γεμίζει τις καρδιές μας η πληρότητα του διαμαντένιου του χαρακτήρα, του ακέραιου ανθρώπου, του ηθικού οικογενειάρχη, του τέλειου Χριστιανού.

Γεννημένος στη Μυτιλήνη και γαλουχημένος με υψηλά ιδανικά νυμφεύθηκε την Παναγιώτα το γένος Δημήτρη Βασιλόπουλου από το χωρίο μας και δημιούργησαν οι δυό τους μια τέλεια οικογένεια. Πετυχημένος επιχειρηματίας είχε ανεπτυγμένο σε όλες του τις δραστηριότητες οικογενειακές, οικονομικές και κοινωνικές, την αιόληση του μέτρου και του σεβασμού, αρετές που σπανίζουν στην Εηρασία του καιρού μας. Ως άνθρωπος συγκέντρωνε στην προσωπικότητά του την αγαθότητα και το σπάνιο πλούτο των αισθημάτων αγάπης, φιλαλληίας, σοφρωσύνης, χριστιανικών ανθρωπιστικών αρχών και μιας σπάνιας υψηλοφροσύνης για ό,τι πνευματικό και κοινωνικό και ηθικά αποδεκτό. Τα χαρίσματά του αυτά τον έκαναν ευχάριστο και γλυκή στην οικογένειά του, τα αδέλφια του, τους συγγενείς, τους φίλους και στον ευρύτερο κοινωνικό του περίγυρο. Έφυγε από τον κόσμο που κόσμησε με την ταπεινή παρουσία του, ταγμένοι από τη δύναμη που ορίζει τους κόσμους για να μεταβεί ακέριος και αλώβητος στον κόσμο των ουρανών. Πληρωμένος απ' την αγάπη όσων τον γνώρισαν στις σπιγμές εκείνου του χαρακτηριστικού του αγαθού χαρακτήρα του χαμόγελου που μέσα του σφράγιζε έναν τέλειο άνθρωπο.

Ουρανοδρόμος έφτασε στους λειμώνες των ελπίδων του κι όσο κι αν εμείς τον αναζητούμε μας υπόσχεται πως θα άφησε ένα μυρίπινο άνθος που ήρθε απ' τον ουρανό στη γη μας για ν' ανεβεί ξανά πιο θελκτικό και πιο τέλειο και να κοσμήσει τη «μέλουσα πόλιν» που επιζητούσε...

Σ.Δ.Β.

ΣΩΤΗΡΙΟΣ Κ. ΜΙΣΑΗΛΙΔΗΣ

Αι οικογένειαι των πατιδών των αειμνήστων Δημητρίου και Γαλιώτας Μέρμηγκα, στην παραμονή της Πρωτοχρονιάς (31.12.93), θρηνούσαν απαρηγόρητα τον ξαφνικό και άδικο θάνατο του αγαπητού τους Σωτήρη, τον σύζυγο της Ελένης. Απροσδόκητο αυτοκινητικό δυστύχημα, έκοψε το ημίτημα της ζωής, του τόσο ζωτικού και γεμάτου υγεία Σωτήρη, πρωτοχρονάτικα στην ηλικία των 64 χρόνων.

Ο αειμνηστος Σωτήρης Μισαηλίδης, καταγόταν από την Κωνσταντινούπολη. Στην Αθήνα ήρθε κι εγκαταστάθηκε όταν οι Τούρκοι έδιωχναν τους Έλληνες της Πόλης, με τις γνωστές απελάσεις... Από νέο παληκάρι έμαθε την τέχνη του Επιπλοποιού και εξελίχθη, αυτοδίδακτα, σε άρι-

στο διακοσμητή των επίπλων. Ακόμη ήταν άριστος ζωγράφος, ώστε επάξια να γνωρίζεται και να τιμάται ως δόκιμος και ταλαντούχος «λαϊκός Καλλιτέχνης...».

Με την συγχωριανή μας Ελένη θυγ. του Δημητρίου και της Γαλιώτας Μέρμηγκα, έκαμαν ευλογημένη οικογένεια. Χάρηκαν παιδιά κι εγγόνια, αλλά στην ακμή της ηλικίας του έφυγε άδικα. Στην οικογένειά του και σε όλους μας, ο καλός και πρόσχαρος Σωτήρης, άφησε τις καλλίτερες αναμνήσεις. Τον στερήθηκε η οικογένειά του, ο κόσμος του επαγγέλματός του και ίδιαίτερα η τέχνη που υπηρετούσε με τόση αγάπη και δεξιοτεχνία.

Ο Σύνδεσμός μας κι από τη θέση αυτή, θερμά συλλυπείται τους δικούς του, κι ευχόμαστε η μνήμη του να μείνει ΑΙΩΝΙΑ.

+ π. K.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΘ. ΚΑΤΣΑΝΟΣ

Την άλλη μέρα της πρωτοχρονιάς, πέθανε και κηδεύθηκε στο χωριό μας, σε ηλικία 88 ετών, ο μπαρμπα-Γιάννης Κατσάνος. Ο σεβαστός παππούς, όψιμα πολιτογραφήθηκε στο χωριό μας, αλλ' ένοιωθε σαν γνήσιος Μεγαλοχωρίτης. Δεν τον έφεραν εδώ οι εξ αγχιστείας συγγενείς του, αλλά το όμορφο χωριό κι η θεαματική τοποθεσία, στην οποία είχε στήσει το σπιτικό του. Όμως, ήρθε και γι' αυτόν ο καιρός να εκπληρώσει το κοινό «τοις ανθρώποις» χρέος... Έτσι, έφυγε ο καλός Γεράκος και μας άφησε για τα χρόνια που πέρασε κοντά μας καλή ανάμνηση και καλό παράδειγμα.

Η «Φωνή...» μας, θερμά συλλυπείται τους δικούς του κι ευχόμαστε η μνήμη του να μείνει ΑΙΩΝΙΑ.

+ π. K.

ΙΩΑΝΝΗΣ Β. ΤΣΙΒΙΛΙΚΑΣ

Ο Ι.Β. Τσιβιλίκας γεννήθηκε στη Δομονίστα, απέκτησε τρία παιδιά (μεταξύ αυτών και τον γνωστό θησποιό Βασίλη I.

Τσιβιλίκα). Απεβίωσε στις 21 Ιανουαρίου 1994.

Στη σύζυγο και στα τρία παιδιά του ευχόμαστε να ζήσουν και να τον θυμούνται.

ΜΑΘΑΝΑΣΙΑ σύζ. Παν. ΚΑΤΣΑΝΟΥ το γένος Κ. Κοντού

Στις 18 Απριλίου 1994, μας άφησε χρόνους η συγχωριανή μας Αθανασία σύζ. Παναγ. Κατσάνου, το

γένος Κων/νου Κοντού. Το πένθιμο μήνυμα ήρθε από το μακρινό Σίδνευ της Αυστραλίας. Η αείμνηση στη Αθανασία, ήταν εγκατεστημένη εκεί οικογενεικά και επαγγελματικά. Δημιούργησε με τον καλό της σύζυγο Παναγιώτη Κατσάνον, συμπατριώτη μας από την Αγία Βλαχέρνα, πολύτεκνη οικογένεια και καλλίτεκνη. Χάρηκε παιδιά κι εγγόνια, αλλ' έφυγε πρόσωρα.

Συλλυπούμεθα θερμά την οικογένειά της κι τ' αδέλφια της κι ευχόμεθα η μνήμη της να μείνει αιώνια.

+ π. K.B.

ΓΕΩΡΓΙΑ Δ. ΠΑΛΙΟΥΡΑ

Πέρισσα στις 8 Νοεμβρίου 1993 αναπαύθηκε εν κυρώ κι η αγαπητή μας συγχωριανή Γεωργία χήρα Παλιούρα. Η αείμνηση γεννήθηκε στο γειτονικό μας χωριό, το Νόστιμο. Και ήταν κόρη της ευσεβούς οικογένειας του αείμνηστου Αθ. Μουρούνα. Στο χωριό μας ήρθε νυφούλα και με τον αείμνηστο Γαυριώτη συγχωριανό μας Δημήτριο I. Παλιούρα έκαμαν μιά όμορφη και πολύτεκνη οικογένεια. Απόκτησαν έξι ευλογημένα παιδιά. Δυό αγόρια και τέσσερες θυγατρές. Κι αντίστοιχα πρόσθεσαν ακόμη έξι (6) καλά παιδιά: ωφαδές και γαμβρούς, που κι' αυτοί πρόσθεσαν με τη σειρά τους νέους καρπούς. Χάρηκε ακόμη δηλαδή, 13 εγγόνια και μιά χαριτωμένη- για την πραδισέγγονη τη Βασιλικούλα.

Ομως, μέσα στις τόσες χαρές της γεύτηκε και τον πικρό πόνο από τον προηγηθέντα πρόωρο θάνατο του αγαπημένου της Βασίλη... Η μεγάλη δοκιμασία του πολυαγαπημένου μας Βασίλη, κι εδώ και στην Αμερική, ήταν για κείνον τον αείμνηστο, για τη χρυσή του οικογένεια, τη μάνα και τ' αδέλφια του, προταντός για τη μάνα, που πήγε μέχρι την άκρη του κόσμου να το ιδεί και να τον ξεπροβάλει για υπηρη άλλη ζωή, πόνος αβάσταχτος.

Ετοι και η μακαρίτεσσα, η Γιωργίτσα, ήταν καρπός δοκιμασμένος από τα βάσανα και τις χαρές της παρούσας ζωής. Κι' όταν ωρίμασε... πέταξε για την αιωνιότητα. Από την εξόδια Ακολούθια της έλλειπε ο καλός της Βασίλης κι ο στοργικός της σύζυγος. Ολοι οι άλλοι, μικροί και μεγάλοι, τη συντρόφευαν με αγάπη και σεβασμό. Εκεί συμπροσευχήθηκαμε για την ανάπauση της ψυχής της... Κι εκεί, με ικανοποίηση ακούσαμε από τον καλό της Θωμά λόγια «εξόδια» και σκέψεις γεμάτες στοργή και σεβασμό που άρμοζαν στην καλή τους μητέρα και γιαγιά... .

Η «Φωνή του Μεγ. Χωριού», μας θερμά συλλυπείται τους δικούς της κι ευχόμαστε η μνήμη της να είναι ΑΙΩΝΙΑ.

+ π. K.

ΙΩΑΝΝΑ ΑΠΟΣΤ. ΦΡΑΤΖΗ

Στην πένθιμη αυτή στήλη,λίγες μέρες προτού φύγει το 1994,στις 18 Δεκεμβρίου,προστέθηκε και η συγχωριανή μας Ιωάννα συζ. Αποστ. Φρατζή,το γένος Γεωργίου Σκλαβιούνου.Η πικρή ε'ιδηση μόλις πρόλαβε να συμπεριληφθεί στην παρούσα έκδοση.Η καθυστέρησητου «τυποθήτω»λεξικού έγινεγι' αυτήν.Πράγματι,η αγαπητή μας Γιαννούλα δεν υπάρχει πλέον ανάμεσα μας.Πέρασε οριστικά για την αιωνιότητα.Αλήθεια! Πόσες φορές δεν ετοιμάσθηκε γι' αυτό το ταξίδι;Κι όμως,γύριζε...

Γιατί η καλή μας Αννα,όπως στοργικά την αποκαλούσαν οι δικοί της,δεν διακρινότανε μόνο για την ήσυχη,την ειρηνική και χαρούμενη ζωή,ήταν και δυνατή.Ήταν αλύγιστη στο θάρρος,στην ελπία,στην υπομονή και στις υποχρεώσεις της.Η άρρωστια μου έλεγε,αρρώστια.Και οι υποχρεώσεις μου,υποχρεώσεις.Ετσι,δεν υστέρησε να κάνει με τον αγαπημένο της Απόστολο όμορφη κι ευλογημένη οικογένεια.Μαζί του χάρηκε τους δύο χαριτωμένους βλαστούς τους.Πρόλαβε να δεί και να γευθεί τη διπλή χαρά που αισθάνονται οι παπούδες και οι γιαγιάδες με τον ερχομό του πρώτου αγγελόμορφου εγγονού...

Παρά ταύτα,ο σύζυγος της,τα παιδιά της,τα αδέλφια της ο Νίκος και ο Χαράλαμπος (που τηρούσαν με θρησκευτική ευλάβεια τη Διαθήκη της πολυσέβαστης και αειμνηστης μητέρας τους...) και οι διακεκριμένοι και παγκοσμίου φήμης γιατροί έφθασαν σε ώρα που σήκωσαν όλοι τα χέρια ψηλά...Η γεμάτη με υπομονή και καρτερία Γιαννούλα νικήθηκε στηην ακμή της ηλικίας της.Τι δεν έκαναν όλοι για να σωθεί.Να της παρατείνουν τη ζωή.Να φθάσει στον κατάλληλο καιρό που ασπρίζουν τα «μαλλιά»...Χωρίς αποτέλεσμα.Το κάλεσμα του Ουρανού σ'αυτή τη φορά ήταν οριστικό κι έφυγε.Εφυγε με την προσδοκία της Χριστιανικής πίστης και κατάρτισης της για την ατελείωτη ζωή του «μέλλοντος ιώνος».Αλλωστε,μ'αυτή την πίστη,μ'αυτή την προσδοκία άντεχε και σήκωνε τον βαρύ «σταυρό» της μέχρι χθες το βράδυ...

Σήμερα το απόγευμα μας κάλεσε στο εξόδιο «πανηγύρι»της.≈εντακόσιοι και πλέον συγγενείς,συγχωριανοί και γνωστοί,με επικεφαλής τον πάντα παρόντα συγχωριανό μας Μητροπολίτη της Κεντρώας Αφρικής κ. Τιμόθεο.μαζεύτηκαν στο Α' Κοιμητήριο των Αθηνών για να την συνοδεύσουν και να την ξεπροβάλουν στην τελευταία κατοικία της...

Η συμπαθέστατη λοιπόν και αγαπητή μας Ιωάννα,η στοργική σύζυγος,μητέρα,γιαγιά και αδελφή,ο καλός,υπομονετικός και χαρισματικός αυτάς άνθρωπος μας άφησε χρόνους.

Στους δικούς της -που είναι και δικοί μας-

δικαιολογημένα άφησε πόνο πικρό.Γι' αυτό θερμά κι από τη θέση αυτή τους συλλυπούμαστε.Σε όλους δε εμάς τους άλλους άφησε μνήμη αγαθή.μνήμη που ευχόμαστε,να μείνει ΑΙΩΝΙΑ. Αθήνα 19.12.94
+π.Κ.

ΙΩΑΝΝΗΣ Ν. ΖΥΓΙΑΡΗΣ

Στις 29 Μαρτίου 1994 σε ηλικία 67 ετών πέθανε στην Αμερική ο Γιάννης Ζυγιάρης.

Ακολουθώντας την παράδοση των γονέων του από μικρό παιδί ξενητεύτηκε πρώτα στη Μελβούρνη της Αυστραλίας,ύστερα πήγε στο Μόντρεαλ του Καναδά για να εγκατασταθεί τελικά μέσα στις Ηνωμένες Πολιτείες κυνηγώντας πάντα μιά καλύτερη τύχη.

Εργατικός και φιλοπρόσδος καθώς ήταν μαζί με την σύντροφο της ζωής του Φρόσω δημιούργησαν οικογένεια με δύο κόρες και ένα εγγονάκι το οποίο δεν πρόλαβε να χαρεί.

Τα δύσκολα χρόνια της κατοχής και του πολέμου,και μετά από την ξενητιά,στάθηκε δεύτερος πατέρας για τους γονείς και τον αδελφό του.Εφυγε από τη ζωή κουρασμένος και σχετικά νέος ύστερα από σοβαρά προβλήματα με την υγεία του.

Ηταν πάντα πρόθυμος να βοηθήσει τους συμπατρίωτες και συγχωριανούς μας που πήγαιναν στην ξενητιά.Σχεδόν ολόκληρη τη ζωή του την πέρασε ξενητεύμενός 50 ολόκληρα χρόνια.

Το τελευταίο ταξίδι του στην πατρίδα ήταν το καλοκαίρι του 1991 για να επισκεφθεί τα αδέλφια του και να χαρεί του τόπο που γεννήθηκε.

Την αγάπη του για το Σύνδεσμο μεγαλοχωριτών και το χωριό μας,την έδειξε και έμπρακτα όταν μαζί με τον αδελφό του Σταύρο εκχώρησε στην κοινότητα με συμβολαιογραφική πράξη κτήμα τους στη Θέση Τόρνος για την ανάγκη επέκτασης του Κοιμητηρίου του Χωριού μας.

Στη καλή σύζυγο του Φρόσω,τα παιδιά του και τα αδέλφια του στην Ελλάδα ευχόμαστε δύναμη και να τον θυμούνται για πάντα.Η μνήμη του θα είναι Αιώνια.

Γ.Κ.Σ.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΔΗΜ. ΣΙΤΑΡΑΣ

Στις 14 Αυγούστου σε ηλικία 65 χρονών έφυγε για πάντα από τη ζωή ο χωριανός μας Ανδρέας Σιταράς.

Κηδεύτηκε την επομένη στο αγαπημένο του Μεγάλο Χωριό.Σχετικά νέος ακόμα μας έφυγε αφήνοντας κενό στην οικογένεια του που δεν πρόλαβε να ιδεί τα παιδιά του αποκαταστημένα.

Από νέος ακολούθησε το Ναυτικό επάγγελμα και σπούδασε μηχανικός του Εμπορικού Ναυτικού.Ταξίδεψε στους ωκεανούς για αρκετά χρόνια,αλλά,η αγάπη για τη στεριά και το χωριό του τον ώθησαν να μείνει στεριανός.

Αρχικά επιχειρηματίας,αργότερα υπάλληλος πάλεψε για τη ζωή και τα κατάφερε μέχρις ότου αρ-

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΡ. ΛΥΡΑΣ

Στα τέλη του περασμένου Ιουλίου 1994 από το Γιοχάνεσμπουργκ της Νότιας Αφρικής μας ήρθε η πικρή είδηση.

Ο χωριανός μας Γεώργιος Χρ. Λύρας από το συνοικισμό του χωριού μας Γαύρος έπεσε θύμα εγκληματικής πράξης μέσα στο μαγαζί (κοσμηματοπωλείο) που διατηρούσε με τα αδέλφια του.

Για άγνωστους μέχρι στιγμής (για μας) λόγους ιθαγενής μαύρος της Νότιας Αφρικής μπήκε στο μαγαζί και τον πυροβόλησε θανάσιμα στο μέτωπο. Ο θάνατος ήταν ακαριαίος.

Νέος ακόμα με όνειρα ο Γιώργος έχασε τη ζωή του άδικα στην ξενητιά.

Στην οικογένεια του, στα καλά και προκομένα αδέλφια του και στους συγγενείς ο Σύνδεσμος Μεγαλοχωριτών και οι χωριανοί αγευθύνουν θερμά συλληπητήρια. Άς είναι ελαφρύ το χώμα της Ν. Αφρικής που τον σκεπάζει. Η μνήμη του θα είναι Αιωνία.

Γ.Κ.Σ.

ρώστησε.

Αληθινός λάτρης του Μεγάλου Χωριού δεν άφηνε ευκαιρία να το επισκέπτεται και να χαίρεται τη φύση σα να ήταν στα παιδικά του χρόνια. Περήφανος και αλέγος με όλους καθώς ήταν, άφηνε παντού ευχάριστες εντυπώσεις με την ευαισθησία που τον διέκρινε.

Για το Σύνδεσμο Μεγαλοχωριτών ήταν ένα πολύ δραστήριο μέλος, βοηθούσε και παρεβρισκόταν σε όλες τις εκδηλώσεις μιμούμενος το παράδειγμα των γονιών και προγόνων του.

Υμνούσε το χωριό και τα δάση μέσα από τα ποιήματα που κατά καιρούς καταχωρούσε στη Φωνή του Μεγάλου Χωριού.

Οι κρύες βρύσες και τα όμορφα ελατοδάση δεν θα τον ξαναδούν.

Στην καλή σύζυγο του, τα παιδιά του και τα αδέλφια του ευχόμαστε να τον θυμούνται για πάντα.

Αγαπητέ κουμπάρε η μνήμη σου θα είναι Αιωνία

Γ.Κ.Σ.

ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΙΕΣΤΗΡΙΟΥ

Πληροφορηθήκαμε την τελευταία στιγμή το θάνατο του εκλεκτού συμπολίτη μας και μέλους του Συνδέσμου Μηνά Δασκαλάκη.

Συλληπούμεθα τους οικίους του. Στο επόμενο τεύχος θα αναφερθούμε εκτενώς.

WOOL - SHOP
ΕΤΟΙΜΑ ΕΝΔΥΜΑΤΑ
ΠΛΕΚΤΑ
ΣΟΛΩΝΟΣ 86
Τ 36 12 918

VS
Collection

Κ ΘΑΣΙΑΟΠΟΥΛΟΣ Ε.Ε.
ΒΙΟΤΕΧΝΙΑ
ΓΥΝΑΙΚΕΙΩΝ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ

ΜΟΝΟ ΣΕ ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΑ
ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

FOR MEN
ASTOR

ASKLIPIOU 21 - 23 & SKOUFA
AKADEMIAS 29
TEL. 3633841 - 3630690 - 3602744
ATHENS

